

8-сынып.

1-бөлім. Географиялық зерттеу әдістері

§1. География ғылымының салалары

1. Географиядағы жіктеу (дифференциация) географияны қанша салаға бөлді?
А) физикалық және химиялық
В) экономикалық және әлеуметтік
С) физикалық және қоғамдық (әлеуметтік-экономикалық)
D) саяси және экологиялық
E) тарихи және экономикалық
2. Жердің географиялық қабығын зерделейтін ғылым
А) экономикалық география
В) саяси география
С) халық географиясы
D) физикалық география
E) әлеуметтік география
3. Халықты және оның шаруашылығын зерттейтін ғылым
А) биогеография
В) қоғамдық (әлеуметтік-экономикалық)
С) экономикалық география
D) қаржы географиясы
E) геоморфология
4. Адамдар құрылымының ерекшеліктері бойынша бөлінеді
А) ауыл, қала, өлке
В) туу, өлім, көші-қон
С) нәрестелер, ересектер
D) саясаткер, басшы
E) ғалым, қызметкер
5. Кеңістіктік шоғырлануы бойынша халқы деп бөлінеді
А) тұрақты, негізгі
В) туу, өлім, көші-қон
С) нәрестелер, ересектер
D) ауыл, қала, өлке
E) ғалым, қызметкер
6. Халық динамикасындағы үдерістер
А) мәдени жағдай
В) туу, өлім, көші-қон
С) нәрестелер, ересектер
D) ауыл, қала, өлке
E) саяси жағдай
7. Әлеуметтік географияның салалары
А) өнеркәсіп, саяси география
В) көлік, өнеркәсіп географиясы
С) демография, өнеркәсіп географиясы
D) табиғат ресурстары географиясы
E) дін, көші-қон, мәдениет географиясы
8. Экономикалық география саласы
А) дін географиясы
В) демография
С) өнеркәсіп географиясы
D) этногеография
E) геоурбанистика
9. Уақыттық кезеңдер бойынша география қаншаға бөлінеді?
А) 2
В) 4
С) 5
D) 3
E) 6
10. Өткен геологиялық дәуірлердегі физикалық-географиялық жағдайлар туралы ғылым
А) саяси география
В) палеогеография
С) тарихи география
D) экологиялық география
E) экономикалық география
11. Географиялық ортаның адамзат қоғамының дамуына ықпалын зерттейді
А) саяси география
В) палеогеография
С) тарихи география
D) экологиялық география
E) экономикалық география

12. Тікелей қазіргі уақыттағы жағдайды зерттейді

- A) мәдени география
- B) биогеография
- C) этногеография
- D) қазіргі заман географиясы
- E) экономикалық география

13. Географияның басты сұрағы

- A) кім?
- B) не?
- C) қайда?
- D) қашан?
- E) қалай?

14. География ғылымының үшінші тармағы

- A) картография
- B) этнография
- C) метеорология
- D) климатология
- E) биогеография

15. Әртүрлі дәрежедегі табиғи-аумақтық кешендерді зерттейді

- A) топырақтану
- B) жертану
- C) елтану
- D) ландшафтану
- E) метеорология

16. Жақын уақытта ғылымдар зерттеу нысандарына қарай бөлінбейді, зерттейтін проблемаларына байланысты бірлеседі деп санаған ғалым

- A) А.Вегенер

B) Жак Ив Кусто

C) Ш.Уәлиханов

D) В.И.Вернадский

E) А.Гумбольдт

17. Көзге көрінбейтінді көрсету дағдысы

- A) конденсациялану
- B) миграция
- C) субдукция
- D) рифт
- E) визуалдау

18. Сандық және мәтіндік ақпаратты графиктер, суреттер т.б. түрде ұсыну

- A) суреттеу
- B) ақпаратты визуалдау
- C) дифференциация
- D) форматтау
- E) интеграциялану

19. Ақпараттың жартысынан астамын адам арқылы қабылдайды

- A) көру
- B) есту
- C) сызу
- D) жазу
- E) санау

20. География ғылымына байланысты мамандық атауын анықта

- A) геоморфолог, стоматолог
- B) климатолог, психолог
- C) метеоролог, гидролог
- D) гляциолог, цитолог
- E) гидролог, кардиолог

§2. Географиялық зерттеу әдістері. Географиялық модельдер

1. Географиялық ақпарат алу тәсілі, жеке дара қолданылмайды

- A) ой
- B) сана
- C) пікір
- D) әдіс
- E) мазмұн

2. «Біреуі басқаның орнына емес, біреуі басқалармен бірге», - деп жазған кім?

- A) Марко Поло
- B) Н.Н.Баранский
- C) В. Докучаев
- D) Герард Меркатор
- E) А.Гумбольдт

3. Арнайы әзірленген бағдарламалар бойынша аумақты тұтас зерттеу

- A) далалық әдіс
- B) сипаттау әдісі
- C) модельдеу әдісі
- D) картографиялық әдіс
- E) теориялық әдіс

4. «Жерді сипаттау» ғылымының атауына кіріктірілген әдіс

- A) модельдеу әдісі
- B) салыстыру әдісі
- C) географиялық сипаттау әдісі
- D) картографиялық әдіс
- E) теориялық әдіс

5. Кешенді түрде жүрген сипаттамалар толығымен қарастырады

- A) «табиғат – халық – шаруашылық»
- B) «тауар – ақша – тауар»
- C) «өсімдік – тіршілік»
- D) «өсімдік – жануар – тіршілік»
- E) «табиғат – мемлекет – экономика»

6. «Сахалинде оңтүстігіне қарағанда солтүстігі суығырақ қана емес, батысы шығысына қарағанда жылырақ», - деп сипаттаған географ

- A) В. Докучаев
- B) Н.Н.Баранский
- C) Ю.К.Ефремов
- D) М.В.Ломоносов
- E) А.Гумбольдт

7. XX ғасырда Қазақстан туралы: «Мұнда барлық орталықтар шалғайда, ал шалғай жерлер шөлді орталықта болады», -деп жазған

- A) Н.Н.Баранский
- B) М.В.Ломоносов
- C) А.Гумбольдт
- D) Ю.К.Ефремов
- E) В. Докучаев

8. Екі және одан да көп үдерістерді сандық немесе сапалық әртүрлі қасиеттері бойынша салыстыру үдерісі қандай әдіске жатады?

- A) сипаттау әдісі

B) салыстырмалы-географиялық әдіс

C) модельдеу әдісі

D) картографиялық әдіс

E) теориялық әдіс

9. Карталарда бейнеленген құбылыстарды тану үшін оларды қолдану әдісі

- A) модельдеу әдісі
- B) сипаттау әдісі
- C) салыстырмалы сипаттау әдісі
- D) картографиялық әдіс
- E) теориялық әдіс

10. Үдеріс немесе құбылыс туралы қарапайым түсінік беретін, жасанды жолмен құрастырылған нысан

- A) сызба
- B) графика
- C) план
- D) карта
- E) модель

11. Үдерістерді немесе құбылыстарды зерттеуге арналған модельдер құрастыру

- A) өлшеу
- B) модельдеу
- C) графикалау
- D) есептеу
- E) сипаттау

12. Нысан үшін құрастырылған модель қалай аталады?

- A) профиль
- B) постер
- C) диаграмма
- D) түптісқа немесе прототип
- E) пазл

13. Тіл құралдарының көмегімен аумақтық кешендерді сипаттайтын модель

- A) картографиялық модель
- B) сөздік модель
- C) графикалық модель
- D) құрылымдық модель
- E) математикалық модель

14. Белгілі мазмұны және қолдану аясы бар географиялық карталар жататын модель

- A) картографиялық модель
- B) сөздік модель
- C) графикалық модель
- D) құрылымдық модель
- E) математикалық модель

15. Жүйе ішіндегі элементтер арасындағы байланысты және белгілі элементтерің қоршаған ортамен байланысын көрсетеді

- A) картографиялық модель
- B) сөздік модель
- C) графикалық модель
- D) құрылымдық модель
- E) математикалық модель

16. Геометриялық фигура т.б. көмегімен нысанның формасын, құрамын, құрылысын сипаттайды

- A) картографиялық модель
- B) сөздік модель
- C) графикалық модель
- D) құрылымдық модель
- E) математикалық модель

17. Нысанды, құбылысты формуланың көмегімен абстрактілі сипаттауды білдіреді

- A) картографиялық модель
- B) сөздік модель
- C) графикалық модель
- D) құрылымдық модель
- E) математикалық модель

18. Нысандар мен құбылыстардың материалдық көшірмесі болатын модель

- A) картографиялық модель
- B) материалдық модель
- C) графикалық модель
- D) құрылымдық модель
- E) математикалық модель

19. Құрама модельді анықта

- A) картографиялық модель
- B) сөздік модель
- C) графикалық модель

D) құрылымдық модель

E) математикалық-графикалық модель

20. Зерттеу нәтижелерін қорытындылау формасы, өзара байланысты пайымдаулар мен дәлелдер жүйесі

- A) сана
- B) план
- C) теория
- D) рифт
- E) макет

21. Негізгі дәлелдемелердің жинағы

- A) индукция
- B) конденсация
- C) дедукция
- D) бергштрих
- E) масштаб

22. Заттар мен құбылыстардың ұқсастығын анықтауға болатын әдіс

- A) модельдеу әдісі
- B) сипаттау әдісі
- C) ұқсастық әдісі
- D) картографиялық әдіс
- E) теориялық әдіс

23. Теориялық әдісте дедукциямен қатар жүреді

- A) индукция
- B) конденсация
- C) салыстыру
- D) бергштрих
- E) масштаб

24. Географияда зерттеу әдістерінің көпшілігі бөлінеді:

- A) арнайы және нақты
- B) күндізгі және түнгі
- C) далалық және камералдық
- D) жоспарлы және жоспарсыз
- E) нақты және болжамды

25. Кореядағы Сеул қаласының атауы қандай ұғымды білдіреді?

- A) «аспан»
- B) «тазалық»
- C) «кең»
- D) «астана»

Е) «еркіндік»

§3. Географиялық деректерді өңдеу және талдау

1. Нақты әлемнің дәлме-дәл тіркелген фактілері мен сипаттамалары қалай аталады?

- А) қасиеттер
- В) деректер
- С) сапа
- Д) уақыт
- Е) көзқарас

2. Нысандардың географиялық орны мен қасиеттеріне қатысты ақпараттар

- А) тектоника
- В) платформалар
- С) географиялық деректер
- Д) масштаб
- Е) горизонтальдар

3. Географиялық нысандардың өзіне ғана тән белгілері

- А) қасиеттері
- В) сызбасы
- С) бедері
- Д) жобасы
- Е) аты

4. Географиялық деректер қанша компоненттен тұрады?

- А) 2
- В) 4
- С) 6
- Д) 3
- Е) 5

5. Кеңістіктік нысандардың географиялық орны не арқылы анықталады?

- А) масштаб
- В) горизонталь
- С) ендік пен бойлық
- Д) азимут
- Е) бергштрих

6. Нысандардың бір-біріне қатысты қалай орналасқанын көрсетеді

- А) масштаб
- В) бергштрих

С) рифт

Д) кеңістіктік қарым-қатынастар

Е) субдукция

7. Деректерді алу мерзімі түрінде көрсетіледі

- А) кеңістіктік қарым-қатынастар
- В) рифт
- С) уақыттық сипаттамалар
- Д) субдукция
- Е) конденсация

8. Өлшенетін көлемдердің терминдері түрінде берілген ақпарат

- А) сапалық деректер
- В) тарихи деректер
- С) суреттік деректер
- Д) сандық деректер
- Е) әдеби деректер

9. Нысандардың жіктелуін, шығу тегін, ерекшелігін сипаттайтын деректер

- А) сапалық деректер
- В) тарихи деректер
- С) суреттік деректер
- Д) сандық деректер
- Е) әдеби деректер

10. Географиялық деректерді болашақта қолдану үшін ыңғайлы формаға келтіру шаралары

- А) деректерді жинақтау
- В) деректерді жазу
- С) деректерді өңдеу
- Д) трансформация
- Е) инверсия

11. Деректерді ыңғайлы формаға келтіру

- А) топтастыру
- В) жүйелеу
- С) редакциялау
- Д) көшіру
- Е) урбандалу

12. Барлық ақпаратты белгілі тақырыптар бойынша бөлу

- A) топтастыру
- B) жүйелеу
- C) редакциялау
- D) көшіру
- E) урбандалу

13. Өңдеу, енгізу, орын ауыстыру немесе құжаттың мазмұнын түзету

- A) топтастыру
- B) жүйелеу
- C) редакциялау
- D) көшіру
- E) урбандалу

14. Ақпаратты ұсынудың графикалық тәсілі

- A) жазу,
- B) суреттеу
- C) карта, сызба, профиль, диаграмма, кесте
- D) сипаттау
- E) жазу, әңгімелеу, сипаттау

15. Тұтас нысанды құрамдас бөліктерге ойша немесе материалдық бөлу тәсілі

- A) суреттеу
- B) ақпарат
- C) сипаттау
- D) талдау
- E) салыстыру

16. Нақты міндеттерді шешу барысындағы деректердің түрлену және талдау нәтижесі

- A) суреттеу
- B) ақпарат
- C) сипаттау
- D) талдау
- E) салыстыру

17. Халық санағын немесе өкілетті ұйымдарда тіркеу жұмыстарын жүргізу

- A) деректерді өзгерту
- B) деректерді өңдеу
- C) сандық деректерді талдау
- D) түсіндіру
- E) деректерді жинау

18. Деректерді кестеге кіргізу

- A) деректерді өзгерту
- B) деректерді өңдеу
- C) сандық деректерді талдау
- D) түсіндіру
- E) деректерді жинау

19. Математикалық формулалардың көмегімен есептеулер жүргізу

- A) деректерді өзгерту
- B) деректерді өңдеу
- C) сандық деректерді талдау
- D) түсіндіру
- E) деректерді жинау

20. Зерттеу нәтижелерін мәтіндерге және графикалық модельдерге айналдыру

- A) деректерді өзгерту
- B) деректерді өңдеу
- C) сандық деректерді талдау
- D) түсіндіру
- E) деректерді жинау

21. Алынған ақпарат фактілер, аргументтер, дәлелдер арқылы берілуі

- A) деректерді өзгерту
- B) деректерді өңдеу
- C) сандық деректерді талдау
- D) түсіндіру
- E) деректерді жинау

22. Географиялық деректер қорымен байланысты мамандықтар:

- A) психолог, шахтёр
- B) географ, картограф, ГИС-технолог
- C) социолог, психолог
- D) шахтёр, дәрігер
- E) физик, цитолог

§4. Зерттеу нәтижелерін ұсыну формалары

1. Баспасөз көмегімен, ғылыми шараларда сөз сөйлеу арқылы ақпаратты жұртшылыққа жеткізу

- A) урбандалу
- B) рифт
- C) басылым
- D) көрсетілім
- E) қойылым

2. Зерттеу толық аяқталғаннан кейін жазылады

- A) баяндама
- B) есеп
- C) мақала
- D) аннотация
- E) тезис

3. Басылымда жарияланған немесе көпшілік алдында оқылған ғылыми құжат

- A) тезис
- B) есеп
- C) мақала
- D) аннотация
- E) баяндама

4. Ғылыми-зерттеу жұмысының жағдайы туралы журналда немесе жинақта жарияланатын ғылыми хабарлама

- A) баяндама
- B) есеп
- C) мақала
- D) аннотация
- E) тезис

5. Зерттеушінің таңдаған тақырыбы бойынша қысқаша түрде баяндаған бірегей ғылыми идеясы

- A) баяндама
- B) есеп
- C) мақала
- D) аннотация
- E) тезис

6. Ғылыми мақаланың мақсаты, мазмұны, түрі, басқа

ерекшеліктерінің қысқаша сипаттамасы

- A) баяндама
- B) есеп
- C) мақала
- D) аннотация
- E) тезис

7. Баяндаманың материалдары ватман парағында рәсімделіп, стендке жапсырылады

- A) мақала
- B) стендтік баяндама
- C) стендтік жазба
- D) тезис
- E) стендтік мақала

8. Ақпаратты графика және мәтіннің көмегімен бір суретте беру тәсілі

- A) информатика
- B) сызба
- C) рифт
- D) инфографика
- E) субдукция

9. Стендтік баяндамада көрнекі материал мен мәтіндік материалдың арақатынасы шамамен

- A) 2:1
- B) 1:2
- C) 1:1
- D) 3:1
- E) 1:4

10. Стендтік баяндамада мәтіннің шрифтін қандай арақашықтықтан еркін оқылуы тиіс

- A) 0,2 м
- B) 0,5 м
- C) 0,8 м
- D) 0,9 м
- E) 0,7 м

11. Слайдтардан тұратын зерттеу нәтижесін таныстыруға бағытталған іс-шара

- A) диаграмма
- B) тезис

- С) профиль
D) сызба
E) тұсаукесер (презентация)
12. «Минто пирамидасының» авторы
A) Стив Джобс
B) Барбара Минто
C) Санта Барбара
D) Минто Светлана
E) Билл Гейтс
13. «Минто пирамидасы» қанша деңгейден тұрады
A) 1

- B) 10
C) 7
D) 3
E) 9
14. Мұқабасы жоқ, жұмсақ тысты, кішігірім кітапша
A) компас
B) профиль
C) гигрометр
D) субдукция
E) брошюра

2-бөлім. Картография және географиялық деректер қоры

§5. Тақырыптық карталар және оларды қосымша сипаттайтын элементтер

1. Құбылыстарға, нақты зерттеу пәніне арналған карталар
A) план
B) графика
C) тақырыптық карталар
D) тақырыптық құжат
E) кесте карталар
2. Геологиялық нысандарды көрсететін карта
A) гидрологиялық карта
B) топырақ картасы
C) геологиялық карта
D) жер беті рельефі картасы
E) климаттық карта
3. Аумақтың су ресурстарын бағалау үшін қолданылады
A) гидрологиялық карта
B) топырақ картасы
C) геологиялық карта
D) жер беті рельефі картасы
E) климаттық карта
4. Құрлық және теңіз түбі рельефінің құрылысын бейнелейтін карта
A) гидрологиялық карта
B) топырақ картасы
C) геологиялық карта
D) жер беті рельефі картасы
E) климаттық карта
5. Жазық және таулы аумақтардың топырақ типтерінің зоналық орналасуын бейнелейді
A) гидрологиялық карта
B) топырақ картасы
C) геологиялық карта
D) жер беті рельефі картасы
E) климаттық карта
6. Пайдалы қазбалардың кен орындарының орналасуын көрсетеді
A) экономикалық карта
B) гидрологиялық карта
C) климаттық карта
D) саяси карта
E) пайдалы қазбалардың карталары
7. Климаттық белдеулердің таралу заңдылығын бейнелейтін карта
A) мұхиттану картасы
B) климаттық карта
C) тарихи карта
D) әлеуметтік-географиялық карта
E) халықтар картасы
8. Дүниежүзілік мұхитты және оның жеке бөліктерін бейнелейді
A) мұхиттану картасы
B) климаттық карта
C) тарихи карта
D) әлеуметтік-географиялық карта
E) халықтар картасы

9. Географиялық белдеулер мен табиғат зоналарының жер бетіне таралуын графикалық бейнелейтін карта

- A) мұхиттану картасы
- B) климаттық карта
- C) физ-географиялық аудандастыру картасы
- D) әлеуметтік-географиялық карта
- E) экономикалық карта

10. Өнеркәсіпті және оның жеке салаларын сипаттайтын карта

- A) мұхиттану картасы
- B) климаттық карта
- C) саяси карта
- D) әлеуметтік-географиялық карта
- E) экономикалық карта

11. Елдердің саяси әкімшілік-аумақтық бөлінуін көрсететін карта

- A) мұхиттану картасы
- B) климаттық карта
- C) саяси карта
- D) әлеуметтік-географиялық карта
- E) экономикалық карта

12. Көліктердің бағытын, әлеуметтік маңызды нысанның орналасуын көрсетеді

- A) топырақ картасы
- B) климаттық карта
- C) саяси карта

D) әлеуметтік-географиялық карта

E) экономикалық карта

13. Халықтың орналасуын, ұдайы өсуін, көші-қонды графикалық түрде бейнелейді

- A) топырақ картасы
- B) климаттық карта
- C) тарихи карта
- D) әлеуметтік-географиялық карта
- E) халықтар картасы

14. Тарихи құбылыстарды, оқиғаларды, өзара байланысын көрсететін карта

- A) топырақ картасы
- B) климаттық карта
- C) тарихи карта
- D) әлеуметтік-географиялық карта
- E) халықтар картасы

15. Геологиялық карталар бөлінеді:

- 1.Стратиграфиялық; 2.Тектоникалық;
- 3.Гидрогеологиялық;
- 4.Металлогениялық; 5.Инженерлік-геологиялық;
- 6.Тақырыптық;
- 7.Маршруттық;

- A) 1;3;6;
- B) 2;4;6;
- C) 5;6;7;
- D) 1;2;3;4;5;
- E) 3;5;6;7;

§6. Географиялық деректер базасын құрастыруда ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың рөлі

1. Ақпаратты сақтауға, өңдеуге арналған дерек файлдары деп аталады

- A) анықтама
- B) деректер базасы
- C) энциклопедия
- D) құжат
- E) теория

2. Деректер туралы мәліметтер

- A) файл
- B) платформа
- C) метадеректер
- D) диаграмма

- Е) кесте
3. Жинақталған деректерді тасымалдау жолдары
- А) қағаз және сызба
- В) ауызша
- С) сызба және ауызша
- Д) қағаз және электрондық
- Е) электрондық және ауызша
4. Электрондық кестелер үшін ыңғайлы бағдарлама
- А) Word
- В) Excel
- С) Power View
- Д) Access
- Е) Point
5. Деректер базасын жасау үшін арнайы әзірленген қосымшалар
- А) Word
- В) Excel
- С) Power View
- Д) Access
- Е) Point
6. Географтар үшін қызығушылық тудыратын қондырма
- А) Word
- В) Excel
- С) Power View
- Д) Access
- Е) Point
7. ГАЖ құрылымына жатпайды
- А) электрондық түрдегі деректер
- В) әдістер
- С) мамандар
- Д) техникалық құралдар
- Е) көшірме қағаздар

3-бөлім. Физикалық география

§8. Жер бедері түрлерінің жіктелуі

- | | |
|--|--|
| 1. Жер бетінің алуан түрлі кедір-бұдырлары деп аталады | В) сейсмология |
| А) тақта | С) геоморфология |
| В) платформа | Д) теология |
| С) конденсация | Е) гляциология |
| Д) рельеф | 3. Жер бедерінің түрлері неден құралады? |
| Е) субдукция | А) жер бедері элементтерінен |
| 2. Жер бедері пішіндерін қандай ғылым зерттейді? | В) жер бедері атауларынан |
| А) геология | С) жер бедері ерекшеліктерінен |
| | Д) жер бедері биіктіктерінен |

Е) жер бедері айырмашылықтарынан
4. Жер бедері формалары қаншаға бөлінеді?

- А) тұрақты және тұрақсыз
- В) нақты және болжамды
- С) қарапайым және күрделі
- Д) нақты және тұрақсыз
- Е) қарапайым және уақытша

5. Қарапайым форма түрлерін анықта

- А) жота
- В) тау
- С) шұңғымалар
- Д) төбе
- Е) үстірттер

6. Күрделі форма түрлерін анықта

- А) адыр
- В) жыра
- С) тау
- Д) сай
- Е) төбе

7. Көлденең сызықтардың үстінен көтеріліп тұратын форма

- А) теріс
- В) тура
- С) нақты
- Д) оң
- Е) болжамды

8. Көлденең сызықтардан төмен тұрады, еңіс жерлерді құрайтын форма

- А) теріс
- В) тура
- С) нақты
- Д) оң
- Е) болжамды

9. Нысандарды қандай да бір елеулі белгілері бойынша топтарға бөлу

- А) зерделеу
- В) жіктелу
- С) сараптау
- Д) сипаттау
- Е) болжау

10. Жер бедерін шығу тегіне қарамай, сыртқы белгісі мен мөлшеріне қарай жіктеу

- А) геологиялық
- В) морфологиялық
- С) генетикалық
- Д) ақпараттық
- Е) сейсмикалық

11. Планетарлық (биіктігі 2500-6000м) жер бедерлерінің ауданы

- А) 100 км²-ге дейін
- В) 1 м²-ге дейін
- С) млн км²
- Д) 10 м²-ге дейін
- Е) жүздеген км²

12. Планетарлық жер бедерінің түрлеріне жатады

- А) тау жүйелері
- В) тау жоталары
- С) террасалар
- Д) материктер
- Е) төмпешіктер

13. Мегаформалардың (биіктігі 500-4000 м) ауданы

- А) 100 км²-ге дейін
- В) 1 м²-ге дейін
- С) млн км²
- Д) 10 м²-ге дейін
- Е) жүздеген және мыңдаған км²

14. Мегаформаларға жатады

- А) тау жүйелері
- В) тау жоталары
- С) террасалар
- Д) материктер
- Е) төмпешіктер

15. Макроформалардың (биіктігі 200-2000 м) ауданы

- А) 100 км²-ге дейін
- В) 1 м²-ге дейін
- С) млн км²
- Д) 10 м²-ге дейін
- Е) жүздеген км²

16. Макроформаларға жатады

- А) тау жүйелері
- В) тау жоталары
- С) террасалар
- Д) материктер
- Е) төмпешіктер

17. Мезоформалардың (биіктігі 100-200 м) ауданы

- A) 100 км²-ге дейін
- B) 1 м²-ге дейін
- C) млн км²
- D) 10 м²-ге дейін
- E) жүздеген км²

18. Мезоформаларға жатады

- A) тау жүйелері
- B) тау жоталары
- C) сайлар
- D) материктер
- E) төмпешіктер

19. Микроформаларға (биіктігі 10 м-ге дейін) жатады

- A) 100 км²-ге дейін
- B) 1 м²-ге дейін
- C) млн км²
- D) 10 м²-ге дейін
- E) жүздеген км²

20. Микроформаларға жатады

- A) тау жүйелері
- B) тау жоталары
- C) террасалар
- D) материктер
- E) төмпешіктер

21. Наноформалардың (биіктігі 2 м-ге дейін) ауданы

- A) 100 км²-ге дейін
- B) 1 м²-ге дейін
- C) млн км²
- D) 10 м²-ге дейін
- E) жүздеген км²

22. Наноформаларға жатады

- A) тау жүйелері
- B) тау жоталары
- C) террасалар
- D) материктер
- E) төмпешіктер

23. Жер қойнауындағы энергиямен байланысты геологиялық үдерістер

- A) эндогендік

B) карсты

C) мореналық

D) экзогендік

E) эолдық

24. Тектоникалық қозғалыстар, магматизм, сейсмикалық белсенділік қандай үдеріске жатады?

- A) мореналық
- B) экзогендік
- C) карсты
- D) эндогендік
- E) эолдық

25. Жер бедері генетикалық жіктелуі бойынша қаншаға бөлінеді?

- A) 4
- B) 2
- C) 3
- D) 6
- E) 5

26. Жер бедерінің аса ірі түрлері, жалпыпланетарлық деңгейдегі күштерге байланысты түзілген жер бедері

- A) морфомүсіндер
- B) эстуарий
- C) морфокұрылымдар
- D) конденсация
- E) геотектуралар

27. Жердің ішкі энергиясының әсерінен пайда болған жер бедері

- A) морфомүсіндер
- B) эстуарий
- C) морфокұрылымдар
- D) конденсация
- E) геотектуралар

28. Экзогендік үдерістердің әсерінен пайда болған жер бедері

- A) морфомүсіндер
- B) эстуарий
- C) морфокұрылымдар
- D) конденсация
- E) геотектуралар

§9. Жер бедері түрлерінің қалыптасуы және таралуы

1. Қосылыстарының құрамы, орналасу жағдайы, параметрлеріне қарай ерекшеленетін жер қыртысының оқшауланған бөлігі деп аталады

- A) конденсация
- B) аңғар
- C) құрылымдық элемент
- D) саға
- E) экспорт

2. Құрлықтық және мұхиттық тақталардың соқтығысуы

- A) спрединг
- B) конденсация
- C) коллизия
- D) субдукция
- E) морена

3. Екі құрлықтық тақталардың соқтығысуы

- A) спрединг
- B) конденсация
- C) коллизия
- D) субдукция
- E) морена

4. Жарылған жерлер арқылы аққан магмадан мұхит түбінің өсуі

- A) спрединг
- B) конденсация
- C) коллизия
- D) субдукция
- E) морена

5. Жер қыртысының тектоникалық қозғалмалы бөліктері

- A) рифт
- B) карс
- C) платформа
- D) геосинклиналь
- E) қалқан

6. Жер бедерінің оқшау көтеріліп тұрған биік бөліктері

- A) жыра
- B) сай
- C) ойпат

D) аңғар

E) тау

7. Бір-біріне жақын, тығыз орналасқан тау қатарлары

- A) тау торабы
- B) тау аңғары
- C) тау тізбектері
- D) тау шыңы
- E) тау жоталары

8. Ұзындығы мен ені бірдей дамыған ауқымды тау көтерілімдері

- A) тау торабы
- B) тау аңғары
- C) тау тізбектері
- D) тау шыңы
- E) тау жоталары

9. Тау жоталары келіп түйісетін жер

- A) тау торабы
- B) тау аңғары
- C) тау тізбектері
- D) тау шыңы
- E) тау жоталары

10. Таудың етегінен шыңына дейінгі биіктік

- A) болжамды
- B) салыстырмалы
- C) межелі
- D) абсолюттік
- E) нақты

11. Таудың мұхит деңгейінен шыңына дейінгі биіктігі

- A) болжамды
- B) салыстырмалы
- C) межелі
- D) абсолюттік
- E) нақты

12. Биіктіктеріне қарай таулар қаншаға бөлінеді?

- A) 5
- B) 3
- C) 2
- D) 4
- E) 6

13. Теңіз деңгейінен есептегенде аласа таулардың биіктігі
- A) 1000-2000 м
 - B) 800 м-ге дейін
 - C) 300 м-ге дейін
 - D) 2000 м-ден жоғары
 - E) 1000 м-ге дейін
14. Аласа тауды анықта
- A) Аппалач
 - B) Памир
 - C) Орал
 - D) Кавказ
 - E) Гималай
15. Теңіз деңгейінен есептегенде орташа таулардың биіктігі
- A) 1000-2000 м
 - B) 800 м-ге дейін
 - C) 300 м-ге дейін
 - D) 2000 м-ден жоғары
 - E) 1000 м-ге дейін
16. Орташа тауды анықта
- A) Аппалач
 - B) Памир
 - C) Орал
 - D) Кавказ
 - E) Гималай
17. Теңіз деңгейінен есептегенде биік таулардың биіктігі
- A) 1000-2000 м
 - B) 800 м-ге дейін
 - C) 300 м-ге дейін
 - D) 2000 м-ден жоғары
 - E) 1000 м-ге дейін
18. Биік тауды анықта
- A) Аппалач
 - B) Карпат
 - C) Орал
 - D) Дарфур
 - E) Гималай
19. Пайда болуына қарай таулар қаншаға бөлінеді?
- A) 2
 - B) 4
 - C) 3
 - D) 6

- E) 5
20. Литосфералық тақталардың соқтығысуы нәтижесінде пайда болған таулар
- A) эрозиялық
 - B) қатпарлы
 - C) жанартаулық
 - D) тектоникалық
 - E) мореналық
21. Жанартаулардың атқылауы үдерісінен пайда болған таулар
- A) эрозиялық
 - B) қатпарлы
 - C) жанартаулық
 - D) тектоникалық
 - E) мореналық
22. Ағын сулардың қыраттар мен үстірттерді бұзуынан пайда болған таулар
- A) эрозиялық
 - B) қатпарлы
 - C) жанартаулық
 - D) тектоникалық
 - E) мореналық
23. Қатпарлы тауды анықта
- A) Алтай
 - B) Амазонка
 - C) Саян
 - D) Гималай
 - E) Тянь-Шянь
24. Қатпарлы-жақпарлы тауды анықта
- A) Анд
 - B) Гималай
 - C) Ориноко
 - D) Тянь-Шань
 - E) Кавказ
25. Жанартаулық тауды анықта
- A) Анд
 - B) Гималай
 - C) Орал
 - D) Тянь-Шань
 - E) Алтай
26. Жасына қарай таулар қаншаға бөлінеді?

A) 4

B) 5

C) 2

D) 6

E) 3

27. Қалыптасу үдерісі аяқталмаған тауларды деп атайды

A) ескі

B) орташа

C) қатпарлы

D) жас

E) биік

28. Жасы 60 млн жылдан асатын, 600 млн жылға дейін жететін таулар

A) ескі

B) орташа

C) қатпарлы

D) жас

E) биік

29. Жасы 60 млн жылдан аспайтын таулар (биік болады)

A) ескі

B) орташа

C) қатпарлы

D) жас

E) биік

30. Тектоникалық үдерістердің әсерінен қайта көтерілген тау

A) Альпі

B) Анд

C) Кавказ

D) Гималай

E) Тянь-Шань

31. Жер қыртысының аз қозғалатын неғұрлым тұрақты бөліктері

A) рифт

B) ойпат

C) платформа

D) қалқан

E) қырат

32. Платформалар қанша түрге бөлінеді?

A) тұрақты және тұрақсыз

B) ежелгі және жас

C) қалың және жұқа

D) тік және көлденең

E) ірі және ұсақ

33. Платформа қанша қабаттан тұрады?

A) 2

B) 4

C) 3

D) 6

E) 5

34. Ежелгі платформалардың саны қанша?

A) 7

B) 9

C) 12

D) 6

E) 8

35. Платформаның жоғарғы қабаты қалай аталады?

A) іргетас

B) рифт

C) субдукция

D) шөгінді тыс

E) қалқан

36. Платформаның астыңғы қабаты қалай аталады?

A) іргетас

B) рифт

C) субдукция

D) шөгінді тыс

E) қалқан

37. Платформадағы шөгінді тыстың қалыңдығы әдетте болады

A) 3-4 км

B) 1-2 км

C) 20-22 км

D) 30-40 км

E) 40-50 км

38. Платформа іргетасының жер бетіне ашық шығып жатқан бөлігі

A) іргетас

B) рифт

C) субдукция

D) шөгінді тыс

E) қалқан

39. Ежелгі платформаны анықта

- A) Тұран
- B) Батыс Сібір
- C) Қытай
- D) Алтай
- E) Балтық

40. Жас платформаны анықта

- A) Қытай
- B) Сібір
- C) Аустралия
- D) Африка-Арабия
- E) Тұран

41. Қалқанды анықта

- A) Шығыс Еуропа
- B) Балтық
- C) Амазонка
- D) Сібір
- E) Анд

42. Тегіс жазықты анықта

- A) Жалпы Сырт
- B) Батыс Сібір
- C) Шығыс Еуропа
- D) Орал
- E) Балтық

43. Төбелі жазықты анықта

- A) Жалпы Сырт
- B) Батыс Сібір
- C) Шығыс Еуропа
- D) Орал
- E) Балтық

44. Абсолюттік биіктігіне қарай жазықтар қаншаға бөлінеді?

- A) 2
- B) 5
- C) 4
- D) 3
- E) 6

45. Абсолюттік биіктігі 200 м-ге дейінгі жазық

- A) қырат
- B) саға
- C) таулы үстірт
- D) қалқан
- E) ойпат

46. Абсолюттік биіктігі 200 м-ден 500 м-ге дейінгі жазық

- A) қырат
- B) саға
- C) таулы үстірт
- D) қалқан
- E) ойпат

47. Абсолюттік биіктігі 500 м-ден асатын жазық

- A) қырат
- B) саға
- C) таулы үстірт
- D) қалқан
- E) ойпат

48. Ойпатты анықта

- A) Жалпы Сырт
- B) Гималай
- C) Декан
- D) Сахара
- E) Амазонка

49. Қыратты анықта

- A) Жалпы Сырт
- B) Гималай
- C) Декан
- D) Сахара
- E) Амазонка

50. Таулы үстіртті анықта

- A) Жалпы Сырт
- B) Гималай
- C) Декан
- D) Сахара
- E) Амазонка

§10. Материктер мен мұхиттардың ірі орографиялық нысандары

1. Жер бедерінің түрлерін сыртқы белгілері бойынша сипаттау қалай аталады?

- A) морфометрия

- B) субдукция
- C) орография
- D) конденсация
- E) рифт

2. Жер бедері түрлерінің сандық сипаттамасы қалай аталады?

- A) морфометрия
- B) субдукция
- C) орография
- D) конденсация
- E) рифт

3. Қазақстанның орталық бөлігін алып жатқан тау

- A) Алтай
- B) Орал
- C) Қаратау
- D) Сауыр
- E) Сарыарқа

4. Қызыларай тауының (Ақсоран) биіктігі

- A) 1403 м
- B) 1406 м
- C) 950 м
- D) 1565 м
- E) 1300 м

5. Қарқаралы тауының биіктігі

- A) 1403 м
- B) 1460 м
- C) 950 м
- D) 1565 м
- E) 1300 м

6. Кенттің биіктігі

- A) 1403 м
- B) 1460 м
- C) 950 м
- D) 1565 м
- E) 1300 м

7. Шыңғыстаудың биіктігі

- A) 1403 м
- B) 1406 м
- C) 950 м
- D) 1565 м
- E) 1300 м

8. Баянауыл тауының биіктігі

- A) 1403 м
- B) 1406 м
- C) 950 м
- D) 1565 м
- E) 1300 м

9. Теңіз-Қорғалжың қазаншұңқырының биіктігі

- A) 550 м
- B) 120 м
- C) 92 м
- D) 304 м
- E) 430 м

10. Көкшетау тауларының биіктігі

- A) 900 м
- B) 400 м
- C) 700 м
- D) 1100 м
- E) 600 м

11. Ұлытау тауының биіктігі

- A) 1200 м
- B) 8848 м
- C) 1133 м
- D) 950 м
- E) 1800 м

12. Сарыарқа тауларының өлшемдерін анықта

- 1. Ұзындығы батыстан шығысқа қарай – а) 400 км
- 2. Батыс бөлігіндегі ені – ә) 200 км
- 3. Шығыс бөлігіндегі ені – б) 400 км
- в) 1200 км
- г) 900 км

A) 1-а; 2-ә; 3-б;

B) 1-в; 2-г; 3-а;

C) 1-г; 2-в; 3-ә;

D) 1-ә; 2-г; 3-а

E) 1-б; 2-в; 3-г;

13. Ежелгі платформаны анықта

- A) Үндістан
- B) Сомали
- C) Атлас
- D) Дарфур
- E) Камерун

14. Сейсмикалық белдеуді анықта

- A) Шығыс Еуропа
- B) Ніл
- C) Альпі-Гималай
- D) Мозамбик
- E) Карпат

15. Африкадағы жазықты анықта

- A) Кавказ
 - B) Ливия
 - C) Атлас
 - D) Саян
 - E) Амазонка
16. Африкадағы тауды анықта
- A) Кавказ
 - B) Ливия
 - C) Атлас
 - D) Саян
 - E) Амазонка
17. Еуразиядағы жазықты анықта
- A) Ориноко
 - B) Батыс Сібір
 - C) Ла-Плата
 - D) Ұлы жазық
 - E) Ливия
18. Еуразиядағы тауды анықта
- A) Айдаһар
 - B) Ливия
 - C) Атлас
 - D) Саян
 - E) Кап
19. Оңтүстік Америкадағы жазықты анықта
- A) Мозамбик
 - B) Ливия
 - C) Атлас
 - D) Саян
 - E) Амазонка
20. Оңтүстік Америкадағы тауды анықта
- A) Айдаһар
 - B) Ливия
 - C) Атлас
 - D) Саян
 - E) Анд
21. Солтүстік Америкадағы жазықты анықта
- A) Ориноко
 - B) Батыс Сібір
 - C) Ла-Плата
 - D) Ұлы жазық
 - E) Ливия

22. Солтүстік Америкадағы тауды анықта
- A) Кавказ
 - B) Ливия
 - C) Аппалач
 - D) Саян
 - E) Амазонка
23. Антарктидадағы Эребус жанартауының биіктігі
- A) 4500 м
 - B) 3794 м
 - C) 6995 м
 - D) 2548 м
 - E) 5895 м
24. Антарктидадағы Керклатрик тауының биіктігі
- A) 4528 м
 - B) 5634 м
 - C) 8848 м
 - D) 6995 м
 - E) 7364 м
25. Солтүстік Мұзды мұхит қазаншұңқырын анықта
- A) Перуан
 - B) Наска
 - C) Нансен
 - D) Ангола
 - E) Крозе
26. Солтүстік Мұзды мұхит суасты жотасын анықта
- A) Палау
 - B) Ломоносов
 - C) Орта Атлант
 - D) Шығыс Үнді
 - E) Наска
27. Тынық мұхит қазаншұңқырын анықта
- A) Перуан
 - B) Наска
 - C) Нансен
 - D) Ангола
 - E) Крозе
28. Тынық мұхит суасты жотасын анықта
- A) Палау

- B) Ломоносов
- C) Орта Атлант
- D) Шығыс Үнді
- E) Наска

29. Тынық мұхитындағы науаны анықта

- A) Канада
- B) Ангола
- C) Чили
- D) Вима
- E) Крозе

30. Атлант мұхитындағы қазаншұңқырды анықта

- A) Алеут
- B) Аргентина
- C) Крозе
- D) Нансен
- E) Палау

31. Атлант мұхитындағы жарықты анықта

- A) Романш
- B) Яван
- C) Бофорт
- D) Нансен
- E) Наска

32. Үнді мұхитындағы қазаншұңқырды анықта

- A) Вима
- B) Крозе
- C) Перуан
- D) Нансен
- E) Бофорт

33. Үнді мұхитындағы суасты жотасын анықта

- A) Перуан
- B) Бразилия
- C) Ангола
- D) Чейн
- E) Арабия-Үнді

§11. Тау жыныстары мен минералдардың жіктелуі

1. Тау жыныстарын құрайтын заттар

- A) саз
- B) балшық
- C) минерал
- D) базальт
- E) гранит

2. Бір минералдан тұратын тау жынысы

- A) полиминералды
- B) кварцті
- C) эффузивті
- D) мономинералды
- E) минералды

3. Бірнеше минералдан тұратын тау жынысы

- A) полиминералды
- B) кварцті
- C) эффузивті
- D) мономинералды
- E) минералды

4. Жер бетіне шықпай терең кабаттарда қатқан қалған магмалық жыныстар

- A) эффузивті
- B) карсты
- C) мореналық
- D) интрузивті
- E) эолдық

5. Жердің бетіне шығып төгілген магмалық жыныстар

- A) эффузивті
- B) карсты
- C) мореналық
- D) интрузивті
- E) эолдық

6. Гранит, габбро магмалық жыныстардың қай түріне жатады?

- A) эолдық
- B) эффузивті
- C) мореналық
- D) интрузивті
- E) карты

7. Обсидиан, кеуектас магмалық жыныстардың қай түріне жатады?

- A) эолдық
- B) эффузивті
- C) мореналық
- D) интрузивті
- E) карты

8. Шөгінді тау жыныстары қаншаға бөлінеді?

- A) 2
- B) 9
- C) 5
- D) 3
- E) 4

9. Цементтің болуына қарай кесек жыныстар қаншаға бөлінеді?

- A) қатты және жұмсақ
- B) борпылдақ және цементтелген
- C) сұйық және қатты
- D) борпылдақ және үгілген
- E) цементтелген және үгілген

10. Құм, қиыршық тас, сазбалшық қандай жыныстарға жатады?

- A) қатты
- B) сұйық
- C) борпылдақ
- D) үгілген
- E) цементтелген

11. Құмдауық, конгломерат, жентектас қандай жыныстарға жатады?

- A) қатты
- B) сұйық
- C) борпылдақ
- D) үгілген
- E) цементтелген

12. Тау жынысының құрамындағы жұмсақ масса - цемент неден тұрады?

- A) саз және әк
- B) кальцит және саз
- C) құм және саз
- D) сазбалшық және кальцит
- E) сазбалшық және әк

13. Хемогендік тау жыныстары қаншаға бөлінеді?

- A) 4
- B) 2
- C) 3
- D) 6
- E) 5

14. Жауын-шашынның түсуі арқылы пайда болатын хемогенді- жыныстар

- A) гидротермалды
- B) шөгінді хемогендік
- C) карсты
- D) интрузивті
- E) эффузивті

15. Жоғары қысым жағдайындағы ыстық су ерітінділерінің қатысуымен пайда болады

- A) гидротермалды
- B) шөгінді хемогендік
- C) карсты
- D) интрузивті
- E) эффузивті

16. Минералданған ерітінділердің шөгінділер қабатына өтуінен пайда болады

- A) карсты
- B) гидротермалды-шөгінді
- C) метафорфтық
- D) эолдық
- E) мореналық

17. Тұну орнына қарай хемогендік жыныстар бөлінеді

- A) карсты және эолдық
- B) эолдық және теңіздік
- C) теңіздік және континенттік
- D) карсты және континенттік
- E) континенттік және эолдық

18. Органогенді жыныстар қанша топқа бөлінеді?

- A) 2
- B) 4
- C) 6
- D) 3
- E) 5

19. Жануар мен өсімдік организмі қаңқаларының карбонаттық қалдықтарынан тұратын жыныстар

A) кремнийлі

B) көміртекті

C) карсты

D) карбонатты

E) метаморфтық

20. Кремний топырақты қаңқалардан құралған жыныстар

A) кремнийлі

B) көміртекті

C) карсты

D) карбонатты

E) метаморфтық

21. Өсімдік және жануар организмі қалдықтарынан пайда болған жанатын қазба

A) кремнийлі

B) көміртекті

C) карсты

D) карбонатты

E) метаморфтық

22. Қысым мен температураның әсерінен өзгеріске ұшыраған тау жынысы

A) магмалық

B) карсты

C) метаморфтық

D) хемогенді

E) эолдық

23. Геосинклин белдеулердің орасан зор алаңдарынан көрінеді

A) дислокациялық метаморфизм

B) жапсарлық метаморфизм

C) метасоматоз

D) аймақтық метаморфизм

E) субдукция

24. Жер қыртысының тектоникалық қозғалыстарымен байланысты пайда болады

A) дислокациялық метаморфизм

B) жапсарлық метаморфизм

C) метасоматоз

D) аймақтық метаморфизм

E) субдукция

25. Жер қыртысына магманың енуімен тікелей байланысты пайда болады

A) дислокациялық метаморфизм

B) жапсарлық метаморфизм

C) метасоматоз

D) аймақтық метаморфизм

E) субдукция

26. Химиялық газдар мен булардың қуыстар мен ұсақ тесіктер арқылы тау жыныстары мен минералдарға еніп, химиялық құрамының өзгеруі

A) субдукция

B) аймақтық метаморфизм

C) дислокациялық метаморфизм

D) карсты

E) жапсарлық метасоматоз

27. Сұйықтықтар мен газдардың түсуінің нәтижесінде заттардың қасиеттерінің өзгеруі

A) субдукция

B) аймақтық метаморфизм

C) дислокациялық метаморфизм

D) метасоматоз

E) карс

28. Барлық минералдар қанша класқа бөлінеді?

A) 7

B) 5

C) 9

D) 4

E) 10

29. Кремний қышқылы тұздарынан тұратын минералдар

A) карбонаттар

B) силикаттар

C) сульфаттар

D) тотыққан заттар және гидрототықтар

E) галоидтер

30. Көмір қышқылы тұздарынан тұратын минералдар

A) карбонаттар

B) силикаттар

C) сульфаттар

- D) тотыққан заттар және гидрототықтар
E) галоидтер
31. Тотыққан заттардан тұратын минералдар
A) карбонаттар
B) силикаттар
C) сульфаттар
D) тотыққан заттар және гидрототықтар
E) галоидтер
32. Күкірт қышқылының тұздарынан тұратын минералдар
A) карбонаттар
B) силикаттар
C) сульфаттар
D) тотыққан заттар және гидрототықтар
E) галоидтер
33. Галоидті қышқылдардың тұздарынан тұратын минералдар
A) карбонаттар
B) силикаттар
C) сульфаттар
D) тотыққан заттар және гидрототықтар
E) галоидтер
34. Силикаттарда қанша минералдардың түрлері бар?
A) 1000
B) 800
C) 1200
D) 600
E) 400
35. Силикаттарды анықта
A) кальцит, доломит
B) кварц, опал
C) дала шпаты, слюда
D) гипс, ангидрит
E) галит, флюорит
36. Карбонаттарды қанша минерал түрі қамтиды?
A) 80
B) 120
C) 50

- D) 70
E) 40
37. Карбонаттарды анықта
A) кальцит, доломит
B) кварц, опал
C) дала шпаты, слюда
D) гипс, ангидрит
E) галит, флюорит
38. Тотыққан заттар және гидрототықтар қанша минералды біріктіреді?
A) 150
B) 230
C) 200
D) 90
E) 80
39. Тотыққан заттар және гидрототықтарды анықта
A) кальцит, доломит
B) кварц, опал
C) дала шпаты, слюда
D) гипс, ангидрит
E) галит, флюорит
40. Сульфаттар қанша минералды қамтиды?
A) 300
B) 570
C) 610
D) 180
E) 260
41. Сульфаттарды анықта
A) кальцит, доломит
B) кварц, опал
C) дала шпаты, слюда
D) гипс, ангидрит
E) галит, флюорит
42. Галоидтерді құрайтын минералдардың саны
A) 300
B) 100
C) 600
D) 300
E) 400
43. Галиодтерді анықта
A) кальцит, доломит

- В) кварц, опал
- С) дала шпаты, слюда

- Д) гипс, ангидрит
- Е) галит, флюорит

§12. Пайдалы қазбалардың таралу заңдылықтары

1. Шаруашылықтың минералды-шикізаттық базасы болып табылатын тау жыныстары мен минералдар деп аталады

- А) су ресурсы
- В) агроклиматтық ресурс
- С) пайдалы қазбалар
- Д) ғарыш кеңістігі
- Е) жер ресурсы

2. Қазіргі кезде минералды ресурстардың -ден астам-түрі пайдаланылады

- А) 150
- В) 450
- С) 300
- Д) 100
- Е) 200

3. Пайдалы қазбалардың шоғырланған жері деп аталады

- А) түрі
- В) кен орны
- С) өндірілу тәсілі
- Д) қазбаның аты
- Е) рудалы

4. Табиғи ресурстарды үздіксіз тарататын (өндіретін) тұйық аудан ... деп аталады

- А) шахта
- В) рудалы
- С) рудасыз
- Д) бассейн
- Е) комплекс

5. Физикалық жағдайына қарай қатты күйдегі пайдалы қазбаларды анықта

- А) мұнай, су
- В) көмір, мәрмәр
- С) метан, пропан
- Д) көмір, су
- Е) пропан, гранит

6. Физикалық жағдайына қарай сұйық күйдегі пайдалы қазбаларды анықта

- А) мұнай, минералды су
- В) көмір, мәрмәр
- С) метан, пропан
- Д) көмір, су
- Е) пропан, гранит

7. Физикалық жағдайына қарай газ тәріздес күйдегі пайдалы қазбаларды анықта

- А) мұнай, су
- В) көмір, мәрмәр
- С) метан, пропан
- Д) көмір, су
- Е) пропан, гранит

8. Жанғыш пайдалы қазбаны анықта

- А) мұнай, темір, көмір
- В) темір, алтын, хром
- С) алтын, мұнай, темір
- Д) гранит, мәрмәр, тұз
- Е) көмір, мұнай, табиғи газ

9. Рудалы пайдалы қазбаны анықта

- А) мұнай, темір, көмір
- В) темір, алтын, хром
- С) алтын, мұнай, темір
- Д) гранит, мәрмәр, тұз
- Е) көмір, мұнай, табиғи газ

10. Рудасыз пайдалы қазбаны анықта

- А) мұнай, темір, көмір
- В) темір, алтын, хром
- С) алтын, мұнай, темір
- Д) гранит, мәрмәр, тұз
- Е) көмір, мұнай, табиғи газ

11. Пайдалы қазбалар пайда болуы бойынша қаншаға бөлінеді?

- А) ашық, шахталық
- В) рудалы, рудасыз, жанатын
- С) магмалық, шөгінді, метоморфтық
- Д) рудасыз, шөгінді, магмалық
- Е) рудалы, ашық

12. Әдетте қатпарлы облыстарда көлбеу жататын пайдалы қазба

- A) шөгінді
- B) магмалық
- C) шахталық
- D) ашық
- E) метаморфтық

13. Қатпарлы облыстарда кездесетін пайдалы қазба түрі

- A) жанатын
- B) табиғи газ
- C) рудалы
- D) мәрмәр
- E) рудасыз

14. Ресейдегі темір кен орны

- A) Кривой Рог
- B) Каражас
- C) Соколов-Сарыбай
- D) Курск магнит аномалиясы
- E) Рур

15. Украинадағы темір кен орны

- A) Кривой Рог
- B) Каражас
- C) Соколов-Сарыбай
- D) Курск магнит аномалиясы
- E) Рур

16. Қалқандарда болмайтын шөгінділер

- A) құрлық шөгінділері
- B) магмалық жыныстар
- C) теңіз шөгінділері
- D) слюда шөгінділері
- E) дала шпаты

17. Қалқандарда кездеспейтін пайдалы қазбалар

- A) темір, никель, мыс
- B) көмір, мұнай, тұз
- C) алтын, мұнай, слюда
- D) слюда, дала шпаты
- E) никель, мыс, алтын

18. Қалқандарда кездесетін пайдалы қазба

- A) мұнай
- B) газ
- C) тұз

D) көмір

E) металл

19. Шөгінді пайдалы қазбаларды анықта

- A) Мұнай, газ, көмір
- B) темір, алтын, газ
- C) күміс, мұнай, алтын
- D) мыс, мырыш
- E) күміс, темір

20. Алмаз өндіретін жекелеген шахталардың тереңдігі –ге жетеді

- A) 150-200 м
- B) 2 км
- C) 15 км
- D) 4-5 км
- E) 900 м

21. Магма қозғалысының периметрі бойынша орналасатын жыныстар

- A) карбонатты жыныстар
- B) кремнийлі жыныстар
- C) көміртекті жыныстар
- D) метаморфтық жыныстар
- E) хемогендік жыныстар

22. Жол арақашықтығын есептеудің бастапқы нүктесі қалай аталады?

- A) бастапқы меридиан
- B) нөлдік меридиан
- C) нөлдік километр
- D) нөлдік ендік
- E) бастау

23. Тарихи себептерге байланысты қаланың басты пошта үйінен басталады

- A) бастапқы меридиан
- B) нөлдік меридиан
- C) нөлдік километр
- D) нөлдік ендік
- E) бастау

24. Пайдалы қазбаларды өндірумен байланысты мамандықтар

- A) психолог, геолог
- B) геолог, тау-кен инженері, шахтёр
- C) кардиолог, невролог, геолог
- D) стоматолог, геолог

Е) цитолог, метеоролог, шахтёр
25. «Темір рудасы» немесе темір рудасы болып табылатын минералдың аты

- А) боксит
- В) хромит
- С) дендрит
- Д) сидерит
- Е) кварц

26. Графиттен 120-200 км тереңдікте, 45-60 мың атмосфералық қысымда пайда болады

- А) алтын
- В) мыс
- С) алмаз
- Д) хром
- Е) галенит

27. Хромиттің ірі кен орындары кездеседі

- А) Ватикан, АҚШ
- В) Түркия, ОАР, Қазақстан
- С) Жапония, Сирия
- Д) Ливия, Исландия, Чили
- Е) Болгария, Армения, Канада

§13. Тау жыныстары мен минералдардың қасиеттері

1. Алтынға ұқсас минерал

- А) сталактит
- В) пирит
- С) сталагмит
- Д) дендрит
- Е) магнетит

2. «Ақымақтар алтыны» немесе «ит алтыны» деген атқа ие болған минерал

- А) боксит
- В) кварцит
- С) пирит
- Д) магнетит
- Е) дендрит

3. Минералдардың көзбен анықтауға болатын қарапайым қасиеттері

- А) лингвистикалық
- В) диагностикалық
- С) мореналық
- Д) эолдық
- Е) карсты

4. Минералдардың барлық диагностикалық қасиеттері қанша топқа бөлінеді?

- А) 2
- В) 4
- С) 5
- Д) 3
- Е) 7

5. Минералдардың барлық диагностикалық қасиеттерінің түрлерін анықта

- А) табиғи, жасанды
- В) эолдық, карсты, мореналық
- С) оптикалық, механикалық, басқалар
- Д) карсты, субдукция
- Е) эрозия, конденсация, басқалар

6. Кесек топырақтарды еске салатын, борпылдақ, жұмсақ минералдардың жиынтығы

- А) друзалар
- В) түйіршікті агрегаттар
- С) конкрециялар
- Д) сталактиттер
- Е) оолиттер

7. Ортақ негізі бар кристалдардың жабыса шыққан өскіні

- А) друзалар
- В) түйіршікті агрегаттар
- С) конкрециялар
- Д) сталактиттер
- Е) оолиттер

8. Минералдармен толығымен немесе жартылай толтырылған, тау жыныстарындағы қуыстар

- А) дендриттер
- В) жеодалар
- С) сауысты пішіндер
- Д) сталактиттер

Е) оолиттер
9. Минералдардың жұмыр, домалақша тұтастырғыштары

- А) друзалар
- В) түйіршікті агрегаттар
- С) конкрециялар
- Д) сталактиттер

Е) оолиттер
10. Әдетте шоғырлы-қабықты құрылымы бар, шағын өлшемді (0,2-10 мм) жұмыр тұтастырғыштар

- А) сталактиттер
- В) оолиттер
- С) сауысты пішіндер
- Д) дендриттер
- Е) түйіршікті агрегаттар

11. Төбеден тамшылаған кристал түйіршіктерінің түсуінен пайда болады

- А) оолиттер
- В) жеодалар
- С) друзалар
- Д) конкрециялар
- Е) сауысты пішіндер

12. Сталактитер мен сталагмиттер неге жатады?

- А) друзаларға
- В) оолиттерге
- С) сауысты пішіндерге
- Д) дендриттерге
- Е) бокситке

13. Үңгірлердің төбесінен салбырап тұрған тас сүңгілер

- А) дендриттер
- В) жеодалар
- С) конкрециялар
- Д) сталактиттер
- Е) оолиттер

14. Үңгірлердің түбінен көтерілетін тас бағандар

- А) сталагмиттер
- В) дендриттер
- С) конкрециялар
- Д) сталактиттер
- Е) оолиттер

15. Өсімдіктерге ұқсайтын, жыныстардағы кристалдардың жазық жабыса шыққан өскіні

- А) сталагмиттер
- В) дендриттер
- С) конкрециялар
- Д) сталактиттер
- Е) оолиттер

16. Сыртқы механикалық әсерге қарсыласу қабілеті қалай аталады?

- А) субдукция
- В) конденсация
- С) қаттылық
- Д) төзімділік
- Е) морена

17. Латын тілінен аударғанда «дендрос» - қандай мағына береді?

- А) із, жол
- В) кезбе
- С) маусым
- Д) шөп
- Е) ағаш

18. Шөгінді жыныстарда дендриттер түріндегі қандай қосылыстар жиі кездеседі?

- А) темірмагнитті
- В) темірмысты
- С) теміртасты
- Д) темірмарганецті
- Е) темірхромды

19. Геологияда қабылданған қаттылықты анықтайтын өлшем

- А) Рихтер
- В) Паскаль
- С) Ом
- Д) Ампер
- Е) Моос

20. Қаттылық эталондық қанша минералды қамтиды?

- А) 10
- В) 12
- С) 8
- Д) 20
- Е) 15

21. Лазурит минералының түсі

- A) қызыл
- B) қара
- C) жасыл
- D) көк
- E) сары

22. Киноварь минералының түсі

- A) қызыл
- B) қара
- C) жасыл
- D) көк
- E) сары

23. Магнетит минералының түсі

- A) қызыл
- B) қара
- C) жасыл
- D) көк
- E) сары

24. Гематит кесегінің түсі

- A) жасылға жуық
- B) сарыға жуық
- C) көкке жуық
- D) қызылға жуық
- E) қараға жуық

25. Гематитті ұнтақтағандағы түсі

- A) күңгірт көк
- B) қызыл қошқыл
- C) сары
- D) ашық жасыл
- E) қара

26. Минералдардың ұнтағын алу үшін қандай кедір-бұдыр табақша қажет

- A) темір
- B) мыс
- C) кварц
- D) фарфор
- E) керамика

27. Жылтырлығына қарай минералдар қанша топқа бөлінеді?

- A) 3
- B) 5
- C) 2
- D) 4
- E) 6

28. Металдық жылтырақ тән минералдар

- A) пирит, галенит
- B) боксит, апатит
- C) графит, сфалерит
- D) алмаз, киноварь
- E) кальцит, кварц

29. Металл түстес жылтырақ тән минералдар

- A) пирит, галенит
- B) боксит, апатит
- C) графит, сфалерит
- D) алмаз, киноварь
- E) кальцит, кварц

30. Ақшыл түсті боялған мөлдір минералдарға тән

- A) металдық жылтыр
- B) металдық емес жылтыр
- C) күмісті жылтыр
- D) темірлі жылтыр
- E) алтынды жылтыр

31. Сыну көрсеткіші жоғары минералдарға тән ең күшті жылтырлық

- A) майлы
- B) жібекше
- C) алмазша
- D) шыныша
- E) інжуше

32. Шыны бетінің жылтырауын еске салады. Сыну көрсеткіші жоғары емес минералдарға тән.

- A) майлы
- B) жібекше
- C) алмазша
- D) шыныша
- E) інжуше

33. Беткі қабат майлы үлбір қабықпен қапталғандай жылтырайды

- A) майлы
- B) жібекше
- C) алмазша
- D) шыныша
- E) інжуше

34. Теңіз бақалшағы бетінің інжуше түрлі түсті құбылатын жылтырлық

- A) майлы

- В) жібекше
С) алмазша
D) шыныша
E) інжуше
35. Талшық құрылымды минералдарға тән жылтырлық
A) майлы
B) жібекше
C) алмазша
D) шыныша
E) інжуше
36. Сыну беті өте жұқа кедір-бұдырлы минералдарға тән жылтырлық
A) шыныша
B) майлы
C) күңгірт немесе көмескі
D) алмазша
E) жібекше
37. Алмазша жылтырау тән
A) слюда, гипс
B) асбест
C) шақпақтас
D) алмаз, киноварь
E) кальцит, кварц
38. Шыныша жылтырау тән
A) слюда, гипс
B) асбест
C) шақпақтас
D) алмаз, киноварь
E) кальцит, кварц
39. Майлы жылтырау тән
A) слюда, гипс
B) нефелин, сомтума
C) асбест
D) шақпақтас
E) алмаз
40. Інжуше жылтырау тән
A) слюда, гипс
B) асбест
C) шақпақтас
D) алмаз, киноварь
E) кальцит, кварц
41. Жібекше жылтырау тән
A) слюда, гипс
B) нефелин, сомтума
C) асбест
D) шақпақтас
E) алмаз
42. Күңгірт немесе көмескі жылтырау тән
A) слюда, гипс
B) нефелин, сомтума
C) асбест
D) шақпақтас
E) алмаз
43. Минералдардың жарық өткізгіштік қасиеті қалай аталады?
A) қаттылық
B) жылтырлық
C) мөлдірлік
D) иілгіштік
E) сынғыштық
44. Минералдар жарық өткізгіштік қасиетіне қарай қаншаға бөлінеді?
A) 4
B) 2
C) 5
D) 3
E) 6
45. Мөлдір минералды анықта
A) кәріптас
B) боксит
C) молибденит
D) графит
E) англезит
46. Күңгірттеу немесе жартылай мөлдір минералды анықта
A) кәріптас
B) боксит
C) молибденит
D) графит
E) англезит
47. Мөлдір емес минералды анықта
A) алмаз
B) шыны
C) кәріптас
D) молибденит
E) пластмасса

§14. Геохронология

1. Организмдердің қазба қалдықтарын зерттейтін ғылым
А) цитология
В) метеорология
С) палеонтология
D) гидрология
Е) кардиология
2. Радиоактивті элементтердің ыдырау үдерісі (радиоактивті әдіс) арқылы анықталатын жас
А) салыстырмалы
В) болжамды
С) реттік
D) абсолюттік
Е) эралық
3. 100 грамм ураннан 74 млн жылда қанша қорғасын бөлінеді
А) 5 грамм
В) 1 грамм
С) 9 грамм
D) 3 грамм
Е) 7 грамм
4. Геохронологиялық кестенің алғашқы нұсқасы қашан бекітілді?
А) 1984 ж
В) 1920 ж
С) 1881 ж
D) 1936 ж
Е) 1991 ж
5. Геохронологиялық кестені қалай оқу керек?
А) төменнен жоғары
В) оңнан солға
С) солдан оңға
D) жоғарыдан төменге
Е) ортасынан шетіне
6. Жердің жасы
А) 2,5-3,5 млрд жыл
В) 1,5-2,5 млрд жыл
С) 5,5-6 млрд жыл
D) 4,5-5 млрд жыл
Е) 1-2 млрд жыл
7. Жердің геологиялық даму тарихы қанша эраға бөлінеді?
А) 2
В) 5
С) 3
D) 4
Е) 1
8. Эралар неге бөлінеді?
А) жылға
В) ғасырға
С) кезеңдерге (дәуір)
D) маусымға
Е) мезгілге
9. Болашақ материктердің негізі болып табылған магманың Жердің бетіне шыққан эрасы
А) кайнозой
В) палеозой
С) мезозой
D) архей
Е) субдукция
10. Байкал қатпарлығының таулары қалыптасқан эра
А) протерозой
В) мезозой
С) альпі
D) кайнозой
Е) герцин
11. Палеозой эрасының кезеңдері (дәуірлері)
А) бор, ордовик
В) триас, бор
С) кембрий, ордовик, силур, девон, карбон, пермь
D) палеоген, неоген
Е) неоген, төрттік
12. Мезозой эрасының кезеңдері (дәуірлері)
А) ордавик, силур, девон
В) карбон, юра
С) палеоген, неоген, төрттік
D) триас, юра, бор

- Е) төрттік
13. Кайнозой эрасының кезеңдері (дәуірлері)
- А) палеоген, неоген, төрттік
- В) юра, бор
- карбон, юра
- Д) силур, девон, карбон
- Е) кембрий, ордовик
14. Геохронологиялық кестедегі қатпарлықтар саны
- А) 2
- В) 4
- С) 3
- Д) 5
- Е) 6
15. Архей және протерозой эрасына сәйкес келетін қатпарлық
- А) каледон
- В) байкал
- С) герцин
- Д) альпі
- Е) мезозой

16. Палеозой эрасына сәйкес келетін қатпарлық
- А) каледон, герцин
- В) байкал
- С) герцин, альпі
- Д) альпі
- Е) мезозой
17. Мезозой эрасына сәйкес келетін қатпарлық
- А) каледон, герцин
- В) байкал
- С) герцин, альпі
- Д) альпі
- Е) мезозой
18. Кайнозой эрасына сәйкес келетін қатпарлық
- А) каледон, герцин
- А) В) байкал
- С) герцин, альпі
- Д) альпі
- Е) мезозой

§15. Жер бедерінің адамзат тіршілігі мен шаруашылығына тигізетін әсері

1. Халықтың негізгі бөлігі теңіз деңгейінен қанша метрге дейінгі биіктікте тұрады?
- А) 200 м
- В) 800 м
- С) 1600 м
- Д) 1000 м
- Е) 2100 м
2. Теңіз деңгейінен 200 метрге дейінгі биіктікте орналасқан халықтың үлесі
- А) 63%
- В) 56%
- С) 40%
- Д) 32%
- Е) 70%
3. Теңіз деңгейінен 500 метрге дейінгі биіктікте орналасқан халықтың үлесі
- А) 30%
- В) 16%
- С) 24%
- Д) 62%
- Е) 10%
4. Дүниежүзінде халық өте тығыз орналасқан аймақты анықта
- А) Аустралия
- В) Солтүстік Еуропа
- С) Орталық Азия
- Д) Шығыс Азия
- Е) Солтүстік Африка
5. Оңтүстік Азиядағы халық тығыздығы ең жоғары елдер
- А) Дания, Ливия, Үндістан
- В) Үндістан, Бангладеш, Пәкістан
- С) БАӘ, Оман, Жапония
- Д) Қытай, Сирия, Швеция
- Е) Нидерланд, Жапония, АҚШ
6. АҚШ-тағы халық тығыздығы жоғары аймақты анықта
- А) солтүстік-шығысы
- В) орталығы

- C) оңтүстігі
D) оңтүстік-батысы
E) солтүстік-батысы
7. Мексика, Эфиопия, Ауғанстанда халық теңіз деңгейінен қанша метрден жоғары биіктікте өмір сүреді?
A) 300 м
B) 800 м
C) 1600 м
D) 1000 м
E) 600 м
8. Боливия, Перу, Қытайдың батысында адамдар теңіз деңгейінен қанша метрден жоғары биіктікте өмір сүреді?
A) 3000 м
B) 5000 м
C) 2000 м
D) 4000 м
E) 1000 м
9. Жер бетінен 100 метр көтерілгенде температура қаншаға төмендейді?
A) 2°C
B) 1,8°C
C) 0,6°C
D) 3°C
E) 3,5°C
10. Ауа құрамындағы су буының мөлшері
A) қысым
B) температура
C) жылу
D) ылғалдылық
E) конденсация
11. Таулы аудандарда 2000 м биіктікте ылғалдылық теңіз деңгейімен салыстырғанда қанша есе кем?
A) 3 есе
B) 2 есе
C) 4 есе
D) 1,5 есе
E) 2,5 есе
12. Тауда 3000 м биіктіктен кейін күн радиациясы әр 1000 м биіктеген сайын қанша пайызға жоғарылайды?

- A) 20%
B) 36%
C) 24%
D) 12%
E) 10%
13. Теңіз деңгейімен салыстырғанда 3000 м биіктікте атмосфералық қысым қанша % -ға төмен?
A) 10%
B) 31%
C) 44%
D) 22%
E) 20%
14. Теңіз деңгейімен салыстырғанда 4000 м биіктікте атмосфералық қысым қанша % -ға төмен?
A) 50%
B) 31%
C) 44%
D) 20%
E) 39%
15. Тропосферада жер бетінен әрбір 100 м көтерілгенде қысым қаншаға азаяды?
A) 20 мм
B) 10 мм
C) 15 мм
D) 30 мм
E) 5 мм
16. 3000 м биіктікте O₂ мөлшері қаншаға азаяды?
A) үштен екіге
B) екі есеге
C) үштен бірге
D) төрт есеге
E) үш есеге
17. 4000 м биіктікте O₂ мөлшері қаншаға азаяды?
A) үштен екіге
B) екі есеге
C) үштен бірге
D) төрт есеге
E) үш есеге
18. Адам ағзасына оттегінің жетіспеушілігі қалай аталады?

- A) анемия
 - B) авитаминоз
 - C) гипоксия
 - D) конденсация
 - E) адаптация
19. Адам өмір сүруіне қалыпты биіктікті анықта (абсолюттік биіктік бойынша)
- A) 2000-4000 м
 - B) 1500-2000 м
 - C) 4000-5500 м
 - D) 5500 м-ден жоғары
 - E) 2000-2010 м
20. Адам өмір сүруіне үлкен биіктікті анықта (абсолюттік биіктік бойынша)
- A) 2000-4000 м
 - B) 1500-2000 м
 - C) 4000-5500 м
 - D) 5500 м-ден жоғары
 - E) 2000-2010 м
21. Адам өмір сүруіне өте үлкен биіктікті анықта (абсолюттік биіктік бойынша)
- A) 2000-4000 м
 - B) 1500-2000 м
 - C) 4000-5500 м
 - D) 5500 м-ден жоғары
 - E) 2000-2010 м
22. Адам өмір сүруіне экстремалды биіктікті анықта (абсолютті биіктік бойынша)
- A) 2000-4000 м
 - B) 1500-2000 м
 - C) 4000-5500 м
 - D) 5500 м-ден жоғары
 - E) 2000-2010 м
23. Биіктікте адамның сана-сезімін сақтайтын қысқа уақыт аралығы қалай аталады?
- A) секунд
 - B) конденсация
 - C) рифт
 - D) резерв
 - E) гипоксия

24. 8000 м биіктікте резервті уақыт 2-3 минуттан қанша секундқа қысқарады?
- A) 40-50 секунд
 - B) 30-35 секунд
 - C) 10-20 секунд
 - D) 50-60 секунд
 - E) 45-55 секунд
25. Адам шаруашылығында басты рөл атқаратын маңызды көрсеткіштер
- A) экономикалық
 - B) әлеуметтік
 - C) морфометриялық
 - D) статистикалық
 - E) лингвистикалық
26. Жер бетінің еңісті бөліктері қалай аталады?
- A) жыралар
 - B) жазықтар
 - C) көлдер
 - D) беткейлер
 - E) шығанақтар
27. Тіктігі бойынша беткейлер қаншаға бөлінеді?
- A) 6
 - B) 2
 - C) 4
 - D) 3
 - E) 5
28. Өте тік беткейді анықта
- A) $\alpha=15-35^\circ$
 - B) $\alpha=8-15^\circ$
 - C) $\alpha>35^\circ$
 - D) $\alpha=2-4^\circ$
 - E) $\alpha=4-8^\circ$
29. Тік беткейді анықта
- A) $\alpha=15-35^\circ$
 - B) $\alpha=8-15^\circ$
 - C) $\alpha>35^\circ$
 - D) $\alpha=2-4^\circ$
 - E) $\alpha=4-8^\circ$
30. Орташа тік беткейді анықта
- A) $\alpha=15-35^\circ$
 - B) $\alpha=8-15^\circ$
 - C) $\alpha>35^\circ$
 - D) $\alpha=2-4^\circ$

Е) $a-4-8^\circ$

31. Еңіс беткейді анықта

А) $a-15-35^\circ$

В) $a-8-15^\circ$

С) $a>35^\circ$

Д) $a-2-4^\circ$

Е) $a-4-8^\circ$

32. Өте еңіс беткейді анықта

А) $a-15-35^\circ$

В) $a-8-15^\circ$

С) $a>35^\circ$

Д) $a-2-4^\circ$

Е) $a-4-8^\circ$

§17. Климат түзуші түрткіжайттар

1. Жергілікті жерге тән ауа райының көпжылдық режимі

А) ауа массасы

В) ауа райы

С) климат

Д) ауа қысымы

Е) ылғалдылық

2. Қазір климаттың қанша жыл ішінде өзгеретіндігі байқалған?

А) 20-25 жыл

В) 30-35 жыл

С) 10-15 жыл

Д) 40-45 жыл

Е) 50-55 жыл

3. Климатты зерттеумен айналысатын ғылым

А) цитология

В) биология

С) гидрология

Д) климатология

Е) сейсмология

4. Күн радиациясы, атмосфералық циркуляция, жердің төсеніш беті -

А) компонент

В) климат түзуші түрткіжайттар

С) жылу көзі

Д) ауа массалары

Е) ауа райының элементтері

33. Беткейлерде қолдан сатылар жасау

А) өңдеу

В) террасалау

С) өндіру

Д) салыстыру

Е) урбандалу

34. Террасалардың ені қанша метрден кем болмайды?

А) 4 м

В) 6 м

С) 2 м

Д) 1 м

Е) 3 м

5. Жер үшін жылу және жарық энергиясының көзі

А) ауа райы

В) мантия

С) күн радиациясы

Д) жанартау

Е) жарық

6. Күн радиациясы немен өлшенеді

А) вольт, мм

В) мб, гПа

С) г/м^3 , %

Д) ккал/см^2 , кВт/м^2

Е) %, мДж/м^2

7. «Күн тұрақтысы» қаншаға тең?

А) 1367 Вт/м^2

В) 1013 гПа

С) 760 мм

Д) 420 мДж/м^2

Е) 1762 ккал/см^2

8. Орташа есеппен жер бетінің әр км^2 -не жылына қанша калория (кал) сәйкес келеді

А) $2 \cdot 620$ кал

В) $5,1 \cdot 235$ кал

С) $3,4 \cdot 480$ кал

Д) $4 \cdot 120$ кал

Е) $2,6 \cdot 1015$ кал

9. 1 г суды 1°C жылыту үшін қажет энергия бірлігі

- A) 4 кал
 - B) 8 кал
 - C) 3 ккал
 - D) 1 кал
 - E) 6 ккал
10. 1 кг суды 1°C жылыту үшін қажет энергия бірлігі
- A) 2 ккал
 - B) 6 кал
 - C) 1 ккал
 - D) 3 ккал
 - E) 4 кал
11. 1 ккал неше калорияға тең?
- A) 500 кал
 - B) 1000 кал
 - C) 2000 кал
 - D) 100 кал
 - E) 300 кал
12. Жұмыстың өлшем бірлігі
- A) Джоуль
 - B) Паскаль
 - C) Ом
 - D) барель
 - E) карат
13. 1 калория (кал) неше Дж-ге тең
- A) 6,45 Дж
 - B) 9,845 Дж
 - C) 4,1868 Дж
 - D) 2,55 Дж
 - E) 1,6565 Дж
14. Сәуленің бағыты мен түсу нүктесі бетінің арасындағы бұрыш сәуленің деп аталады
- A) бағыты
 - B) қуаты
 - C) түсу ұзақтығы
 - D) жердің бетіне түсу бұрышы
 - E) жер бетінен шағылысуы
15. Күн радиациясы жер бетіне қандай бұрыш жасап түседі?
- A) 0° - 90°
 - B) 0° - 45°
 - C) 10° - 45°
 - D) 20° - 80°
 - E) 45° - 90°

16. Күн радиациясының қанша түрі бар?
- A) 2
 - B) 5
 - C) 3
 - D) 1
 - E) 4
17. Атмосферада шашырамай, жұтылмай жер бетіне жеткен күн радиациясы
- A) шашыранды күн радиациясы
 - B) шағылысқан күн радиациясы
 - C) тура күн радиациясы
 - D) жұтылған күн радиациясы
 - E) жиынтық күн радиациясы
18. Күн радиациясының бұлттарға, шаң-тозандарға кездескен түрі
- A) шашыранды күн радиациясы
 - B) шағылысқан күн радиациясы
 - C) тура күн радиациясы
 - D) жұтылған күн радиациясы
 - E) жиынтық күн радиациясы
19. Шашырап кеткен радиацияның бір бөлігі неге ауысады?
- A) жылуға
 - B) қысымға
 - C) тербеліске
 - D) жарыққа
 - E) дыбысқа
20. Тура және шашыранды радиацияның қосындысы
- A) шашыранды күн радиациясы
 - B) шағылысқан күн радиациясы
 - C) тура күн радиациясы
 - D) жұтылған күн радиациясы
 - E) жиынтық күн радиациясы
21. Жер бетінен кері шағылысқан жиынтық радиацияның бір бөлігі қалай аталады?
- A) шашыранды күн радиациясы
 - B) шағылысқан күн радиациясы
 - C) тура күн радиациясы
 - D) жұтылған күн радиациясы
 - E) жиынтық күн радиациясы

22. Беттердің, жеке денелердің күн радиациясын шағылыстыру қабілеті
А) субдукция
В) конденсация
С) сублемация
D) альбедо
Е) изотерма
23. Шағылысқан радиацияның өлшем бірлігі
А) г/м^3
В) мб
С) ‰
D) гПа
Е) %
24. Қардың альбедосы
А) 40-50%
В) 35%
С) 70-90%
D) 20-25%
Е) 50-60%
25. Құмның альбедосы
А) 40-50%
В) 35%
С) 70-90%
D) 20-25%
Е) 50-60%
26. Шөп жамылғысының альбедосы
А) 40-50%
В) 35%
С) 70-90%
D) 20-25%
Е) 50-60%
27. Судың альбедосы
А) 10%
В) 5%
С) 9%
D) 2%
Е) 6%
28. Жыртылған қара және күлгін топырақтағы альбедо
А) 15% және 20%
В) 20% және 30%
С) 15% және 40%
D) 5% және 20%
Е) 30% және 40%

29. Жер шарының жалпы альбедосы
А) 40%
В) 10%
С) 30%
D) 20%
Е) 50%
30. Жер бетіне сіңген жиынтық радиацияның бөлігі
А) шашыранды күн радиациясы
В) шағылысқан күн радиациясы
С) тура күн радиациясы
D) жұтылған күн радиациясы
Е) жиынтық күн радиациясы
31. Күн радиациясының кірісі мен шығысының айырмасы деп аталады
А) радиация көрсеткіші
В) радиацияның үлесі
С) радиациялық баланс
D) альбедо
Е) жиынтық радиация
32. Жерге түсетін және оның бетінен шығатын күн сәулеленудің өзара арақатынасты деп аталады
А) жылулық балансы
В) альбедосы
С) шағылысқан радиациясы
D) трансформациясы
Е) инверсиясы
33. Әртүрлі күйде қайтадан атмосфераға жіберілген жылу шығару деп аталады
А) тиімсіз сәуле
В) жылу
С) тиімді сәуле
D) радиация
Е) конденсация
34. Ауа температурасын өлшейтін шәкіл
А) φ
В) %
С) $t^{\circ}\text{C}$
D) г/м^3
Е) мм

35. Айдың орташа температурасының жыл бойғы өзгерісін деп атайды

- A) амплитудасы
- B) инверсиясы
- C) трансформациясы
- D) ауаның жылдық температурасы
- E) ауаның айлық температурасы

36. Жылдық ауа температурасының қанша типі бар?

- A) 2
- B) 4
- C) 6
- D) 3
- E) 5

37. Құрлықтың үстінде $5-10^{\circ}\text{C}$, мұхит үстінде 1°C болатын шағын амплитуда тән

- A) қоңыржай тип
- B) экваторлық тип
- C) полярлық тип
- D) тропиктік тип
- E) азимуттық тип

38. Амплитуда құрлық үстінде $10-20^{\circ}\text{C}$, мұхит үстінде $5-10^{\circ}\text{C}$ құрайды

- A) қоңыржай тип
- B) экваторлық тип

- C) полярлық тип
- D) тропиктік тип
- E) азимуттық тип

39. Амплитуда құрлық үстінде $50-60^{\circ}\text{C}$, мұхит үстінде $15-20^{\circ}\text{C}$ -ке жетеді

- A) қоңыржай тип
- B) экваторлық тип
- C) полярлық тип
- D) тропиктік тип
- E) азимуттық тип

40. Амплитуда мұхит үстінде, жағалауда $25-40^{\circ}\text{C}$ -ке, құрлық үстінде 65°C -тен асады

- A) қоңыржай тип
- B) экваторлық тип
- C) полярлық тип
- D) тропиктік тип
- E) азимуттық тип

41. Карталарда температуралары бірдей нүктелерді қосатын қисық сызықтар

- A) изобаралар
- B) изогиеталар
- C) изосызықтар
- D) изотермалар
- E) изохоралар

§18. Атмосфераның ғаламдық айналымы

1. Ең жоғары қысым байқалады

- A) жазда
- B) күзде
- C) қыста
- D) көктемде
- E) күндіз

2. Ең төменгі қысым байқалады

- A) жазда
- B) күзде
- C) қыста
- D) көктемде
- E) күндіз

3. Жер бетінде қанша қысым белдеуі бар?

- A) 5

B) 7

C) 3

D) 4

E) 2

4. Төменгі қысым белдеуі тән

- A) тропик
- B) поляр аймағы
- C) экватор және қоңыржай
- D) экватор және тропик
- E) қоңыржай және поляр

5. Жоғары қысым белдеуі тән

- A) тропик және қоңыржай
- B) тропик және поляр
- C) экватор және қоңыржай
- D) экватор және тропик

- Е) қоңыржай және поляр
6. Қысымның тұрақты белдеулерінің әсерінен қалыптасады
- А) тұрақты желдер
 - В) муссон
 - С) бриз желі
 - Д) климат
 - Е) ауа райы
7. Атмосфера айналымының қанша басты зоналық типі бар?
- А) 2
 - В) 4
 - С) 3
 - Д) 1
 - Е) 5
8. Тропиктерден экваторға қарай соғатын тұрақты желдер
- А) бриз
 - В) пассат
 - С) муссон
 - Д) бора
 - Е) фен
9. Атмосфера айналымының жалпы сызбасын бұзатын ауа тасымалы
- А) пассаттық тасымал
 - В) муссондық тасымал
 - С) батыс тасымалы
 - Д) шығыс тасымалы
 - Е) бора тасымалы
10. Кориолис күшінің әсерінен Солтүстік жарты шарда пассаттар соғады
- А) оңтүстік-шығыстан
 - В) батыстан
 - С) солтүстік-шығыстан
 - Д) шығыстан
 - Е) солтүстіктен
11. Кориолис күшінің әсерінен Оңтүстік жарты шарда пассаттар соғады
- А) оңтүстік-шығыстан
 - В) батыстан
 - С) солтүстік-шығыстан
 - Д) шығыстан
 - Е) солтүстіктен

12. Кориолис күшінің әсерінен Солтүстік жарты шарда ауа ағыны бұрылады
- А) шығысқа
 - В) оңға
 - С) батысқа
 - Д) солға
 - Е) кері
13. Кориолис күшінің әсерінен Оңтүстік жарты шарда ауа ағыны бұрылады
- А) шығысқа
 - В) оңға
 - С) батысқа
 - Д) солға
 - Е) кері
14. Атмосфера айналымының алғашқы зоналық типі
- А) муссондық
 - В) бриздік
 - С) пассаттық
 - Д) инверсиялық
 - Е) экваторлық
15. Атмосфера айналымының екінші зоналық типі
- А) муссондық
 - В) батыстағы ауа тасымалы
 - С) пассаттық
 - Д) шығыстағы ауа тасымалы
 - Е) экваторлық
16. Атмосфера айналымының үшінші зоналық типі
- А) муссондық
 - В) батыстағы ауа тасымалы
 - С) пассаттық
 - Д) шығыстағы ауа тасымалы
 - Е) экваторлық
17. Жазда мұхиттан-құрлыққа, қыста құрлықтан-мұхитқа ауысатын ауа тасымалы
- А) бриз
 - В) бора
 - С) муссон
 - Д) пассат
 - Е) батыс желі

18. Тропосферадағы құрамы мен қасиеті бірдей кең көлемдегі ауа

- A) ауа райы
- B) ауа қысымы
- C) инверсия
- D) ауа массасы
- E) климат

19. Ортасында қысым жоғары болатын аймақ

- A) пассат
- B) антициклон
- C) циклон
- D) муссон
- E) бриз

20. Ортасында қысым төмен болатын аймақ

- A) пассат
- B) антициклон
- C) циклон
- D) муссон
- E) бриз

21. Антициклонның Солтүстік жарты шардағы қозғалыс бағыты

- A) солтүстікке
- B) сағат тілі бағытымен
- C) сағат тіліне қарсы
- D) батысқа
- E) шығысқа

22. Антициклонның Оңтүстік жарты шардағы қозғалыс бағыты

- A) солтүстікке
- B) сағат тілі бағытымен
- C) сағат тіліне қарсы
- D) батысқа
- E) шығысқа

23. Антициклонның әсерінен қалыптасатын ауа райы

- A) құрғақ
- B) жаңбырлы
- C) найзағайлы
- D) күшті желді
- E) қарлы

24. Циклонның Солтүстік жарты шардағы қозғалыс бағыты

- A) солтүстікке

B) сағат тілі бағытымен

C) сағат тіліне қарсы

D) батысқа

E) шығысқа

25. Циклонның Оңтүстік жарты шардағы қозғалыс бағыты

A) солтүстікке

B) сағат тілі бағытымен

C) сағат тіліне қарсы

D) батысқа

E) шығысқа

26. Циклонның әсерінен қалыптасатын ауа райы

A) құрғақ

B) ашық

C) әлсіз желді

D) күшті желді, жауын-шашынды

E) аязды, құрғақ

27. Ауа массасының қанша түрі бар?

A) 3

B) 4

C) 2

D) 6

E) 5

28. Солтүстік Мұзды мұхит аймағында қалыптасқан суық ауа массасы

A) тропиктік

B) арктикалық

C) экваторлық

D) қоңыржай

E) муссондық

29. Қоңыржай ендіктің ауасы

A) тропиктік

B) арктикалық

C) экваторлық

D) қоңыржай

E) муссондық

30. Қоңыржай және экваторлық ендіктерге енетін ауа массасы

A) тропиктік

B) арктикалық

C) экваторлық

D) қоңыржай

E) муссондық

31. Пасаттар әкелген тропиктік ауадан қалыптасатын ауа массасы

- A) тропиктік
- B) арктикалық
- C) экваторлық
- D) қоңыржай
- E) муссондық

32. Экваторлық ауа массасынан басқа ауа массалары қандай типке бөлінеді?

- A) теңіздік және континенттік
- B) теңіздік және ылғалды
- C) құрғақ және континенттік
- D) муссондық және пассаттық
- E) батыс және шығыс

33. Түрлі физикалық қасиеті бар екі ауа массасының арасындағы өтпелі зона

- A) субзона
- B) атмосфералық фронт
- C) инверсия
- D) трансформация

E) пассат

34. Жылу мен ылғал әкеледі

- A) суық фронт
- B) антициклон
- C) жылы фронт
- D) бора
- E) бриз

35. Жылы ауаны суық ауа ығыстырған кезде туындайды

- A) суық фронт
- B) антициклон
- C) жылы фронт
- D) бора
- E) бриз

36. Жергілікті желді анықта

- A) муссон, бриз
- B) пассат, хамсин
- C) пассат, батыс желі
- D) вилли-вилли, самум
- E) шығыс, батыс желі

§19. Климаттық белдеулер

1. Жер бетіндегі климаттық белдеулердің жалпы саны

- A) 7
- B) 6
- C) 13
- D) 10
- E) 8

2. Климаттық белдеулер бөлінеді

- A) өтпелі және ауыспалы
- B) тұрақты (негізгі) және өтпелі
- C) тұрақты (негізгі) және тұрақсыз
- D) құбылмалы және тұрақты
- E) тұрақсыз және өтпелі

3. Температура жыл бойы $+24^{\circ}+28^{\circ}\text{C}$, жауын-шашын мөлшері 3000 мм-ден жоғары

- A) қоңыржай
- B) арктикалық
- C) экваторлық
- D) субарктикалық
- E) тропиктік

4. Экваторлық белдеуге мол жауын-шашын алып келеді

- A) муссон
- B) бриз
- C) батыс желі
- D) пассат
- E) шығыс желі

5. Жазда экваторлық ауа, қыста тропиктік ауа массасы басым болатын белдеу

- A) субарктикалық
- B) субантарктикалық
- C) субэкваторлық
- D) субтропиктік
- E) қоңыржай

6. Жазда $+30^{\circ}\text{C}$, қыста $+14^{\circ}\text{C}$, жауын-шашын мөлшері 1000-3000 мм болатын белдеу

- A) субарктикалық
- B) субантарктикалық
- C) субэкваторлық

D) субтропиктік

E) қоңыржай

7. Жазы өте ыстық, жауын-шыын мөлшері 50-150 мм-ден артық емес белдеу

A) қоңыржай

B) арктикалық

C) экваторлық

D) субарктикалық

E) тропиктік

8. Солтүстік және Оңтүстік жарты шарда 30° - 40° ендіктердің арасын алып жатыр

A) субарктикалық

B) субантарктикалық

C) субэкваторлық

D) субтропиктік

E) қоңыржай

9. Жазда тропиктік ауа, қыста қоңыржай ауа массасы әсер ететін белдеу

A) субарктикалық

B) субантарктикалық

C) субэкваторлық

D) субтропиктік

E) қоңыржай

10. Жазы ыстық ($+50^{\circ}\text{C}$) құрғақ, қысы -20°C -қа тең субтропиктік климат типі

A) муссондық

B) полярлық

C) жерортатеңіздік

D) пассаттық

E) құрғақ субтропик

11. Жазы ыстық құрғақ, қысы желді, жаңбырлы (жылдық жауын-шашын мөлшері 450-600 мм) субтропиктік климат типі

A) муссондық

B) полярлық

C) жерортатеңіздік

D) пассаттық

E) құрғақ субтропик

12. Қысы құрғақ, жазы жаңбырлы (800 мм) субтропиктік климат типі субтропиктік климат типі

A) муссондық

B) полярлық

C) жерортатеңіздік

D) пассаттық

E) құрғақ субтропик

13. Солтүстік және Оңтүстік жарты шарда 40° - 60° ендіктердің арасын алып жатыр

A) арктикалық

B) антарктикалық

C) экваторлық

D) тропиктік

E) қоңыржай

14. Қоңыржай климаттық белдеу қанша типке бөлінеді?

A) 3

B) 5

C) 4

D) 2

E) 6

15. Қысы жұмсақ, жазы ыстық емес, ылғалды қоңыржай климат типі

A) қоңыржай-континентті

B) теңіздік

C) шұғыл-континентті

D) муссондық

E) пассаттық

16. Жазы жылы, қысы суық қоңыржай климат типі

A) қоңыржай-континентті

B) теңіздік

C) шұғыл-континентті

D) муссондық

E) пассаттық

17. Жазы ыстық және құрғақ, қысы өте суық қоңыржай климат типі

A) қоңыржай-континентті

B) теңіздік

C) шұғыл-континентті

D) муссондық

E) пассаттық

18. Жазы қоңыр салқын және жаңбырлы, қысы құрғақ қоңыржай климат типі

A) қоңыржай-континентті

- В) теңіздік
С) шұғыл-континентті
D) муссондық
Е) пассаттық
19. Солтүстік және Оңтүстік жарты шарда 60° - 70° ендіктердің арасын алып жатыр
- А) субарктикалық және субантарктикалық
В) тропиктік
С) субэкваторлық
D) субтропиктік
Е) қоңыржай
20. Полюс аймақтарын алып жатқан климаттық белдеу

- А) арктикалық және антарктикалық
В) антарктикалық және тропиктік
С) экваторлық
D) тропиктік
Е) қоңыржай
21. Арктикалық және антарктикалық белдеуде жиі түсетін жауын-шашын түрі
- А) шық
В) қырау
С) жаңбыр
D) қар
Е) бұршақ

§20. Материктер климатының ерекшеліктері

1. Екі ұқсас климаттық белдеулерді салыстыру қанша операциядан тұрады?
- А) 3
В) 4
С) 2
D) 6
Е) 5
2. Ұқсас климаттық белдеулерді салыстырғанда бірінші не анықталады?
- А) айырмашылықтары
В) орны
С) аты
D) ұқсастықтары
Е) мерзімі
3. Ұқсас климаттық белдеулерді салыстырғанда екінші не анықталады?
- А) айырмашылықтары
В) орны
С) аты
D) ұқсастықтары
Е) мерзімі
4. Климаттық белдеулерді салыстыру үшін қолданылады
- А) глобус
В) горизонталь

- С) компас
D) климатограмма
Е) бергштрих
5. Климаттық аудандастыру карталарында бейнеленеді
- А) ауа райы
В) ауа массасы
С) климаттың типтері
D) трансформация
Е) уақыттық ерекшелік
6. Бір жердің айлық орташа температурасының жылдық ағымы мен жауын-шашынның айлық қосындысы көрсетілген график
- А) изобара
В) изотерма
С) горизонталь
D) климатограмма
Е) бергштрих
7. Нөлден жоғары температураларды біріктіретін сызықтың түсі
- А) жасыл
В) қызыл
С) көк
D) сары
Е) қоңыр

8. Нөлден төмен температураларды біріктіретін сызықтың түсі

- A) жасыл
- B) қызыл
- C) көк
- D) сары
- E) қоңыр

9. Климатограмма қанша жолақтан тұрады?

- A) 10
- B) 8
- C) 12
- D) 7
- E) 4

10. Климатограмманың сол жағындағы шәкіл нені есептейді?

- A) қысымды
- B) ылғалдылықты
- C) жауын-шашын мөлшерін
- D) температураны
- E) биіктікті

11. Климатограмманың оң жағындағы шәкіл нені есептейді?

- A) қысымды
- B) ылғалдылықты
- C) жауын-шашын мөлшерін
- D) температураны
- E) биіктікті

§21. Климат және адам

1. Климат адамға әсер етеді

- A) тура және нақты
- B) тікелей және жанама
- C) күшті және әлсіз
- D) нақты және әлсіз
- E) тікелей және нақты

2. Тіршілікті дамыту үшін қажетті маңызды түрткіжайт

- A) қысым
- B) биіктік
- C) ылғал
- D) температура
- E) дыбыс

3. Кейбір айрықша жағдайды есепке алмасақ, адам өмір сүруге қабілетті t°C

- A) -10°-60°C
- B) 0°+50°C
- C) +10°+40°C
- D) 0°-60°C
- E) -20°+40°C

4. Адам ағзасындағы белок температура неше градустан асқанда бұзылады?

- A) +20°C
- B) +60°C
- C) +40°C

D) +45°C

E) +55°C

5. Адам ағзасындағы белок неше градус температурада қатады?

- A) 0°C
- B) -10°C
- C) +5°C
- D) -15°C
- E) -20°C

6. Адам ағзасының белгілі бір шеңберде дене температурасын сақтау қабілеті

- A) конденсация
- B) жылу алмасу
- C) жылуды реттеу
- D) субдукция
- E) инверсия

7. Қалыпты температураға қарағанда дене температурасының төмендеуі

- A) гипертермия
- B) инверсия
- C) конденсация
- D) гипотермия
- E) анемия

8. Қалыпты температураға қарағанда дене температурасының көтерілуі

- A) гипертермия

- В) инверсия
 С) конденсация
 D) гипотермия
 E) анемия
9. Суықтан немесе ыстықтан қорғанудың қолайлы радикалды түрі
 A) иммиграция
 B) қоныс аудару
 C) бейімделу
 D) интеграция
 E) мутация
10. Адам өзін қалыпты сезіну үшін қажет салыстырмалы ылғалдылық
 A) 20-30%
 B) 70-80%
 C) 40-60%
 D) 80-85%
 E) 90-95%
11. 0-10° ендікте салыстырмалы ылғалдылық
 A) 70%
 B) 50%
 C) 80%
 D) 60%
 E) 85%
12. 30°-40° ендікте салыстырмалы ылғалдылық
 A) 70%
 B) 50%
 C) 80%
 D) 60%
 E) 85%

13. 60°-70° ендікте салыстырмалы ылғалдылық
 A) 70%
 B) 50%
 C) 80%
 D) 60%
 E) 85%
14. Салыстырмалы ылғалдылықтың ең үлкен жылдық орташа шамасы (90%) байқалады
 A) Тибет тауында
 B) Сахарада
 C) Амазонка сағасында
 D) Хартумда
 E) Анд тауында
15. Салыстырмалы ылғалдылықтың ең кіші жылдық орташа шамасы (28%) байқалады
 A) Тибет тауында
 B) Сахарада
 C) Амазонка сағасында
 D) Хартумда
 E) Анд тауында
16. Аймақты адам өмір сүруінің қолайлылық дәрежесіне қарай қаншаға бөледі?
 A) 4
 B) 6
 C) 2
 D) 5
 E) 3

§22. Құрлықтағы сулардың түрлері мен қалыптасуы

1. Жерасты сулары, өзен, көл, мұздық, батпақтар құрайды
 A) шығанақты
 B) бұғазды
 C) теңізді
 D) құрлық суларын
 E) мұхитты
2. Гидросферадағы тұщы судың үлесі
 A) 10%
 B) 8%
 C) 2,5%
 D) 1,5%
 E) 5%
3. Құрлық суының жалпы әлемдік су қорындағы үлесі
 A) 3%
 B) 5%
 C) 4,5%
 D) 3,5%
 E) 9%

4. Жерасты сулары жер қыртысының қанша км тереңдігіне дейін кездеседі?

- A) 1-2 км
- B) 5-8 км
- C) 12-16 км
- D) 2-3 км
- E) 3-4 км

5. Жерасты суларының орналасу жағдайына қарай қанша түрі бар?

- A) 2
- B) 3
- C) 5
- D) 4
- E) 6

6. Жерасты суы химиялық құрамына қарай бөлінеді

- A) суық және жылы
- B) жылы және минералданған
- C) тұщы және минералданған
- D) тұщы және суық
- E) суық және минералданған

7. Жер бетіне жерасты суларының табиғи жолмен шығуы

- A) саға
- B) сала
- C) арна
- D) бұлақ
- E) жайылма

8. Бұлақ суының температурасы $+20^{\circ}\text{C}$ -тан аспаса

- A) жылы
- B) тұщы
- C) салқын
- D) ащы
- E) термалды

9. Бұлақ суының температурасы $+20^{\circ}$ – $+37^{\circ}\text{C}$ -қа дейін болса

- A) жылы
- B) тұщы
- C) салқын
- D) ащы
- E) термалды

10. Бұлақ суының температурасы $+37^{\circ}\text{C}$ -тан жоғары болса

- A) жылы

B) тұщы

C) салқын

D) ащы

E) термалды

11. Мезгіл-мезгіл ыстық су мен бу атқылап тұратын бұлақ

A) жанартау

B) гейзер

C) ыстық бұлақ

D) саға

E) грунт

12. Құрамында түрлі еріген газдар мен тұздар кездесетін емдік қасиеті бар сулар

A) артезиан

B) еспе су

C) гейзер

D) минералды су

E) саға

13. Гейзерлер жиі кездеседі

A) Исландия, Жапония

B) Өзбекстан, ОАР

C) АҚШ, Украина

D) Жапония, Ватикан

E) Қырғызстан, Ауғанстан

14. Елімізде қанша емдік минералды су көзі бар

A) 120

B) 320

C) 200

D) 500

E) 100

15. Минералды су көзі кездеседі

A) Сарыағаш

B) Қарағанды

C) Балқаш

D) Ақтау

E) Жезқазған

16. Тұрақты арнасы бар, үнемі ағатын табиғи су ағыны

A) мұздық

B) шығанақ

C) өзен

D) жерасты суы

E) батпақ

17. Өзеннің басталатын жері

- A) сала
- B) бастау
- C) саға
- D) сарқырама
- E) арна

18. Өзеннің өзенге, көлге, теңізге құятын жері

- A) сала
- B) бастау
- C) саға
- D) сарқырама
- E) арна

19. Саға пішініне қарай нешеге бөлінеді?

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 2
- E) 1

20. Басқа бір өзенге құйылатын өзен деп аталады?

- A) бұғазы
- B) шығанағы
- C) бастауы
- D) тармағы
- E) алабы

21. Өзеннің ағыс жылдамдығы өлшенеді

- A) $\text{м}^3/\text{с}$
- B) мм
- C) м/с
- D) сек
- E) гПа

22. Өзен арнасынан 1 секундта ағып өтетін су мөлшері

- A) өзен режимі
- B) қоректенуі
- C) тасуы
- D) су шығыны
- E) қайтуы

23. Су шығыны өлшенеді

- A) $\text{м}^3/\text{с}$
- B) мм
- C) м/с

D) сек

E) гПа

24. Өзеннің жыл ішінде ағып өткен су шығыны қалай аталады?

- A) жылдық ағын
- B) өзен режимі
- C) қоректенуі
- D) су шығыны
- E) қайтуы

25. Жер шарындағы ең суы мол өзен

- A) Ніл
- B) Амазонка
- C) Ориноко
- D) Сырдария
- E) Еділ

26. Әлемдегі ең ұзын өзен (Кагерамен қосқандағы ұзындығы – 6671 км)

- A) Ніл
- B) Амазонка
- C) Ориноко
- D) Сырдария
- E) Еділ

27. Амазонканың жылдық ағыны

- A) 3 мың км^3
- B) 1 мың км^3
- C) 5 мың км^3
- D) 7 мың км^3
- E) 4 мың км^3

28. Амазонканың ең енді бөлігіндегі ені

- A) 50 км
- B) 80 км
- C) 20 км
- D) 10 км
- E) 40 км

29. Ертістің еліміздегі су шығыны

- A) 880 $\text{м}^3/\text{с}$
- B) 5000 $\text{м}^3/\text{с}$
- C) 1400 $\text{м}^3/\text{с}$
- D) 90 $\text{м}^3/\text{с}$
- E) 420 $\text{м}^3/\text{с}$

30. Ертістің еліміздегі ұзындығы

- A) 1200 км
- B) 4000 км
- C) 3234 км

- D) 1717 км
E) 630 км
31. Өзендер жер бедеріне байланысты өзені деп бөлінеді
A) ақ және қара
B) биік және аласа
C) жазық және тау
D) тұрақты және уақытша
E) жазық және уақытша
32. Өзеннің тік жарқабақтан құлап ағуы деп аталады
A) бастау
B) сарқырама
C) саға
D) жаға
E) сала
33. Жер бетіндегі ең биік сарқырама (1054 м)
A) Тугела
B) Ниагара
C) Анхель
D) Конго
E) Эйр
34. Замбези өзеніндегі ірі сарқырама (биіктігі -120м, ені -1800м)
A) Виктория
B) Тугела
C) Ниагара
D) Конго
E) Эйр
35. Солтүстік Америкадағы ірі сарқырама
A) Виктория
B) Тугела
C) Ниагара
D) Конго
E) Анхель
36. Өзен ағызатын барлық қатты материалдарды деп атайды
A) өзеннің режимі
B) қатты зат ағындысы
C) қатты су ағындысы
D) судың тасуы
E) судың қайтуы

37. Өмударияның жылдық орташа қатты зат ағындысы шамамен
A) 50 млн т
B) 90 млн т
C) 30 млн т
D) 100 млн т
E) 70 млн т
38. 1 м³ судың құрамындағы қатты заттың граммен алынған мөлшері
A) судың тұздылығы
B) судың лайлығы
C) судың мөлдірлігі
D) судың сапасы
E) судың тазалығы
39. Іле өзенінің лайлығы
A) 460 г/м³
B) 650 г/м³
C) 900 г/м³
D) 1200 г/м³
E) 760 г/м³
40. Шу өзенінің лайлығы
A) 460 г/м³
B) 650 г/м³
C) 900 г/м³
D) 1200 г/м³
E) 760 г/м³
41. Сырдария өзенінің лайлығы
A) 460 г/м³
B) 650 г/м³
C) 900 г/м³
D) 1200 г/м³
E) 760 г/м³
42. Құрлықтағы мұхитпен тікелей байланысы жоқ суға толған табиғи ойыс
A) өзен
B) көл
C) шығанақ
D) мұздық
E) бұғаз
43. Ең ірі көл (аумағы 368 мың км²)
A) Байкал
B) Виктория
C) Каспий
D) Чад

Е) Танганьика

44. Ең терең көл (1620 м)

А) Байкал

В) Виктория

С) Каспий

Д) Чад

Е) Танганьика

45. Африкадағы тереңдігі 1470 м болатын көл

А) Байкал

В) Виктория

С) Каспий

Д) Чад

Е) Танганьика

46. Көл қазаншұңқырының шығу тегіне қарай қанша топқа бөлінеді?

А) 2

В) 6

С) 4

Д) 5

Е) 3

47. Жер қыртысындағы жарықтарда пайда болған көлдер

А) жанартаулық

В) тектоникалық

С) мұздық

Д) карсты

Е) сағалық (бөгетті)

48. Сөнген жанартаулардың кратерінде пайда болған көлдер

А) жанартаулық

В) тектоникалық

С) мұздық

Д) карсты

Е) сағалық (бөгетті)

49. Мұздықтардың шаюы (жыруы) нәтижесінде пайда болған көлдер

А) жанартаулық

В) тектоникалық

С) мұздық

Д) карсты

Е) сағалық (бөгетті)

50. Тау жыныстарының суда еруі нәтижесінде пайда болған ойыстардағы көлдер

А) жанартаулық

В) тектоникалық

С) мұздық

Д) карсты

Е) сағалық (бөгетті)

51. Таудағы опырылулардың өзен арнасын бөгеуінен пайда болған көлдер

А) жанартаулық

В) тектоникалық

С) мұздық

Д) карсты

Е) сағалық (бөгетті)

52. Ертедегі теңіздердің орнында пайда болған көлдер

А) ескі арна

В) қалдық

С) тектоникалық

Д) карсты

Е) мореналық

53. Қазақстандағы көл саны

А) 85 000

В) 63 738

С) 48 262

Д) 32 362

Е) 27 980

54. Өзіне тән өсімдігі, кем дегенде 0,3 м шымтезек қабаты бар өте ылғалды жер

А) шөл

В) құм

С) топырақ

Д) мұздық

Е) батпақ

55. Әлемдегі ең ірі батпақты жер

А) Намиб

В) Калахари

С) Чад

Д) Васюган

Е) Өлім аңғары

56. Батпақтың жалпы құрлықтағы үлесі

А) 4%

В) 2%

С) 7%

D) 10%

E) 6%

57. Қардың ұзақ уақыт ерімеуі нәтижесінде түзіледі

A) батпақ

B) қар

C) мұздық

D) шөл

E) су

58. Мұздықтар қандай түрлерге бөлінеді?

A) қалың және жұқа

B) көпжылдық және тұрақты

C) біржылдық және тұрақсыз

D) жамылғы және тау мұздығы

E) қозғалатын және көпжылдық

59. Жердегі мұздықтардың жалпы ауданы

A) 10,3 млн км²

B) 9 млн км²

C) 16,1 млн км²

D) 20,4 млн км²

E) 5,2 млн км²

60. Мұздықтардың ауданының жалпы құрлық ауданындағы үлесі

A) 8%

B) 14%

C) 17%

D) 11%

E) 5%

61. Суы бар тау жынысының қабаты қалай аталады?

A) батпақ

B) сутұтқыш

C) бастау

D) құдық

E) бұлақ

§23. Құрлық суларының шаруашылықтағы маңызы

1. Заманауи су-көтеру сорғылары суды қанша метр тереңдіктен шығара алады?

A) 40-50 м

B) 80-90 м

C) 150-200 м

D) 400-450 м

E) 500-600 м

2. Соңғы 30 жыл ішінде әлемде су алу үшін қанша ұңғыма бұрғыланған?

A) 400 млн

B) 90 млн

C) 150 млн

D) 200 млн

E) 300 млн

3. Жерасты суларының есебінен суландырылатын жердің үлесі

A) 1/4

B) 1/2

C) 1/3

D) 2/5

E) 2/6

4. АҚШ жалпы суармалы жердің қанша пайызын жерасты суымен суарады

A) 70%

B) 45%

C) 30%

D) 58%

E) 67%

5. Иран жалпы суармалы жердің қанша пайызын жерасты суымен суарады

A) 70%

B) 45%

C) 30%

D) 58%

E) 67%

6. Алжир жалпы суармалы жердің қанша пайызын жерасты суымен суарады

A) 70%

B) 45%

C) 30%

D) 58%

E) 67%

7. Суармалы егіншілік толықтай жерасты суларына негізделген ел

A) Канада

B) Қытай

C) Ливия

D) Ватикан

E) Бразилия

8. БҰҰ-ның қамқорлығымен Бүкілдүниежүзілік банк-тұқымқоймасы құрылған жыл

A) 2010 ж

B) 2006 ж

C) 2015 ж

D) 1997 ж

E) 2000 ж

9. Бүкілдүниежүзілік банк-тұқымқоймасы орналасқан кент

A) Гравешам

B) Тонбридж

C) Лонгйир

D) Рига

E) Рокуэлл

10. Бүкілдүниежүзілік банк-тұқымқоймасы орналасқан арал

A) Исландия

B) Жаңа Сібір

C) Канар

D) Шпицберген

E) Солтүстік Жер

11. Бүкілдүниежүзілік банк-тұқымқоймасы теңіз деңгейінен қанша биіктікте

A) 50 м

B) 80 м

C) 130 м

D) 160 м

E) 90 м

12. Бүкілдүниежүзілік банк-тұқымқоймасы қанша метр тереңдікте орналасқан

A) 90 м

B) 60 м

C) 140 м

D) 120 м

E) 70 м

§24. Өзен аңғарының құрылымы

1. Өзеннің жерасты және жерүсті суларын өзіне қосып алатын аумағы

A) бастау

B) аңғар

C) саға

D) бассейн

E) саласы

2. Амазонканың бассейнінің (су жинау алабы) ауданы

A) 3 млн км²

B) 7 млн км²

C) 2 млн км²

D) 5 млн км²

E) 1 млн км²

3. Конго өзені бассейнінің (су жинау алабы) ауданы

A) 4 млн км²

B) 7 млн км²

C) 2 млн км²

D) 5 млн км²

E) 1 млн км²

4. Өзен бассейндерінің арасындағы шекара деп аталады

A) аңғар

B) шатқал

C) сарқырама

D) суайрық

E) тасқын

5. Қазақстан аумағын шартты түрде неше сушаруашылық бассейніне бөлуге болады

A) 6

B) 4

C) 9

D) 3

E) 8

6. Өзен ағысының өз арнасын тереңдету үдерісі мен жан-жағына қарай жайылуы

A) конденсация

B) трансформация

C) эрозия

D) субдукция

E) миграция

7. Су ағысы жыныстың қалың қабатын тігінен кірекесуін (шаюын) қалай атайды?

A) жақтаулық эрозия

B) жел эрозиясы

C) құнарсыздану

D) үгілу

E) терең эрозия

8. Жағалауын шаю арқылы өзен арнасының кеңеюі

A) жақтаулық эрозия

B) жел эрозиясы

C) құнарсыздану

D) үгілу

E) терең эрозия

9. Өзен өзінің арнасын одан әрі тереңдете алмайтын деңгейі

A) терең эрозия

B) үгілу

C) эрозия базисі

D) конденсация

E) эрозияның қуаты

10. Ағын судың эрозия әрекетінің нәтижесінде пайда болған жер бедерінің пішіні

A) өзен бастауы

B) өзен сағасы

C) өзен режимі

D) өзен аңғары

E) өзен аймағы

11. Өзен аңғарының элементтерін анықта

A) ирелеңі, бастауы

B) арнасы, жайылмасы, террасасы, сағасы

C) режимі, бастауы

D) сағасы, бастауы, режимі

E) ирелеңі, сағасы, режимі

12. Өзен аңғарының барынша терең бөлігі

A) ирелең

B) сағасы

C) өзен арнасы

D) жайылма

E) өзен террасасы

13. Өзен суының таяз жерінде кездеседі

A) иірім

B) қайраң

C) ирелең

D) саға

E) жайылма

14. Өзен арнасының терең жерлерінде болады

A) иірім

B) қайраң

C) ирелең

D) саға

E) жайылма

15. Өзендегі жекелеген бұрылыстарды қалай атайды?

A) жайылма

B) сағасы

C) өзен арнасы

D) ирелең

E) өзен террасасы

16. Өзен тасығанда су басатын бөлігі

A) иірім

B) қайраң

C) ирелең

D) саға

E) жайылма

17. Өзен аңғары бөктеріндегі жер бедерінің баспалдақ тәрізді пішіні

A) жайылма

B) сағасы

C) өзен арнасы

D) ирелең

E) өзен террасасы

18. Өзеннің өзенге, көлге, теңізге құятын жері

- A) иірім
- B) қайраң
- C) ирелең
- D) саға
- E) жайылма

19. Көлденең кескін пішіні бойынша өзен аңғарлары қанша типке бөлінеді?

- A) 4
- B) 9
- C) 7
- D) 4
- E) 3

20. Бөктері жарқабақты немесе жарқабақтары жана түзілген, терең ойылған аңғар

- A) саңылау (каньон)
- B) шатқал
- C) жәшік тәрізді аңғар
- D) астау тәрізді аңғар
- E) айқын көрінбейтін аңғар

21. Беткейі тік жарқабақты, көлденең көрінісі U-пішінді аңғар

- A) саңылау (каньон)
- B) шатқал
- C) жәшік тәрізді аңғар
- D) астау тәрізді аңғар
- E) сай

22. «Каньон» испан тілінен аударғанда

- A) жол
- B) тік
- C) құбыр
- D) өзен
- E) жар

23. Жіңішке тік жақтаулы терең ойылған аңғарлар

A) саңылау (каньон)

B) шатқал

C) жәшік тәрізді аңғар

D) астау тәрізді аңғар

E) айқын көрінбейтін аңғар

24. Түбі кең террасаланбаған, төменде орналасқан және өте тік беткейлі аңғар

A) саңылау (каньон)

B) шатқал

C) жәшік тәрізді аңғар

D) астау тәрізді аңғар

E) айқын көрінбейтін аңғар

25. Таулы ландшафтан жазық ландшафтқа ауысатын аймаққа тән аңғар

A) саңылау (каньон)

B) шатқал

C) жәшік тәрізді аңғар

D) астау тәрізді аңғар

E) айқын көрінбейтін аңғар

26. Террасалы кешені жақсы дамыған жазық өзендерге лайықты аңғар

A) саңылау (каньон)

B) шатқал

C) жәшік тәрізді аңғар

D) астау тәрізді аңғар

E) айқын көрінбейтін аңғар

27. Өзеннің еңістігін анықтайтын формула

A) $F = \ell \cdot h$

B) $Q = F \cdot v$

C) $S = t \cdot v$

D) $J = \frac{H_1 - H_2}{L}$

E) $\frac{J}{\text{ЭБХ}} \cdot 100\%$

§25. Өзендердің гидрологиялық режимі

1. Өзендерге түрлі көздерден судың келуі (ағын су) қалай аталады?

- A) өзеннің режимі
- B) өзеннің тасуы

C) өзеннің қоректенуі

D) өзеннің ағысы

E) өзеннің бастауы

2. Өзеннің қоректенуінің басты қанша типі бар?

- A) 3
- B) 6
- C) 4
- D) 2
- E) 5

3. Экваторлық белдеудегі барлық өзендерге тән қоректену типі

- A) қар суы
- B) мұздық
- C) жерасты суы
- D) жаңбыр суы
- E) көл суы

4. Қоңыржай және субарктикалық белдеудегі өзендер үшін негізгі қоректену көзі

- A) қар суы
- B) мұздық
- C) жерасты суы
- D) жаңбыр суы
- E) көл суы

5. Биік таулардағы өзендердің қоректену көзі

- A) аралас
- B) мұздық
- C) жерасты суы
- D) жаңбыр суы
- E) көл суы

6. Ангара, Көк Ніл, Әулие Лаврентий өзендерінің қоректену типі

- A) аралас
- B) мұздық
- C) жерасты суы
- D) жаңбыр суы
- E) көл суы

7. Жаңбыр, қар, жерасты суларымен қоректенетін өзендердің қоректену типі

- A) жаңбыр суы
- B) жерасты суы
- C) көл суы
- D) аралас
- E) мұздық

8. Қоңыржай континенталды зоналардағы аймақтар мен тауалды өзендерінің типі

- A) жаңбыр суы
- B) жерасты суы
- C) көл суы
- D) аралас
- E) мұздық

9. Өзендердің қоректенуінде жиі кездесетін тип

- A) жаңбыр суы
- B) жерасты суы
- C) көл суы
- D) аралас
- E) мұздық

10. Төрт қоректену көзінің әрқайсысы үшін қанша грация бар?

- A) 2
- B) 4
- C) 3
- D) 6
- E) 5

11. Негізгі қорек көзінде жылдық ағынның 80%-ынан астамы бар

- A) «Айрықша»
- B) «Ерекше»
- C) «Бірыңғай дерлік»
- D) «Ауыспалы»
- E) «Басым»

12. Негізгі қорек көзіне тиесілі жылдық ағынның үлесі 50-80%-ға дейін құраса

- A) «Айрықша»
- B) «Ерекше»
- C) «Бірыңғай дерлік»
- D) «Ауыспалы»
- E) «Басым»

13. Негізгі қорек көзінің үлесі 50%-дан аспайды

- A) «Айрықша»
- B) «Ерекше»
- C) «Бірыңғай дерлік»
- D) «Ауыспалы»
- E) «Басым»

14. Өзеннің физикалық-географиялық жағдайларының жиынтығы

- A) климаттық режим
- B) гидрологиялық режим
- C) саяси режим
- D) өзеннің алабы
- E) өзеннің бастауы

15. Өзеннің су шығыны және ағынмен сипатталады

- A) жылдық ағын
- B) су шығыны
- C) су режимі
- D) бастауы
- E) сағасы

16. Өзен арнасы бойымен бір секунд ішінде ағып өтетін су мөлшері

- A) жылдық ағын
- B) су шығыны
- C) су режимі
- D) бастауы
- E) сағасы

17. Өзеннің бір жыл ішінде ағып өтетін су шығыны

- A) жылдық ағын
- B) су шығыны
- C) су режимі
- D) бастауы
- E) сағасы

18. Салыстыру жазығының кейбір тұрақтылықтарына қатысты есептелетін су бетінің биіктігі

- A) су режимі
- B) бастауы
- C) жылдық ағын
- D) қоректенуі
- E) су деңгейі

19. Су шығыны өлшенеді

- A) $\text{м}^3/\text{с}$
- B) мм
- C) м/с
- D) сек
- E) гПа

20. Су шығынын анықтайтын формула

- A) $F = \ell \cdot h$
- B) $Q = F \cdot v$

C) $S = t \cdot v$

D) $J = \frac{H_1 - H_2}{L}$

E) $\frac{Ж}{ЭБХ} \cdot 100\%$

21. Өзеннің көлденең қимасының ауданын анықтайтын формула

A) $F = \ell \cdot h$

B) $Q = F \cdot v$

C) $S = t \cdot v$

D) $J = \frac{H_1 - H_2}{L}$

E) $\frac{Ж}{ЭБХ} \cdot 100\%$

22. Жыл сайын бір маусымда қайталанатын, ұзаққа созылатын өзен суының көбеюі

- A) мұз басу
- B) су тасу
- C) өзен эрозиясы
- D) тасқын
- E) саба

23. Су шығыны мен деңгейінің қысқа мерзімді көтерілуі

- A) мұз басу
- B) су тасу
- C) өзен эрозиясы
- D) тасқын
- E) саба

24. Жерасты суымен қоректенуі басым болған кезде, су деңгейінің ең төмен болуы

- A) мұз басу
- B) су тасу
- C) өзен эрозиясы
- D) тасқын
- E) саба

25. Белгілі уақыт аралығындағы су шығынының өзгеру графигі

- A) барограф
- B) сейсмограф
- C) график
- D) гидрограф
- E) фотоаграф

26. Ғалым Б.Д.Зайков ТМД аумағындағы барлық өзендерді қанша топқа бөлді?

- A) 4
- B) 2
- C) 5
- D) 3
- E) 6

27. Гидрографта ордината осінде не көрсетіледі?

- A) айлар
- B) қату режимі
- C) шығынның мәні
- D) алабы
- E) сағасы

28. Гидрографта абсцисса осінде не көрсетіледі?

- A) айлар
- B) қату режимі
- C) шығынның мәні
- D) алабы
- E) сағасы

29. Өзендегі су температурасы неге тәуелді?

- A) бастауына
- B) режиміне
- C) алабына
- D) климатқа
- E) суайрыққа

30. Өзенге күн радиациясынан келетін жылу теңгерімімен не анықталады?

- A) су режимі
- B) ағыс режимі
- C) термиялық режимі
- D) бастауы
- E) алабы

31. Жылулық режимі бойынша өзендерді қанша негізгі зоналық типке бөледі?

- A) 3
- B) 5
- C) 4
- D) 2
- E) 6

32. Температураның маусымдық ауытқуы жоқ тұрақты жылы сулы өзендер

- A) Сена, Темза

B) Лена, Нигер, Амур

C) Ніл, Обь

D) Амазонка, Конго, Нигер

E) Волга, Амур, Макензи

33. Су температурасының маусымдық ауытқуы бар, бірақ қыста қатпайды

A) Сена, Темза

B) Лена, Нигер, Амур

C) Ніл, Обь

D) Амазонка, Конго, Нигер

E) Волга, Амур, Макензи

34. Маусымдық температура ауытқуы жоғары, қыста қатады

A) Сена, Темза

B) Лена, Нигер, Амур

C) Ніл, Обь

D) Амазонка, Конго, Нигер

E) Волга, Амур, Макензи

35. Мұздық режим сипаттамасы бойынша өзендер қанша топқа бөлінеді?

A) жазық және тау өзені

B) қататын, мұз қатуы орнықсыз, қатпайтын

C) жазық және қатпайтын

D) қататын және тау өзені

E) жазық және сарқырамалы

36. Су нысандарының қайталанатын мұзды түзілістердің туындау, даму, сөгілу үдерістерінің жиынтығы

A) жылдық ағын

B) су шығыны

C) су режимі

D) мұздық режимі

E) сағасы

37. Еуропаның өзендерін анықта

A) Енисей, Ангара, Аракс

B) Замбези, Конго, Атбара

C) Дунай, Дон, Висла

D) Муррей, Дарлинг, Дайамантина

E) Атабаска, Огайо, Арканзас

38. Азияның өзендерін анықта

A) Енисей, Ангара, Аракс

B) Замбези, Конго, Атбара

C) Дунай, Дон, Висла

- D) Муррей, Дарлинг, Дайамантина
Е) Атабаска, Огайо, Арканзас
39. Африканың өзендерін анықта
А) Енисей, Ангара, Аракс
В) Замбези, Конго, Атбара
С) Дунай, Дон, Висла
D) Муррей, Дарлинг, Дайамантина
Е) Атабаска, Огайо, Арканзас
40. Аустралияның өзендерін анықта
А) Енисей, Ангара, Аракс
В) Замбези, Конго, Атбара
С) Дунай, Дон, Висла
D) Муррей, Дарлинг, Дайамантина
Е) Атабаска, Огайо, Арканзас

§26. Көлдер мен мұздықтар

1. Жер бетіндегі көлдердің жалпы ауданы шамамен
А) 1,3 млн км²
В) 2,7 млн км²
С) 3,1 млн км²
D) 4,4 млн км²
Е) 1,1 млн км²
2. Көлдердің жалпы ауданы құрлық бетінің қанша пайызын алып жатыр?
А) 2,1%
В) 3,9%
С) 2,8%
D) 4,3%
Е) 1,8%
3. Көл қазаншұңқырын айналасындағы қоршаған жерден бөліп тұратын жаға беткейі
А) жиегі
В) жаға қайыры
С) байырғы жаға
D) жағалауы
Е) суасты бөктері
4. Көлдің байырғы жағасының жоғары шекарасы, іргелес жатқан жер беті мен баурайының түйісу сызығы
А) жиегі
В) жаға қайыры

41. Солтүстік Американың өзендерін анықта
А) Енисей, Ангара, Аракс
В) Замбези, Конго, Атбара
С) Дунай, Дон, Висла
D) Муррей, Дарлинг, Дайамантина
Е) Атабаска, Огайо, Арканзас
42. Оңтүстік Американың өзендерін анықта
А) Енисей, Ангара, Аракс
В) Замбези, Конго, Атбара
С) Амазонка, Магдалена, Парана
D) Муррей, Дарлинг, Дайамантина
Е) Атабаска, Огайо, Арканзас

- С) байырғы жаға
D) жағалауы
Е) суасты бөктері
5. Көл суы мен құрғақ жер өзара шектесетін бөлік
А) жиегі
В) жаға қайыры
С) байырғы жаға
D) жағалауы
Е) суасты бөктері
6. Жағалаудың суасты бөлігінен басталып, суасты бөктеріне тіреледі
А) жиегі
В) жаға қайыры
С) байырғы жаға
D) жағалауы
Е) суасты бөктері
7. Көл беткейі мен көл қазаншұңқырының су болған бөлігі-табаны арасындағы шекара
А) жиегі
В) жаға қайыры
С) байырғы жаға
D) жағалауы
Е) суасты бөктері
8. Көлдер су теңгерімі бойынша бөлінеді

- A) ағынды және тұрақты
- B) көшпелі және ағынсыз
- C) ағынды және ағынсыз
- D) тұрақсыз және тектоникалық
- E) қалдық және тектоникалық

9. Тұщы сулы көлдің суының химиялық құрамы

- A) 25-50 г/кг-ға дейін
- B) 1 г/кг-ға дейін
- C) 1-25 г/кг-ға дейін
- D) 50 г/кг-нан артық
- E) 1 ц/кг

10. Ащылау сулы көлдің суының химиялық құрамы

- A) 25-50 г/кг-ға дейін
- B) 1 г/кг-ға дейін
- C) 1-25 г/кг-ға дейін
- D) 50 г/кг-нан артық
- E) 1 ц/кг

11. Тұзды сулы көлдің суының химиялық құрамы

- A) 25-50 г/кг-ға дейін
- B) 1 г/кг-ға дейін
- C) 1-25 г/кг-ға дейін
- D) 50 г/кг-нан артық
- E) 1 ц/кг

12. Тұздық сулы көлдің суының химиялық құрамы

- A) 25-50 г/кг-ға дейін
- B) 1 г/кг-ға дейін
- C) 1-25 г/кг-ға дейін
- D) 50 г/кг-нан артық
- E) 1 ц/кг

13. Көлдегі су температурасының өзгеру кезеңі нешеге бөлінеді?

- A) 3
- B) 5
- C) 4
- D) 2
- E) 6

14. Көл суы күн жылуын тікелей қабылдай бастайды, қар еріген сәт

- A) күзгі салқындау кезеңі
- B) көктемгі жылыну кезеңі
- C) жазғы жылыну кезеңі

D) қысқы суыту кезеңі

E) судың қайту кезеңі

15. Көлдегі судың беткі қабатының температурасы $+4^{\circ}\text{C}$ -қа жеткенде басталады

- A) күзгі салқындау кезеңі
- B) көктемгі жылыну кезеңі
- C) жазғы жылыну кезеңі
- D) қысқы суыту кезеңі
- E) судың қайту кезеңі

16. Көлдегі су температурасы біртіндеп төмендей бастаған сәттен басталады

- A) күзгі салқындау кезеңі
- B) көктемгі жылыну кезеңі
- C) жазғы жылыну кезеңі
- D) қысқы суыту кезеңі
- E) судың қайту кезеңі

17. Су температурасы 0°C -қа жеткен кезде басталады

- A) күзгі салқындау кезеңі
- B) көктемгі жылыну кезеңі
- C) жазғы жылыну кезеңі
- D) қысқы суыту кезеңі
- E) судың қайту кезеңі

18. Еуропаның көлдерін анықта

- A) Севан, Лобнор, Ханка
- B) Виктория, Альберт, Чад
- C) Венерн, Веттерн, Женева
- D) Атабаска, Гурон, Мичиган
- E) Эйр, Герднер, Торренс

19. Азияның көлдерін анықта

- A) Севан, Лобнор, Ханка
- B) Виктория, Альберт, Чад
- C) Венерн, Веттерн, Женева
- D) Атабаска, Гурон, Мичиган
- E) Эйр, Герднер, Торренс

20. Африканың көлдерін анықта

- A) Севан, Лобнор, Ханка
- B) Виктория, Альберт, Чад
- C) Венерн, Веттерн, Женева
- D) Атабаска, Гурон, Мичиган
- E) Эйр, Герднер, Торренс

21. Аустралияның көлдерін анықта

- A) Севан, Лобнор, Ханка

- В) Виктория, Альберт, Чад
С) Венерн, Веттерн, Женева
D) Атабаска, Гурон, Мичиган
E) Эйр, Герднер, Торренс
22. Солтүстік Американың көлдерін анықта
A) Севан, Лобнор, Ханка
B) Виктория, Альберт, Чад
C) Венерн, Веттерн, Женева
D) Атабаска, Гурон, Мичиган
E) Эйр, Герднер, Торренс
23. Оңтүстік Американың көлдерін анықта
A) Севан, Лобнор, Ханка
B) Виктория, Альберт, Чад
C) Маракайбо, Поопо, Патус
D) Атабаска, Гурон, Мичиган
E) Эйр, Герднер, Торренс
24. Атмосфералық жауын-шашынның жинақталуы оның еруі мен булануынан басым болатын биіктік
A) қар шекарасы немесе шегі
B) конденсация
C) аңғар
D) шық нүктесі
E) қырау нүктесі
25. Жаңадан түскен қардың тығыздығы
A) $\rho=20 \text{ кг/м}^3$
B) $\rho=100 \text{ кг/м}^3$
C) $\rho=80 \text{ кг/м}^3$
D) $\rho=200-400 \text{ кг/м}^3$
E) $\rho=650 \text{ кг/м}^3$
26. Қиыршық қардың тығыздығы
A) $\rho=20 \text{ кг/м}^3$
B) $\rho=100 \text{ кг/м}^3$
C) $\rho=80 \text{ кг/м}^3$
D) $\rho=200-400 \text{ кг/м}^3$
E) $\rho=650 \text{ кг/м}^3$
27. Сіре болып қатқан қардың тығыздығы
A) $\rho=20 \text{ кг/м}^3$
B) $\rho=100 \text{ кг/м}^3$
C) $\rho=80 \text{ кг/м}^3$
D) $\rho=200-400 \text{ кг/м}^3$

- E) $\rho=650 \text{ кг/м}^3$
28. Қар шегінен жоғарыда орналасқан мұздық бөлігі
A) қоректену аймағы
B) жамылғы мұздық
C) мұз шығын аймағы
D) тау мұздығы
E) аңғарлық мұздық
29. Қар шегінен төменде орналасқан мұздық бөлігі
A) қоректену аймағы
B) жамылғы мұздық
C) мұз шығын аймағы
D) тау мұздығы
E) аңғарлық мұздық
30. Мұздың еруі, булануы, опырылуы, мұзтаулардың бөлінуі
A) конденсация
B) шығын
C) булану
D) қату
E) субдукция
31. Құрлықтағы мұздықтардың түрлері
A) аңғарлық және беткей мұздығы
B) жамылғы және тау мұздығы
C) қар және қиыршық мұздық
D) тау және аңғарлық мұздық
E) аңғарлық және төбе мұздығы
32. Жалпы мұздықтар ауданындағы жамылғы мұздықтың үлесі
A) 72,1%
B) 39,9%
C) 98,5%
D) 64,3%
E) 19,8%
33. Жамылғы мұздықтың пішіні күмбез немесе қалқан түрінде жалпақ-дөңестеу болады, сондықтан да оны деп атайды
A) беткей мұздығы
B) мұзды қалқан
C) күмбез мұздық
D) аңғарлық мұздық
E) төбе мұздығы

34. Таудағы қар шекарасының биіктігі тропиктік ендіктерде

- A) 3 км
- B) 7,5-8 км
- C) 4 км
- D) 5,5-6 км
- E) 2 км

35. Арнасы бойынша қоректену аймағынан шетіне қарай мұздың жылжуы

- A) мұздыңтың еруі

B) мұздыңтың қатуы

C) мұздыңтың жылыстауы

D) конденсациялану

E) трансформация

36. Мұздыңтың ауырлық күшінің әсерінен жылына жылжу жылдамдығы

A) 20-30 м

B) 90-100 м

C) 500-900 км

D) бірнеше метрден 200 м-ге дейін

E) 300-400 км

§27. Құрлық суларының экологиялық мәселелері

1. Құрлық суларының экологиялық мәселесін тудырушы фактор

- A) жер сілкінісі
- B) булану
- C) тасқын
- D) адам іс-әрекеті
- E) жаңбыр

2. Құрлық суларына ықпал етудің түрлері

- A) булану және тасқын
- B) тазарту және сүзу
- C) ресурстар алу және ластау
- D) тасқын және бөгеу
- E) тазарту және булану

3. Аумақтық қамтуы бойынша экологиялық мәселелердің түрлері

- A) табиғи және жасанды
- B) жаһандық, аймақтық, жергілікті
- C) табиғи және қауіпті
- D) қауіпсіз және жасанды
- E) аймақтық және қауіпті

4. Экологиялық мәселелер шешілуі бойынша бөлінеді

- A) қысқамерзімді, ұзаққа созылатын, шын мәнінде жойылмайтын
- B) жаһандық, аймақтық, жергілікті
- C) табиғи және қауіпті
- D) қауіпсіз және жасанды
- E) шешілетін, шешілуі қиын, іс жүзінде шешілмейтін

5. Экологиялық мәселелер уақыты бойынша бөлінеді

- A) қысқамерзімді, ұзаққа созылатын, шын мәнінде жойылмайтын
- B) жаһандық, аймақтық, жергілікті
- C) табиғи және қауіпті
- D) қауіпсіз және жасанды
- E) шешілетін, шешілуі қиын, іс жүзінде шешілмейтін

6. Арал көлінің таязданғанға дейін ауданы бойынша әлемдегі алатын орны

- A) 2
- B) 4
- C) 3
- D) 1
- E) 5

7. Арал XX ғасырдың қай жылынан бастап су деңгейі төмендей бастады?

- A) 1990 ж.
- B) 1970 ж.
- C) 1945 ж.
- D) 1960 ж.
- E) 1980 ж.

8. Әмудария мен Сырдария өзендері суының қанша %-ы егін суаруға жұмсалды?

- A) 78%
- B) 21%
- C) 92%

D) 30%

E) 50%

9. Арал көлі өзінің жағалау сызығынан қанша км-ге шегініп кетті?

A) 60 км

B) 70 км

C) 30 км

D) 150 км

E) 100 км

10. Аралдың қанша км² аумағы құрғап бос қалды?

A) 54 мың км²

B) 24 мың км²

C) 37 мың км²

D) 96 мың км²

E) 81 мың км²

11. Арал аумағында шаңды дауыл, шаңды, тұзды т.б. қанша км-ге дейін таратады?

A) 250 км

B) 370 км

C) 900 км

D) 500 км

E) 100 км

12. Аралдың тартылуынан көл қанша бөлікке бөлінді?

A) 3

B) 2

C) 4

D) 6

E) 5

13. Суда тіршілік ететін балықтардың түрлері 32-ден нешеге кеміді?

A) 9

B) 7

C) 2

D) 6

E) 4

14. Қазақстанда қанша мұздық бар?

A) 2100

B) 3600

C) 2724

D) 1606

E) 1790

15. Ғалымдардың есептеуінше елімізде мұздықтар ХХІ ғ. нешінші жылдары еріп бітуі мүмкін?

A) 70 ж.

B) 40 ж.

C) 90 ж.

D) 60 ж.

E) 80 ж.

16. Ертіс өзенінің жалпы ұзындығы

A) 1428 км

B) 6671 км

C) 4248 км

D) 5895 км

E) 1082 км

17. Ертістің Обь өзенімен бірге алғандағы ұзындығы бойынша Азияда алатын орны

A) 4

B) 2

C) 3

D) 5

E) 1

18. Ертістің Қазақстандық бөлігінде салынған СЭС-тері

A) Шардара, Шүлбі

B) Қапшаған, Сергеев, Өскемен

C) Бұқтырма, Киров

D) Бұқтырма, Өскемен, Шүлбі

E) Өскемен, Қапшағай, Шардара

19. Ертіс бастау алатын мемлекет

A) Ресей

B) Қырғызстан

C) Өзбекстан

D) Қытай

E) Тәжікстан

§28. Су апаттары

1. Көктемгі қар еруі салдарынан максималды ағынға байланысты болады

- A) көктайғақ
- B) аңызақ
- C) үсік
- D) су тасу
- E) сеңнің тоқтауы

2. Су тасу немесе сел жүру кезеңінде аумаққа судың жайылуы

- A) аңызақ
- B) сеңнің тоқтауы
- C) көктайғақ
- D) үсік
- E) су басу

3. Су өткізу мүмкіндігімен салыстырғанда судың келуінің артуы нәтижесінде су жайылған аймақ

- A) су басу зонасы
- B) кептелу
- C) желқума толқын
- D) сеңнің тоқтауы
- E) үсік

4. Қарқынды жауған жаңбыр мен қардың еруі салдарынан болады

- A) құрғақшылық
- B) кептелу
- C) желқума толқын
- D) сеңнің тоқтауы
- E) тасқын

5. Ірі және ұсақ мұз кесектерінің жинақталып қалуы

- A) құрғақшылық
- B) кептелу
- C) желқума толқын
- D) сел
- E) тасқын

6. Мұз қатқан кезде су арнасының мұзбен бітеліп қалуы

- A) сеңнің тоқтауы
- B) желқума толқын

C) тасқын

D) сел

E) су басу

7. Дауыл және күшті желдің әсерінен пайда болады

- A) сеңнің тоқтауы
- B) желқума толқын
- C) тасқын
- D) сел
- E) су басу

8. 2040 жылдарға қарай қанша бала суы тапшы аудандарда өмір сүреді?

- A) 200 млн
- B) 600 млн
- C) 400 млн
- D) 300 млн
- E) 100 млн

9. Қазір қанша елде «су тапшылығына байланысты төтенше жоғары деңгей мәселесі» бар?

- A) 49
- B) 17
- C) 36
- D) 77
- E) 21

10. Бес жастан кіші қанша бала судың жетіспеушілігінің зардабын тартып отыр?

- A) 60 млн
- B) 90 млн
- C) 156 млн
- D) 84 млн
- E) 197 млн

11. Нигерия, Сомали, Оңтүстік Судан, Йемендегі басты жетіспейтін мәселе

- A) жылу
- B) интернет
- C) көлік
- D) су
- E) білім

§29. Табиғат зоналары мен биіктік белдеулер

1. Ландшафтары, жануарлар мен өсімдіктер әлемі ұқсас өте ірі табиғат кешендері

- A) тау
- B) жазық
- C) табиғат зоналары
- D) материк
- E) мұхит

2. Түрлі температурада су бетінен буланатын ылғал мөлшері

- A) конденсация
- B) буланғыштық
- C) кату
- D) жылу
- E) субдукция

3. Ылғалдану коэффициентін анықтайтын формула

- A) $F = \ell \cdot h$
- B) $Q = F \cdot v$
- C) $S = t \cdot v$
- D) $K = \frac{Ж}{Б}$
- E) $\frac{Ж}{ЭБХ} \cdot 100\%$

4. Аумағының ылғалдану коэффициенті бойынша ерекшеленетін құрлық бетінің телімдері

- A) ылғалдану зонасы
- B) ылғалдылығы артық зона ($K > 1$)
- C) ылғалдылығы жеткіліксіз зона ($K < 0,1$)
- D) ылғалдылығы тұрақсыз зона ($K < 1$)
- E) ылғалдылығы қолайлы зона ($K = 1$)

5. Атмосфералық жауын-шашын булану мүмкіндігіне қарағанда мол түседі

- A) ылғалдану зонасы
- B) ылғалдылығы артық зона ($K > 1$)
- C) ылғалдылығы жеткіліксіз зона ($K < 0,1$)
- D) ылғалдылығы тұрақсыз зона ($K < 1$)
- E) ылғалдылығы қолайлы зона ($K = 1$)

6. Атмосфералық жауын-шашын булану мүмкіндігіне қарағанда аз түседі

- A) ылғалдану зонасы
- B) ылғалдылығы артық зона ($K > 1$)
- C) ылғалдылығы жеткіліксіз зона ($K < 0,1$)
- D) ылғалдылығы тұрақсыз зона ($K < 1$)
- E) ылғалдылығы қолайлы зона ($K = 1$)

7. Жауын-шашын біркелкі түспейді, құрғақ маусым байқалады

- A) ылғалдану зонасы
- B) ылғалдылығы артық зона ($K > 1$)
- C) ылғалдылығы жеткіліксіз зона ($K < 0,1$)
- D) ылғалдылығы тұрақсыз зона ($K < 1$)
- E) ылғалдылығы қолайлы зона ($K = 1$)

8. Атмосфералық жауын-шашынның жылдық мөлшері, булану мүмкіндігіне тең

- A) ылғалдану зонасы
- B) ылғалдылығы артық зона ($K > 1$)
- C) ылғалдылығы жеткіліксіз зона ($K < 0,1$)
- D) ылғалдылығы тұрақсыз зона ($K < 1$)
- E) ылғалдылығы қолайлы зона ($K = 1$)

9. Арктикалық шөлдің оңтүстігінде орналасқан, мүк және қына т.б. өсетін зона

- A) орманды дала
- B) саванна
- C) тундра
- D) тайга
- E) шөлейт

10. Тундраның фаунасы

- A) піл, кенгуру
- B) ақбөкен, жираф
- C) қасқыр, жолбарыс
- D) солтүстік бұғысы, ақ түлкі
- E) кесіртке, жылан

11. Тундрада кездесетін жәндік

- A) ара

- В) шыбын
- С) маса
- Д) инелік
- Е) цеце

12. Тундраның оңтүстігінде орналасқан зона

- А) дала
- В) шөл
- С) саванна
- Д) орманды тундра
- Е) тайга

13. Теңіздер мен мұхиттарға жақын жерлерде орманды тундра ауысады

- А) мұхиттық шалғынға
- В) мұхиттық шөлге
- С) тайгаға
- Д) аралас орманға
- Е) далаға

14. Қоңыржай белдеу өз ішінде қанша табиғат зонасына бөлінеді?

- А) 5
- В) 7
- С) 6
- Д) 2
- Е) 3

15. Қоңыржай белдеудегі орманның түрлерін анықта

- А) пальма, кактус, сексеуіл
- В) тайга, аралас, жалпақ жапырақты
- С) тайга, сексеуіл, жалпақ жапырақты
- Д) кактус, пальма
- Е) аралас, сексеуіл, кактус

16. Қоңыржай белдеудегі тек қылқанжапырақты ағаштар өсетін орман

- А) саванна
- В) льянос
- С) кампос
- Д) тайга
- Е) пампа

17. Қылқанжапырақты ағаштарды анықта

- А) қарағай, самырсын, шырша
- В) қайың, көктерек

С) сексеуіл, жөке

Д) қарағай, үйеңкі, қайың

Е) шырша, қайың, сексеуіл

18. Қоңыржай белдеу ормандарын алмастыратын зоналар

- А) шөлейт және шөл
- В) шөл және саванна
- С) саванна және сирек орман
- Д) орманды дала және дала
- Е) ауыспалы ормандар

19. Қара топырақты табиғат зонасы

- А) шөлейт және шөл
- В) шөл және саванна
- С) саванна және сирек орман
- Д) орманды дала және дала
- Е) ауыспалы ормандар

20. Дала зонасынан кейін орналасқан табиғат зонасы

- А) тундра
- В) шөл
- С) саванна
- Д) қоңыржай шөлейт және шөл
- Е) тайга

21. Шөл зонасын кесіп өтетін ірі өзендер

- А) Енисей, Дон, Еділ
- В) Хуанхэ, Сырдария, Әмудария
- С) Замбези, Парана, Ориноко
- Д) Муррей, Висла, Сырдария
- Е) Хуанхэ, Сена, Лена

22. Қоңыржай белдеудің оңтүстігінде орналасқан белдеу

- А) субэкваторлық
- В) субарктикалық
- С) тропиктік
- Д) экваторлық
- Е) субтропиктік

23. Жерорта теңізінің солтүстік жағалауын алып жатқан табиғат зонасы

- А) субтропиктік дала
- В) сутропиктік шөл
- С) мәңгі жасыл субтропиктік ормандар
- Д) тайга

Е) саванна

24. Жерорта теңізінің оңтүстік жағалауын алып жатқан табиғат зонасы

А) субтропиктік дала

В) сутропиктік шөл

С) мәңгі жасыл субтропиктік ормандар

Д) тайга

Е) саванна

25. Оңтүстік Флорида, Орталық Америка, Мадагаскар, Шығыс Аустралияны алып жатқан плантация ретінде падаланылатын табиғат зонасы

А) тропиктік саванна

В) тропиктік сирек орман

С) тропиктік ылғалды орман

Д) тропиктік шөлдер

Е) гилея

26. Батыс Үндістан, Парана бассейні, Оңтүстік Африкадағы табиғат зонасы

А) тропиктік саванна мен сирек орман

В) тундра, тайга

С) тропиктік ылғалды орман

Д) тропиктік шөлдер

Е) гилея

27. Сахара, Арабия, Орталық Аустралияны алып жатқан табиғат зоналары

А) тропиктік саванна мен сирек орман

В) тундра, тайга

С) тропиктік ылғалды орман

Д) тропиктік шөлдер

Е) гилея

28. Ганг аңғарын, Орталық Африканың оңтүстік бөлігін алып жатқан зона

А) субэкваторлық ылғалды ормандар

В) тундра

С) саванна

Д) гилея

Е) мәңгі жасыл ылғалды ормандар

29. Амазонка бассейнін, Орталық Африканы, Индонезиядағы табиғат зонасы

А) субэкваторлық ылғалды ормандар

В) тундра

С) саванна

Д) гилея

Е) мәңгі жасыл ылғалды ормандар

30. Биіктеген сайын таудағы табиғи ландшафтардың ауысуы

А) ендік зоналық

В) биіктік белдеулік

С) конденсация

Д) инверсия

Е) субдукция

31. Жер бетінен 1 км биіктеген сайын температура қаншаға $^{\circ}\text{C}$ -қа төмендейді?

А) 4°C

В) 1°C

С) 7°C

Д) 3°C

Е) 6°C

32. Биік таудағы ең жоғарғы зона

А) альпі белдеуі

В) мәңгі қар белдеуі

С) таулы-тундра белдеуі

Д) субальпілік белдеу

Е) таулы-орманды белдеу

33. Мәңгі қар мен альпі белдеуінің арасында орналасқан

А) альпі белдеуі

В) мәңгі қар белдеуі

С) таулы-тундра белдеуі

Д) субальпілік белдеу

Е) таулы-орманды белдеу

34. Ормандар мен қисық ағашты ормандар шегінен жоғары жатқан белдеу

А) альпі белдеуі

В) мәңгі қар белдеуі

С) таулы-тундра белдеуі

Д) субальпілік белдеу

Е) таулы-орманды белдеу

35. Субальпі шалғыны сирек ормандармен алмасып отыратын зона

- A) альпі белдеуі
- B) мәңгі қар белдеуі
- C) таулы-тундра белдеуі
- D) субальпілік белдеу
- E) таулы-орманды белдеу

36. Ең ылғалды белдеу, орман ландшафтысы басым болады

- A) альпі белдеуі
- B) мәңгі қар белдеуі
- C) таулы-тундра белдеуі
- D) субальпілік белдеу
- E) таулы-орманды белдеу

§30. Материктердің табиғат зоналары

1. Субэкваторлық белдеуде қанша жыл мезгілі бар?

- A) 1
- B) 3
- C) 2
- D) 4
- E) 5

2. Экватордың солтүстігіндегі субэкваторлық белдеудегі ең құрғақ айлар

- A) мамыр-қазан
- B) желтоқсан-қаңтар
- C) желтоқсан-ақпан
- D) ақпан-наурыз
- E) маусым-тамыз

3. Субэкваторлық белдеудегі орташа температура

- A) +14°C
- B) +31°C
- C) -7°C
- D) +21°C
- E) +6°C

4. Экваторлық ормандарға жақын, жаңбыр 9 айға созылатын аймақтың топырағы

- A) кәдімгі қызыл-қоңыр

B) күлгін

C) қара

D) қызыл фераллитті

E) сары

5. Субэкватордағы жаңбырлы маусым 6 айдан аз болатын аймақтың топырағы

A) кәдімгі қызыл-қоңыр

B) күлгін

C) қара

D) қызыл фераллитті

E) сары

6. Саванның жануарлары

A) ақ аю, ақ түлкі

B) бұғы, елік, бұлғын

C) керік, гну антилопасы, піл

D) маймыл, тотықұс, қоңыр аю

E) арқар, барыс

7. Африканың саванналарын не орналасқан?

A) ірі тау

B) ірі мұздық

C) қалалар

D) ұлттық саябақтар

E) тропиктік шөлдер

§31. Мұхиттардың органикалық әлемі

1. Мұхиттағы тіршілік дүниесі қаншаға бөлінеді?

- A) 2
- B) 4
- C) 3

D) 5

E) 6

2. Судың ағысына қарсы тұруға қабілетсіз, кішігірім тіршілік иесі

A) нектон

- В) планктон
 - С) конденсация
 - Д) гилея
 - Е) бентос
3. Белсенді жүзетін организмдер
- А) нектон
 - В) планктон
 - С) конденсация
 - Д) гилея
 - Е) бентос
4. Мұхиттың терең түбінде тіршілік ететін тірі организмдер
- А) нектон
 - В) планктон
 - С) конденсация
 - Д) гилея
 - Е) бентос
5. Планктонды құрайды
- А) балықтар
 - В) кішкентай шаяндар мен балдырлар
 - С) маржандар
 - Д) ағаштар
 - Е) кеміргіштер
6. Нектондарды құрайды
- А) балықтар
 - В) кішкентай шаяндар мен балдырлар
 - С) маржандар
 - Д) ағаштар
 - Е) кеміргіштер
7. Бентосты құрайды
- А) балықтар
 - В) кішкентай шаяндар мен балдырлар
 - С) маржандар
 - Д) ағаштар
 - Е) кеміргіштер
8. Дүниежүзілік мұхитта зоналылық қандай бағытта байқалады?
- А) оңтүстік
 - В) солтүстік
 - С) батыстан шығысқа
 - Д) тік және көленең
 - Е) биіктікке қарай
9. Планктондар қысқа мерзімді жазда мұздан босаған суда ғана байқалатын белдеу

- А) қоңыржай
 - В) арктикалық, антарктикалық
 - С) экваторлық
 - Д) тропиктік
 - Е) субтропиктік
10. Су температурасы жыл бойы 0°C-тан жоғары, балыққа бай белдеу
- А) антарктикалық
 - В) арктикалық
 - С) қоңыржай
 - Д) муссондық
 - Е) субарктикалық
11. Судың тұздылығы мен температурасы жыл бойы жоғары белдеу
- А) қоңыржай
 - В) арктикалық, антарктикалық
 - С) экваторлық
 - Д) тропиктік
 - Е) субтропиктік
12. Мұхит тасбақалары, ұлулар, тунец, сардина, макрель ауланатын белдеу
- А) қоңыржай
 - В) арктикалық, антарктикалық
 - С) экваторлық
 - Д) тропиктік
 - Е) субтропиктік
13. Дүниежүзілік мұхит құрылымы қанша негізгі бөліктерге бөлінеді?
- А) 2
 - В) 4
 - С) 5
 - Д) 3
 - Е) 1
14. Жағалаудағы таяз сулылық құрлықтың м-ге дейінгі ойпаңымен сипатталады
- А) 50-100 м
 - В) 40-50 м
 - С) 200-500 м
 - Д) 700-800 м
 - Е) 800-900 м
15. Өтпелі зона тереңдікте мұхиттың арнасына ауысады
- А) 1-2 км

B) 4-5 км

C) 7-8 км

D) 3-4 км

E) 10-11 км

16. Терең су деп мұхиттың қай бөлігін айтамыз?

A) жағалауды

B) қайраңды

C) шығанақты

D) бұғазды

E) мұхиттың арнасын

17. Мұхит суының бетінен қанша тереңдікке дейін жарық пен жылуды көп алады

A) 300 м

B) 100 м

C) 400 м

D) 350 м

E) 450 м

18. Мұхит суындағы бұлыңғыр зона қанша тереңдікке дейін барады?

A) 300 м

B) 700 м

C) 1000 м

D) 3000 м

E) 2000 м

19. Бұлыңғыр зонадан кейінгі төменгі зона

A) жарық зонасы

B) жылы зона

C) салқын зона

D) қараңғылық зонасы

E) лайлы зона

20. 1991 жылы бекітілген халықаралық география саласындағы сыйлық

A) Нобель

B) Оскар

C) Ом

D) Геккель

E) Вотрен Люд

§32. Өсімдіктер мен жануарлар дүниесін қорғау

1. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың басты міндеті

A) шығару

B) өндіру

C) қорғау

D) өңдеу

E) сату

2. Еліміздегі мемлекеттік табиғи қорық саны

A) 50

B) 26

C) 5

D) 10

E) 13

3. Еліміздегі мемлекеттік ұлттық табиғи саябақ саны

A) 50

B) 26

C) 5

D) 10

E) 13

4. Еліміздегі мемлекеттік табиғи резерват саны

A) 50

B) 26

C) 5

D) 10

E) 13

5. Еліміздегі мемлекеттік табиғи қорықша саны

A) 50

B) 26

C) 5

D) 10

E) 13

6. Еліміздегі мемлекеттік табиғат ескерткіштер саны

A) 50

B) 26

C) 5

D) 10

E) 13

7. Еліміздегі мемлекеттік ботаникалық бақ саны

A) 50

B) 26

C) 5

D) 10

E) 13

8. Еліміздегі ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жалпы ауданы

A) 2724,9 мың км²

B) 77875 мың га

C) 1544 мың га

D) 22038,7 мың га

E) 1445 мың км²

Сирек кездесетін және жойлып кету қаупі төніп тұрған өсімдіктер мен жануарлардың тізімін қамтитын иллюстрациялық басылым

A) энциклопедия

B) атлас

C) брошюрка

D) Қызыл кітап

E) Сары кітап

10. Қазақстанның Қызыл кітабына сүтқоректілердің қанша түрі енген?

A) 346

B) 20

C) 31

D) 23

E) 105

11. Қазақстанның Қызыл кітабына құстардың қанша түрі енген?

A) 346

B) 20

C) 31

D) 23

E) 105

12. Қазақстанның Қызыл кітабына бауырымен жорғалаушылардың қанша түрі енген?

A) 346

B) 20

C) 31

D) 23

E) 105

13. Қазақстанның Қызыл кітабына балықтың қанша түрі енген?

A) 346

B) 20

C) 31

D) 23

E) 105

§33-34. Географиялық қабықтың құрамы мен құрылымы

1. Атмосфера, литосфера, гидросфера, биосферадан тұратын ерекше қабық

A) ноосфера

B) хионосфера

C) мезосфера

D) географиялық қабық

E) геологиялық қабық

2. Алғашында географиялық қабық қанша компоненттен тұрды?

A) 2

B) 5

C) 3

D) 1

E) 2

3. Географиялық қабықтың жоғарғы шекарасы өтетін биіктік

A) 40 км

B) 25 км

C) 15 км

D) 10 км

E) 45 км

4. Географиялық қабыққа түгелдей кіретін қабық

A) атмосфера

B) литосфера

C) мезосфера

D) гидросфера

E) термосфера

5. Географиялық қабықтың төменгі шегін бойынша жүргізеді
- A) гидросфера
 - B) мезосфера
 - C) астеносфера
 - D) хионосфера
 - E) ионосфера
6. Географиялық қабық туралы түсінікті XX ғасырдың басында қалыптастырған
- A) Ф.С.Лекерова, С.Бахретдин
 - B) А.А.Григорьев, С.В.Калесник
 - C) Э.Леруа, Д.Кук
 - D) Ж.Б.Ламарк, Э.Леруа
 - E) С.Бахретдин, С.В.Калесник
7. Географиялық қабықтың компоненттері
- A) қатты, сұйық, газ тәрізді
 - B) тірі, өлі, биосірескен
 - C) тау жынысы, су, ауа, өсімдік
 - D) инертті, мобильді, белсенді
 - E) конденсация, интрузиялық
8. Географиялық қабықтың компоненттері физикалық күйі бойынша бөлінеді
- A) қатты, сұйық, газ тәрізді
 - B) тірі, өлі, биосірескен
 - C) тау жынысы, су, ауа, өсімдік
 - D) инертті, мобильді, белсенді
 - E) конденсация, интрузиялық
9. Географиялық қабықтың компоненттері қалыптасу деңгейі бойынша бөлінеді
- A) қатты, сұйық, газ тәрізді
 - B) тірі, өлі, биосірескен
 - C) тау жынысы, су, ауа, өсімдік
 - D) инертті, мобильді, белсенді
 - E) конденсация, интрузиялық
10. Географиялық қабықтың компоненттері химиялық құрамы, белсенділігі бойынша бөлінеді
- A) қатты, сұйық, газ тәрізді
 - B) тірі, өлі, биосірескен
 - C) тау жынысы, су, ауа, өсімдік
 - D) инертті, мобильді, белсенді

- E) конденсация, интрузиялық
11. Табиғи жағдайлары мен тіршілік дүниесі біркелкі болатын жер бетінің бөлігі
- A) компонент
 - B) табиғат
 - C) шаруашылық
 - D) табиғи кешен
 - E) атмосфера
12. Географиялық қабықтың компоненттерін химиялық құрамы, белсенділігі бойынша сәйкестендір
- 1. Инертті а) су, ауа
 - 2. Мобильді ә) тірі зат
 - 3. Белсенді б) ішкі, сыртқы
в) жынысы, топырағы
г) қату, қайнау
- A) 1-а; 2-ә; 3-г
 - B) 1-в; 2-а; 3-ә
 - C) 1-г; 2-в; 3-ә
 - D) 1-б; 2-г; 3-а
 - E) 1-ә; 2-б; 3-г
13. Ең ірі табиғи кешен
- A) төбе
 - B) жыра
 - C) тау
 - D) жота
 - E) географиялық қабық
14. Кіші табиғи кешенді анықта
- A) материк
 - B) мұхит
 - C) тау
 - D) төбе
 - E) шығанақ
15. Құрлықта пайда болған табиғи кешендер қалай аталады?
- A) аумақтың
 - B) ежелгі
 - C) жас
 - D) платформа
 - E) аумақтық
16. Мұхитта немесе суқоймаларда пайда болған табиғи кешендер қалай аталады?
- A) эолдық

- В) аквалды
- С) мореналы
- Д) карсты
- Е) аумақтық

17. Бірыңғай жер бедері, ортақ климаты, топырағы мен биоценоздарының үйлесімі бар, нақты бір аумақты алып жатқан табиғи кешен

- А) ландшафт
- В) жер бедері
- С) жіктелім
- Д) мелиорация
- Е) ареал

18. Табиғи ландшафты анықта

- А) бақ
- В) егістік
- С) тау
- Д) су қоймасы
- Е) қала

19. Антропогендік ландшафты анықта

- А) өзен
- В) шығанақ
- С) төбе
- Д) саябақ
- Е) шұңғыма

20. Ландшафтың ең қарапайым элементі

- А) аймақ
- В) мекен
- С) конденсация
- Д) фация
- Е) морена

21. Фацияны анықта

- А) жайылма
- В) аңғар
- С) сайдың түбі
- Д) жыра
- Е) терраса

22. Бірнеше фациядан тұрады

- А) аймақ
- В) мекен
- С) конденсация
- Д) карс

Е) морена

23. Мекенді анықта

- А) сайдың түбі
- В) ескі арна
- С) терраса
- Д) арна маңы
- Е) конденсация

24. Бірнеше мекеннен құралады

- А) аймақ
- В) мекен
- С) конденсация
- Д) карс
- Е) морена

25. Антропогендік ландшафтар өзгеру дәрежесі бойынша қаншаға бөлінеді?

- А) 2
- В) 4
- С) 3
- Д) 5
- Е) 6

26. Аздап өзгерген ландшафты анықта

- А) егістік, ұсақ елді мекендер
- В) қала, кесілген орман
- С) аң аулайтын алқаптар
- Д) саябақ зонасы
- Е) тау

27. Өзгерген ландшафты анықта

- А) егістік, ұсақ елді мекендер
- В) қала, кесілген орман
- С) аң аулайтын алқаптар
- Д) саябақ зонасы
- Е) тау

28. Қатты өзгерген ландшафты анықта

- А) егістік, ұсақ елді мекендер
- В) қала, кесілген орман
- С) аң аулайтын алқаптар
- Д) саябақ зонасы
- Е) тау

29. Жақсартылған ландшафты анықта

- А) егістік, ұсақ елді мекендер
- В) қала, кесілген орман
- С) аң аулайтын алқаптар
- Д) саябақ зонасы
- Е) тау

§35-36. Географиялық қабықтың заңдылықтары

1. Географиялық қабықтың жалпы қанша заңдылығы бар?

- A) 2
- B) 5
- C) 3
- D) 4
- E) 1

2. Экватордан полюстерге қарай географиялық белдеулердің заңды ауысуы

- A) бүтінділігі (тұтастығы)
- B) заттардың айналымы
- C) ырғақтылығы
- D) географиялық зоналылық
- E) жылжуы

3. Географиялық қабықтың ең ірі ендік-зоналық бірлігі

- A) гидрофера
- B) географиялық белдеу
- C) жануарлар дүниесі
- D) өсімдіктер дүниесі
- E) атмосфера

4. Жер бетінде жалпы қанша географиялық белдеу бар?

- A) 7
- B) 6
- C) 13

8. t 0°C болатын 1 кг судың бұға айналуына жұмсалатын энергия мөлшерін анықта

- A) 124 ккал/кг немесе 1458,5 кДж/кг
- B) 97 ккал/кг немесе 228,5 кДж/кг
- C) 597 ккал/кг немесе 2258,5 кДж/кг
- D) 17 ккал/кг немесе 398,5 кДж/кг
- E) 346 ккал/кг немесе 975,5 кДж/кг

10. Тауларда төменнен жоғары қарай табиғат кешендерінің заңды алмасуы

- A) ендік зоналылық
- B) рифт
- C) субдукция
- D) бейзоналық
- E) биіктік белдеулік

D) 24

E) 12

5. Географиялық белдеулер бөлінеді

- A) облыстарға
- B) аймақтарға
- C) табиғи зоналарға
- D) материктерге
- E) ландшафтарға

6. 1956 жылы географиялық зоналық заңын жасаған ғалымдар

- A) Ф.С.Лекерова, С.Бахретдин
- B) А.А.Григорьев, М.И.Будыко
- C) Э.Леруа, Д.Кук
- D) Ж.Б.Ламарк, Э.Леруа
- E) С.Бахретдин, С.В.Калесник

7. Жылу мен ылғалдың арақатынасын көрсету үшін құрғақтықтың радиациялық индекcін есептеу формуласын көрсет

- A) $F = \ell \cdot h$
- B) $Q = F \cdot \nu$
- C) $S = t \cdot \nu$
- D) $r = \frac{R}{Lx}$
- E) $\frac{ж}{эБХ} \cdot 100\%$

9. Өсімдік және топырақ типтерінің материкке ішкерілей ену мөлшері бойынша заңды алмасуы қалай аталады?

- A) секторлық
- B) заңдылық
- C) алмасу
- D) ерекшелену
- E) өзгеру

11. Қандай да бір географиялық құбылыс таралуының зоналық заңына бағынбауы

- A) ендік зоналылық
- B) рифт
- C) субдукция
- D) бейзоналық

Е) биіктік белдеулік

12. Өзара тығыз байланыстағы құбылыстар мен компоненттердің біреуінің өзгеруінен, басқаларының да өзгеруіне әкелетін заңдылығы

А) бүтінділігі (тұтастығы)

В) заттардың айналымы

С) ырғақтылығы

Д) географиялық зоналылық

Е) жылжуы

13. Дүниежүзілік су айналымы мысал бола алатын заңдылық

А) бүтінділігі (тұтастығы)

В) заттардың айналымы

С) ырғақтылығы

Д) географиялық зоналылық

Е) жылжуы

14. Табиғи үдерістердің тәулік немесе жыл ішінде қайталану заңдылығы

А) бүтінділігі (тұтастығы)

В) заттардың айналымы

С) ырғақтылығы

Д) географиялық зоналылық

Е) жылжуы

15. Жердің өз осін айналуына байланысты жүреді

А) субдукция

В) эолдық процесс

С) тәуліктік ырғақ

Д) рифт

Е) жылдық ырғақ

16. Жердің орбита бойымен Күнді айналып шығуы нәтижесінде жүреді

А) субдукция

В) эолдық процесс

С) тәуліктік ырғақ

Д) рифт

Е) жылдық ырғақ

4-бөлім. Әлеуметтік география

§38-39. Халық санағы

1. Белгілі бір аумақта тұратын адамдар жиынтығы

А) ел

В) аудан

С) халық

Д) ру

Е) нәсіл

2. Адамдардың ұдайы өсу заңдылықтарын, әлеуметтік жағдайын, т.б. зерттейді

А) психология

В) саясат

С) биология

Д) демогеография

Е) экология

3. Елдің әрбір тұрғынын сипаттайтын, талдайтын жалпы мемлекеттік іс-шара

А) саясат

В) халық санағы

С) оқыту

Д) көшіру

Е) көмек көрсету

4. Ресей империясы жүргізген, Қазақстан аумағын қамтыған алғашқы халық санағы қашан жүргізілді?

А) 1920 ж.

В) 1650 ж.

С) 1805 ж.

Д) 1897 ж.

Е) 1763 ж.

5. Қазақстан тәуелсіздігін алғаннан кейінгі тұңғыш халық санағы жүргізілген жыл

А) 1993 ж.

В) 1991 ж.

С) 1999 ж.

Д) 1997 ж.

Е) 1992 ж.

6. Халық саны қанша жолмен анықталады

А) туу және өлім-жітім

В) туу және эмиграция

С) халық санағы және мемлекеттік органдардың есебі

Д) өлім-жітім және иммиграция

Е) халық санағы

7. Санақ жүргізген кездегі тұрғындардың негізгі санаты

А) ерлер және әйелдер

В) тұрақты және нақты

С) балалар және қарттар

Д) ересектер және қарттар

Е) балалар және ересектер

8. Санақ жүргізілген кездегі уақытша тұрғындарды қоса алғандағы аумақта болған тұрғындардың барлығы

А) тұрақты тұрғындар

В) нақты тұрғындар

С) уақытша жоқ адам

Д) уақытша тұратын адам

Е) эмигрант

9. Санақ жүргізген аумақта тұрақты тұратын тұрғындар (6 айдан немесе 1 жылдан астам мерзімде)

А) тұрақты тұрғындар

В) нақты тұрғындар

С) уақытша жоқ адам

Д) уақытша тұратын адам

Е) эмигрант

10. Санақ жүргізілгенде тұрақты тұратын жерінде болмаған нақты халықтың бір бөлігі

А) тұрақты тұрғындар

В) нақты тұрғындар

С) уақытша жоқ адам

Д) уақытша тұратын адам

Е) эмигрант

11. Санақ жүргізілгенде сол аумақта тұрған, бірақ оның тұрақты тұрғыны болып табылмайтын нақты халықтың бір бөлігі

А) тұрақты тұрғындар

В) нақты тұрғындар

С) уақытша жоқ адам

Д) уақытша тұратын адам

Е) эмигрант

12. Статистикалық органдар халық санағының қанша тәсілін қолданады?

А) 2

В) 4

С) 3

Д) 1

Е) 5

13. Санақ парағын санақ жүргізуші, жеке тұлғамен сұхбат барысында толтырады

А) аралас тәсіл

В) ойша

С) сауалнама

Д) болжаммен

Е) өзін-өзі санау

14. Санақ парағын санаққа енгізілушілер өздері толтырады

А) аралас тәсіл

В) ойша

С) сауалнама

Д) болжаммен

Е) өзін-өзі санау

15. Сауалнаманы өздері толтырады, статистика қызметіне жолдайды

А) аралас тәсіл

В) ойша

С) сауалнама

Д) болжаммен

Е) өзін-өзі санау

16. Баланың өмірге келуін, жеке куәлік алуын, некеге тұру т.б. тіркеп отырады

А) ОПЕК

В) АХАТ

С) МАГАТЭ

Д) ЮНЕСКО

Е) ФАО

§40-41. Халықтың ұдайы өсу типі

1. Бала туылуы мен адам өлімі негізінде халық санының тұрақты жаңаруы

- A) құрылым
- B) ұлттың қартаюы
- C) халықтың ұдайы өсуі
- D) депопуляция
- E) депортация

2. Адамдардың түрлі топтарының қатынасы

- A) құрылым
- B) ұлттың қартаюы
- C) халықтың ұдайы өсуі
- D) депопуляция
- E) депортация

3. Халықтың құрылымында ерлер мен әйелдердің арақатынасымен анықталады

- A) жас ерекшелік құрамы
- B) жыныстық құрамы
- C) мәдени құрылымы
- D) некелік құрылымы
- E) отбасылық құрылымы

4. Халықты жас ерекшелігіне қарай топқа бөлу

- A) жас ерекшелік құрамы
- B) жыныстық құрамы
- C) мәдени құрылымы
- D) некелік құрылымы
- E) отбасылық құрылымы

5. Халықты некелік жағдайына қарай топқа бөлу

- A) жас ерекшелік құрамы
- B) жыныстық құрамы
- C) мәдени құрылымы
- D) некелік құрылымы
- E) отбасылық құрылымы

6. Халықты некеге қатысты келесі топтарға бөледі (артығын анықта)

- A) некеге ешқашан отырмаған тұлғалар
- B) некеге отырған тұлғалар
- C) мигрант тұлғалар

D) ажырасқандар

E) жесірлер

7. Неке және отбасы институтына қатысты жағдайы бойынша бөлінуі

- A) жас ерекшелік құрамы
- B) жыныстық құрамы
- C) мәдени құрылымы
- D) некелік құрылымы
- E) отбасылық құрылымы

8. Демографияда отбасылар қандай көрсеткіші бойынша топтарға бөлінеді

- A) аты, табысы, ұзақтығы
- B) өлшемі, құрылымы, типі
- C) аты, типі
- D) құрылымы, табысы
- E) ұзақтығы, тұрақтылығы, аты

9. Отбасы мүшелерінің санымен анықталады

- A) құрылымы
- B) аты
- C) табысы
- D) өлшемі
- E) типі

10. Көпбалалы отбасындағы бала саны

- A) 2
- B) 3
- C) 1
- D) 5 және одан көп
- E) 4

11. Туыстық дәрежесімен, ұрпақтың болуымен, т.б. анықталуы мүмкін

- A) құрылымы
- B) аты
- C) табысы
- D) өлшемі
- E) типі

12. Отбасылар типі бойынша қанша топқа бөлінеді

- A) 2
- B) 4
- C) 5
- D) 3
- E) 1

13. Балалары бар, некедегі отбасылар

- A) толық отбасы
- B) күрделі отбасы
- C) нуклеарлық отбасы
- D) толық емес отбасы
- E) қарапайым отбасы

14. Басқа туысқан отбасымен бірге тұратын отбасылар

- A) толық отбасы
- B) күрделі отбасы
- C) нуклеарлық отбасы
- D) толық емес отбасы
- E) қарапайым отбасы

15. Ерлі-зайыптылар жұбының толық болуы

- A) толық отбасы
- B) күрделі отбасы
- C) нуклеарлық отбасы
- D) толық емес отбасы
- E) қарапайым отбасы

16. Ерлі-зайыптылардың біреуі немесе екеуі де жоқ отбасылар

- A) толық отбасы
- B) күрделі отбасы
- C) нуклеарлық отбасы
- D) толық емес отбасы
- E) қарапайым отбасы

17. Халықтың ұдайы өсуінің барлық нақты сандық сипаттамасы қалай аталады?

- A) миграция
- B) ерекшелігі
- C) туу көрсеткіші
- D) ұдайы өсу режимі
- E) депопуляция

18. Ғалымдар халықтың ұдайы өсуін қанша режимге бөледі?

- A) 4
- B) 3
- C) 5
- D) 2
- E) 6

19. Қайтыс болғандардан туылғандар көп

- A) шектелген ұдайы өсу

B) мерзімді ұдайы өсу

C) қарапайым ұдайы өсу

D) аймақтық ұдайы өсу

E) кеңейтілген ұдайы өсу

20. Қайтыс болғандар мен туылғандардың саны бірдей

A) шектелген ұдайы өсу

B) мерзімді ұдайы өсу

C) қарапайым ұдайы өсу

D) аймақтық ұдайы өсу

E) кеңейтілген ұдайы өсу

21. Қайтыс болғандарға қарағанда туылғандардың саны аз

A) шектелген ұдайы өсу

B) мерзімді ұдайы өсу

C) қарапайым ұдайы өсу

D) аймақтық ұдайы өсу

E) кеңейтілген ұдайы өсу

22. Бала туылуы мен адам өлімі көрсеткішінің аса жоғары болмау типі

A) өтпелі тип

B) «демографиялық дүмпу»

C) демографиялық саясат

D) «демографиялық дағдарыс»

E) «демографиялық жаз»

23. Бала туылуының жоғары және өте жоғары болуымен сипатталатын тип

A) өтпелі тип

B) «демографиялық дүмпу»

C) демографиялық саясат

D) «демографиялық дағдарыс»

E) «демографиялық жаз»

24. Екінші және бірінші тип арасындағы халықтың ұдайы өсу типі

A) өтпелі тип

B) «демографиялық дүмпу»

C) демографиялық саясат

D) «демографиялық дағдарыс»

E) «демографиялық жаз»

25. «Демографиялық дағдарыс» типі тән елдер орналасқан

A) Еуропа, Солтүстік Америка, Жапония

B) Нигер, Конго

C) Ирак, Бангладеш

D) Конго, Пәкістан

E) Йемен, Ирак

26. Халық санының кемуі тән елдер

A) Ирак, Бангладеш

B) Жапония, АҚШ

C) Дания, Швеция

D) Ирак, Бангладеш

E) Конго, Пәкістан

27. «Демографиялық дүмпу» тән елдер

A) Франция, Италия, Дания

B) Дания, Норвегия, Швеция

C) АҚШ, Жапония

D) Нигер, Нигерия, Бангладеш

E) Ресей, Дания

28. Өтпелі тип тән елдер

A) Конго, Пәкістан

B) Грузия, БАӘ

C) Жапония, АҚШ

D) Дания, Италия

E) Конго, Франция

§42-43. Демографиялық көрсеткіштер және демографиялық жағдайлар

1. Белгілі бір уақытта өткен демографиялық үдерістердің жиынтығы мен нәтижесі

A) «демографиялық жағдай»

B) «демографиялық дүмпу»

C) демографиялық саясат

D) «демографиялық дағдарыс»

E) «демографиялық жаз»

2. Демографиялық үдерістерге жас құрылымы мен ұдайы өсу режимінің әсері

A) экзогендік түрткіжайт

B) нақты түрткіжайт

C) тура түрткіжайт

D) эндогендік түрткіжайт

E) жанама түрткіжайт

3. Демографиялық үдерістерге әлеуметтік-экономикалық ықпалдың әсері

A) экзогендік түрткіжайт

B) нақты түрткіжайт

C) тура түрткіжайт

D) эндогендік түрткіжайт

E) жанама түрткіжайт

4. Барлық демографиялық көрсеткіштер өлшенеді

A) г/м³

B) %

C) мб

D) ‰

E) гПа

5. Бала туылуы мен өлім-жітімнің арасындағы халық санындағы өзгерістер

A) бала туылуы

B) халықтың табиғи қозғалысы

C) көші-қон

D) өлім-жітім

E) халықтың табиғи өсімі

6. Белгілі бір кезең ішінде 1000 тұрғынға шаққандағы туылған бала саны

A) бала туылуы

B) халықтың табиғи қозғалысы

C) көші-қон

D) өлім-жітім

E) халықтың табиғи өсімі

7. Белгілі бір кезең ішінде 1000 тұрғынға шаққандағы қайтыс болған адам саны

A) бала туылуы

B) халықтың табиғи қозғалысы

C) көші-қон

D) өлім-жітім

E) халықтың табиғи өсімі

8. Бала туылуының өлім-жітімнен артуы

A) бала туылуы

- В) халықтың табиғи қозғалысы
С) көші-қон
D) өлім-жітім
E) халықтың табиғи өсімі
9. Адамдардың бір аймақтан екінші аймаққа тұрақты тұру үшін қоныс аударуы
A) бала туылуы
B) халықтың табиғи қозғалысы
C) көші-қон
D) өлім-жітім
E) халықтың табиғи өсімі
10. Күнтізбелік жыл ішінде осы аймаққа әрбір 1000 адамға шаққанда келген адам
A) халықтың жалпы өсімі
B) келу коэффициенті
C) эмиграция
D) кету коэффициенті
E) депортация
11. Күнтізбелік жыл ішінде осы аймақтан әрбір 1000 адамға шаққанда кеткен адам

- A) халықтың жалпы өсімі
B) келу коэффициенті
C) эмиграция
D) кету коэффициенті
E) депортация
12. Күнтізбелік жыл ішінде осы аймаққа әрбір 1000 адамға шаққандағы орташа механикалық өсімінің шамасын сипаттайды
A) халықтың жалпы өсімі
B) келу коэффициенті
C) механикалық өсімнің коэффициенті
D) кету коэффициенті
E) депортация
13. Нақты бір аумақтың белгілі бір уақыт аралағындағы басындағы және соңындағы халық саны арасындағы айырмашылық
A) халықтың жалпы өсімі
B) келу коэффициенті
C) механикалық өсімнің коэффициенті
D) кету коэффициенті
E) депортация

§44-45. Демографиялық мәселелер

1. Бала туылу деңгейіндегі төмен туу көрсеткіші
A) 16‰-ге дейін
B) 40‰ және одан көп
C) 25-29‰
D) 16-24‰
E) 30-39‰
2. Бала туылу деңгейіндегі орташа туу көрсеткіші
A) 16‰-ге дейін
B) 40‰ және одан көп
C) 25-29‰
D) 16-24‰
E) 30-39‰
3. Бала туылу деңгейіндегі ортадан жоғары туу көрсеткіші
A) 16‰-ге дейін

- B) 40‰ және одан көп
C) 25-29‰
D) 16-24‰
E) 30-39‰
4. Бала туылу деңгейіндегі жоғары туу көрсеткіші
A) 16‰-ге дейін
B) 40‰ және одан көп
C) 25-29‰
D) 16-24‰
E) 30-39‰
5. Бала туылу деңгейіндегі өте жоғары туу көрсеткіші
A) 16‰-ге дейін
B) 40‰ және одан көп
C) 25-29‰
D) 16-24‰

Е) 30-39‰

6. Өлім-жітім деңгейіндегі өте төмен өлім-жітім көрсеткіші

А) 7-10‰

В) 16-20‰

С) 7‰-ге дейін

Д) 11-15‰

Е) 21‰-ден көп

7. Өлім-жітім деңгейіндегі төмен өлім-жітім көрсеткіші

А) 7-10‰

В) 16-20‰

С) 7‰-ге дейін

Д) 11-15‰

Е) 21‰-ден көп

8. Өлім-жітім деңгейіндегі орташа өлім-жітім көрсеткіші

А) 7-10‰

В) 16-20‰

С) 7‰-ге дейін

Д) 11-15‰

Е) 21‰-ден көп

9. Өлім-жітім деңгейіндегі жоғары өлім-жітім көрсеткіші

А) 7-10‰

В) 16-20‰

С) 7‰-ге дейін

Д) 11-15‰

Е) 21‰-ден көп

10. Өлім-жітім деңгейіндегі өте жоғары өлім-жітім көрсеткіші

А) 7-10‰

В) 16-20‰

С) 7‰-ге дейін

Д) 11-15‰

Е) 21‰-ден көп

11. Мұқият зерттеуді және шешуді талап ететін қиын жағдай

А) себеп

В) мәселе

С) пікір

Д) саясат

Е) табиғат

12. Халық санының күрт өзгеруі

А) миграция

В) конденсация

С) демографиялық мәселе

Д) урбандалу

Е) депортация

13. Демографиялық дүмпу мен демографиялық дағдарыстан тұрады

А) миграция

В) конденсация

С) демографиялық мәселе

Д) урбандалу

Е) депортация

14. Ел аумағында халық санының жылдам көбеюі

А) «демографиялық жағдай»

В) «демографиялық дүмпу»

С) демографиялық саясат

Д) «демографиялық дағдарыс»

Е) «демографиялық жаз»

15. Ел аумағында халықтың қартаюы мен санының кемуі

А) «демографиялық жағдай»

В) «демографиялық дүмпу»

С) демографиялық саясат

Д) «демографиялық дағдарыс»

Е) «демографиялық жаз»

16. Еуропадағы табиғи өсім өте төмен елдер

А) Франция, Италия, Йемен

В) Дания, Үндістан, Швеция

С) Болгария, Сербия

Д) Нигер, Нигерия, Бангладеш

Е) Ресей, Қытай

17. Әлемдегі табиғи өсім ең жоғары елдерді анықта

А) Франция, Италия, Дания

В) Малави, Уганда, Бурунди

С) АҚШ, Жапония

Д) Нигер, Нигерия, Сербия

Е) Ресей, Дания

§46-47. Демографиялық саясат

1. Мемлекеттің өзі қалаған бағытта тұрғындар санына, құрылымына әсер етуі

- A) геосаясат
- B) экспансия
- C) демографиялық саясат
- D) индустрияландыру
- E) интеграция

2. Ұдайы өсудің бірінші типті елдері ұстанатын демографиялық саясат

- A) көші-қонды шектеу
- B) табиғи өсуді ынталандыру
- C) көші-қонды қолдау
- D) табиғи өсуді шектеу
- E) сауаттылығын арттыру

3. Тууды қолдауда белсенді демографиялық саясат жүргізетін елдер

- A) Қытай, Нигер
- B) Үндістан, Конго
- C) Нигер, Мали
- D) Франция, Жапония
- E) Замбия, Қытай

4. Ұдайы өсудің екінші типті елдері ұстанатын демографиялық саясат

- A) көші-қонды шектеу
- B) табиғи өсуді ынталандыру
- C) көші-қонды қолдау
- D) табиғи өсуді шектеу
- E) сауаттылығын арттыру

5. Тууды шектеуде белсенді демографиялық саясат жүргізетін елдер

- A) Қытай, Ресей
- B) Үндістан, Қазақстан
- C) Қытай, Үндістан
- D) Франция, Жапония
- E) Франция, Германия

6. «Отбасын жоспарлаудағы» кез келген іс-шараны мүлде қабылдамайтын аймақ

- A) Батыс Еуропа
- B) Оңтүстік Азия

C) Солтүстік Еуропа

D) Оңтүстік-Батыс Азия

E) Шығыс Азия

7. Қытайдағы «Бір отбасы – бір бала» саяси ұраны қай жылға дейін қолданылды?

- A) 2000 ж.
- B) 1995 ж.
- C) 2014 ж.
- D) 2007 ж.
- E) 2012 ж.

8. Мемлекеттің қандай демографиялық көрсеткішке қол жеткізгісі келетіні

- A) әсер етуші іс-шаралар
- B) міндеттері
- C) ағымдағы жағдайға талдау
- D) мақсаты
- E) іс-шаралар жоспары

9. Әрбір демографиялық көрсеткіш бойынша нақты қалаулы көрсеткішті белгілеу

- A) әсер етуші іс-шаралар
- B) міндеттері
- C) ағымдағы жағдайға талдау
- D) мақсаты
- E) іс-шаралар жоспары

10. Дәл қазіргі сәттегі демографиялық коэффициенттерді есептеу, туындаған қиындықтарды анықтау

- A) әсер етуші іс-шаралар
- B) міндеттері
- C) ағымдағы жағдайға талдау
- D) мақсаты
- E) іс-шаралар жоспары

11. Бала туылуы бойынша жәрдемақы мөлшерін арттыру

- A) әсер етуші іс-шаралар
- B) міндеттері
- C) ағымдағы жағдайға талдау
- D) мақсаты
- E) іс-шаралар жоспары

12. Жоспардың реттілігі мен орындалу мерзімі анықталады

- A) әсер етуші іс-шаралар
- B) міндеттері

C) ағымдағы жағдайға талдау

D) мақсаты

E) іс-шаралар жоспары

5-бөлім. Экономикалық география

§49-50. Табиғат ресурстарын экономикалық және экологиялық бағалау

1. Табиғат ресурстарының құнын ақшаға аудару түрінде бағалау

- A) саяси бағалау
- B) экономикалық бағалау
- C) экологиялық бағалау
- D) интеграциялық бағалау
- E) геологиялық бағалау

2. Табиғат ресурстарының құнын ақшамен бағалау үшін анықтау қажет

- A) түрін
- B) атын
- C) жалпы қорын
- D) жасын
- E) ерекшелігін

3. Барлық кендер, ағаш сүрегінен басқа биологиялық ресурстар, бағалы тастар өлшенеді

- A) көлем бірлігімен
- B) аудан бірлігімен
- C) жасымен
- D) салмақ бірлігімен
- E) түрімен

4. Су, газ, ағаш сүрегі өлшенеді

- A) көлем бірлігімен
- B) аудан бірлігімен
- C) жасымен
- D) салмақ бірлігімен
- E) түрімен

5. Жер ресурстары өлшенеді

- A) көлем бірлігімен
- B) аудан бірлігімен
- C) жасымен
- D) салмақ бірлігімен
- E) түрімен

6. Топырақ, рекреациялық ресурстарды өлшеуде қолданылады

A) салмақ бірлігі

B) жасы

C) аудан бірлігі

D) балл

E) көлем бірлігі

7. Сарыбай кен орнындағы темір кенінің құрамындағы темірдің үлесі

- A) 20%
- B) 45%
- C) 27%
- D) 10%
- E) 33%

8. 1 т шойын қорыту үшін қанша тонна темір кені қажет?

- A) 4 т
- B) 2 т
- C) 6 т
- D) 3 т
- E) 5 т

9. 1 т шойын қорыту үшін қанша тонна көмір (кокстелген) қажет?

- A) 1,1 т
- B) 4,2 т
- C) 2,6 т
- D) 3 т
- E) 4,5 т

10. 1 т шойын қорыту үшін қанша тонна су қажет?

- A) 14 т
- B) 20 т
- C) 60 т
- D) 3 т
- E) 45 т

11. 2017 жылы Қазақстандағы 1 тонна шойынның бағасы қанша болды?

- A) 130 мың теңге

- B) 200 мың теңге
- C) 150 мың теңге
- D) 330 мың теңге
- E) 280 мың теңге

12. Сарыбай кен орнындағы темір кенінің жалпы қоры

- A) 889 млн тонна
- B) 760 млн тонна
- C) 346 млн тонна
- D) 990 млн тонна

E) 275 млн тонна

13. Табиғат ресурсын игеруге қатысты орын алатын экологиялық шығын сомасының ақшалай қаражат түрінде өрнектелуі

- A) саяси бағалау
- B) экономикалық бағалау
- C) экологиялық бағалау
- D) интеграциялық бағалау
- E) геологиялық бағалау

§51. Дүниежүзі аймақтарының табиғи-ресурстық әлеуеті

1. Белгілі бір аумақтың бірге алынған барлық табиғи ресурстары

- A) тұрғын халықтың әлеуеті
- B) техникалық әлеуеті
- C) табиғи-ресурстық әлеуеті
- D) экономикалық әлеуеті
- E) саяси әлеуеті

2. Халықтың жоғары материалдық мүмкіндіктерін, құралдары мен қорларын білдіреді

- A) құрамы
- B) әлеуеті
- C) сапасы
- D) жасы
- E) сауаттылығы

3. Аймақтағы бар ресурстардың тізімі, ресурстардың қандай көрсеткіші болады

- A) сапасы
- B) мөлшері
- C) қоры
- D) ерекшелігі
- E) құрамы

4. Ресурстар қорының физикалық шамасы (массасы, көлемі, ауданы) нені білдіреді

- A) ерекшелігін
- B) сапасын
- C) мөлшерін
- D) атын
- E) орналасуын

5. Құрамындағы пайдалы заттың болуы, қуаттылығы, қолжетімділігі нені білдіреді

- A) ерекшелігін
- B) сапасын
- C) мөлшерін
- D) атын
- E) орналасуын

6. Табиғат ресурстарының қорына бай елдер

- A) Ватикан, Мальта
- B) Сингапур, Жапония
- C) Ресей, АҚШ, Қытай
- D) Боливия, БАӘ
- E) Монако, Кипр

7. Қой саны бойынша әлемде бірінші орын алатын ел

- A) Канада
- B) Жапония
- C) Аустралия
- D) Үндістан
- E) Бразилия

§52. Табиғи ресурстарды өңдеу орталықтары мен технологиялары

1. Шикі мұнайды тазартып, өңдейтін зауыт

- A) СЭС
- B) АЭС
- C) кен орны
- D) МӨЗ
- E) шахта

2. Мұнайды өңдеу нешеге бөлінеді?

- A) өндіру және өңдеу
- B) алғашқы және екінші қайтара өңдеу
- C) флотация және конденсация
- D) эолдық және карсты өңдеу
- E) ішкі және сыртқы өңдеу

3. Мұнай құрамында әртүрлі күйдегі заттар саны шамамен қанша?

- A) 400
- B) 800
- C) 600
- D) 1000
- E) 700

4. Қайнау температурасы бірдей заттар тобы қалай аталады?

- A) флотация
- B) молекула
- C) фракция
- D) компонент
- E) лот

5. Шикі мұнайды арнайы пеште (жылан бұрғы) қандай температураға дейін қыздырады?

- A) 150°-200°C
- B) 320°-390°C
- C) 550°-600°C
- D) 90°-180°C
- E) 480°-630°C

6. Мұнайды арнайы пеште қыздыруда орын алады

- A) қоюлану
- B) қату
- C) булану
- D) үгілу
- E) салқындау

7. Фракциялардың булары конденсацияланып шөгетін суық тәрелкелердің саны

- A) 5-9
- B) 30-60
- C) 15-20
- D) 17-19
- E) 20-25

8. Мұнайды өңдеу барысында бөлініп алынуы қажет фракциялар саны

- A) 7
- B) 3
- C) 5

D) 2

E) 6

9. Қайнау нүктесі 40°C-қа дейін жетеді

A) бензин

B) газ

C) асфальт

D) мазут

E) соляр майы

10. Қайнау нүктесі 40-180°C-қа дейін жетеді

A) бензин

B) газ

C) асфальт

D) мазут

E) соляр майы

11. Қайнау температурасы 180-270°C-қа дейін жетеді

A) асфальт

B) мазут

C) жермай (керосиндер)

D) соляр майы

E) бензин

12. Қайнау температурасы 270-360°C-қа дейін жетеді

A) асфальт

B) мазут

C) жермай (керосиндер)

D) соляр майы

E) бензин

13. Қайнау температурасы 360-550°C-қа дейін жетеді

A) асфальт

B) мазут

C) жермай (керосиндер)

D) соляр майы

E) бензин

14. Қайнау температурасы 550°C-тан жоғары

A) асфальт

B) мазут

C) жермай (керосиндер)

D) соляр майы

E) бензин

15. Мұнай өңдеуден кейін қалған соңғы қалдық

A) пластмасса

B) каучук

C) полимер

D) гумус

E) гудрон

16. Табиғи газдың негізгі компоненттері

A) гелий, сутегі

B) азот, оттегі, сутегі

C) метан, пропан, бутан

D) аргон, ксенон, неон

E) гелий, аргон

17. Табиғи газдан алынады

A) минералдық майлар

B) отын, түрлі пластмассалар

C) вазелин, парафин

D) зымыран жанармайы

E) майлайтын майлар

18. Бензин қолданылады

A) жол құрылысына

B) майлайтын май алуға

C) пластмасса алуда

D) парафин өндіруде

E) автомобиль отыны

19. Жермай (керосиндер) қолданылады

A) минералдық майлар алуға

B) отын, түрлі пластмассалар

C) вазелин, парафин алуға

D) зымыран жанармайы ретінде

E) майлайтын майлар ретінде

20. Соляр майы қолданылады

A) минералдық майлар алуға

B) отын, түрлі пластмассалар

C) вазелин, парафин алуға

D) зымыран жанармайы ретінде

E) майлайтын майлар ретінде

21. Мазут алуға қолданылады

A) бояу, лак

B) отын, түрлі пластмассалар

C) вазелин, парафин

D) зымыран жанармайын

E) автомобиль отынын

22. Мұнайды екінші қайта өңдеуден алынады

- A) бензин
 - B) резеңке, пластмасса, бояу, лак
 - C) авиациялық керосин
 - D) дизель жанармайы
 - E) парафин
23. Мұнайды өңдеуден қалған коксты қайда пайдаланады?
- A) өсімдік шаруашылығында
 - B) мал шаруашылығында
 - C) тамақ өнеркәсібінде
 - D) электродтар мен металлургияда
 - E) жеңіл өнеркәсіпте
24. Мұнайдан алынған күкірт өндірісінде қолданылады
- A) азот қышқылы
 - B) былғары
 - C) мата
 - D) күкірт қышқылы
 - E) қағаз
25. Қазақстандағы ірі МӨЗ орналасқан қалалар
- A) Алматы, Қостанай
 - B) Атырау, Шымкент, Павлодар
 - C) Ақтау, Қызылорда, Семей
 - D) Ақсу, Теміртау, Жезқазған
 - E) Шымкент, Тараз, Алматы
26. Кенді пайдалы қазбаны анықта
- A) мұнай, газ
 - B) газ, тас көмір
 - C) фосфорит, мәрмәр
 - D) темір, түсті металдар
 - E) мәрмәр, темір
27. Мыс кенін анықта
- A) мыс концентраты
 - B) мыс қорытпасы
 - C) жез
 - D) мыс колчеданы
 - E) мыс друзасы
28. Алюминийдің шикізаты (кені)
- A) полиметалл
 - B) кварцит
 - C) сталагмит
 - D) дендрит
 - E) боксит

29. Құрамында бірнеше түсті металл болатын кен
- A) полиметалл
 - B) кварцит
 - C) сталагмит
 - D) дендрит
 - E) боксит
30. Темір мен оның қорытпалары деп аталады
- A) сұр металл
 - B) түсті металл
 - C) ақ металл
 - D) қара металл
 - E) жұмсақ металл
31. Алтын, мыс, қорғасын, қалайы және т.б. деп аталады
- A) сұр металл
 - B) түсті металл
 - C) ақ металл
 - D) қара металл
 - E) жұмсақ металл
32. Металл алумен айналысатын өнеркәсіп саласы деп аталады
- A) климатология
 - B) металлургия
 - C) металлургиялық үдеріс
 - D) металл қорытпалары
 - E) флотация
33. Металл алу және өндіру тәсілдерінің реттілігі
- A) климатология
 - B) металлургия
 - C) металлургиялық үдеріс
 - D) металл қорытпалары
 - E) флотация
34. Қара металлургияның аумақтық кәсіпорындары орналаспаған облыс
- A) Қостанай
 - B) Атырау
 - C) Қарағанды
 - D) Ақтөбе
 - E) Павлодар
35. Еліміздегі жалғыз толық циклді металлургиялық комбинат орналасқан қала

- A) Павлодар
- B) Семей
- C) Теміртау
- D) Өскемен
- E) Талдықорған

36. Хром қосылыстары орналасқан қала

- A) Орал
- B) Жезқазған
- C) Петропавл
- D) Ақтөбе
- E) Қызылорда

37. Темір кені дүниежүзінің қанша елінде өндіріледі

- A) 40
- B) 30
- C) 50
- D) 70
- E) 20

38. Темір кенін өндіруден көшбасшы елдер

- A) Қытай, Бразилия, Аустралия
- B) Сомали, Кипр, Ватикан

- C) Монако, Дания, Исландия
- D) Қырғызстан, Моңғолия
- E) Чили, АҚШ, Индонезия

39. Мыс қорытудан көшбасшы елдер

- A) Қытай, Бразилия, Аустралия
- B) Сомали, Кипр, Ватикан
- C) Монако, Дания, Исландия
- D) Қырғызстан, Моңғолия
- E) Чили, АҚШ, Индонезия

40. Алюминий өндіруден көшбасшы елдер

- A) Сомали, Кипр, Ватикан
- B) Германия, Дания, Исландия
- C) Қытай, Бразилия, Аустралия, Ресей
- D) Қырғызстан, Моңғолия
- E) Монако, Дания, Исландия

41. Қорғасын мен мырыштың ірі өндірушілері

- A) АҚШ, Канада, Аустралия
- B) Исландия, Испания
- C) Чехия, Дания
- D) Португалия, Қырғызстан
- E) Сирия, БАӘ

§53. Экономикалық инфрақұрылым элементтері мен функциялары

1. Энергия өндіру, сумен жабдықтау, қойма, жолдар қандай инфрақұрылымды құрайды?

- A) әлеуметтік
- B) саяси
- C) өндірістік
- D) мәдени
- E) тарихи

2. Балабақша, оқу орындары, қызмет көрсету ауруханалар қандай инфрақұрылымды құрайды?

- A) әлеуметтік
- B) саяси
- C) өндірістік
- D) мәдени
- E) тарихи

3. Тауарлар мен қызмет түрлерінің, ақша, бағалы қағаздар т.б. қамтамасыз ететін кәсіпорындар мен мекемелер жүйесі

- A) өндірістік инфрақұрылым
- B) әлеуметтік инфрақұрылым
- C) саяси инфрақұрылым
- D) экономикалық инфрақұрылым
- E) мәдени инфрақұрылым

4. Экономикалық инфрақұрылымның салаларын анықта

- A) қойма, сумен жабдықтау
- B) биржа, банк, көтерме сауда
- C) мектеп, балабақша
- D) аурухана, емхана
- E) көлік компаниялары мен құралдары

5. Экономикалық инфрақұрылымның қанша басты белгісі бар?

- A) 2
- B) 4
- C) 3
- D) 5
- E) 6

6. Өзара тығыз байланыста болатын көптеген компаниялардан, құралдар мен ғимараттардан тұрады

- A) ресурс сыйымдылық
- B) ұзаққа төзімділік
- C) әмбебаптық
- D) жүйелілік
- E) ырғақтылық

7. Инфрақұрылымның ірі нысандарын құруда мемлекет пен ірі бизнестің қатысуы

- A) ресурс сыйымдылық
- B) ұзаққа төзімділік
- C) әмбебаптық
- D) жүйелілік
- E) ырғақтылық

8. Материалдық нысандарды ұзақ уақыт пайдалану үшін құрылады

- A) ресурс сыйымдылық
- B) ұзаққа төзімділік
- C) әмбебаптық
- D) жүйелілік
- E) ырғақтылық

9. Инфрақұрылымды барлығының пайдалана алуы

- A) ресурс сыйымдылық
- B) ұзаққа төзімділік
- C) әмбебаптық
- D) жүйелілік
- E) ырғақтылық

10. Өздері тауар өндімейді, басты міндеті – дайын өнімдердің саудасы

- A) кен орындары
- B) зауыттар
- C) фабрикалар
- D) сауда ұйымдары
- E) комбинаттар

11. Тауарлардың, валютаның және т.б. ірі көлемді сатылымдарды жүзеге асырады

- A) оқу орыны
- B) комбинат
- C) зауыт
- D) кен орыны
- E) биржа

12. 100 шақты тауар түрлерінің сатылымы жүзеге асатын биржа түрі

- A) валюта биржасы
- B) қор биржасы
- C) тауар биржасы
- D) еңбек биржасы
- E) табиғат биржасы

13. Бағалы қағаздарды сатып алу-сату, олардың бағасы, олар туралы ақпарат тарату жүзеге асырылатын орын

- A) валюта биржасы
- B) қор биржасы
- C) тауар биржасы
- D) еңбек биржасы
- E) табиғат биржасы

14. Ұлттық валюталарды еркін сатып алу-сату жүзеге асырылатын орын

- A) валюта биржасы
- B) қор биржасы
- C) тауар биржасы
- D) еңбек биржасы
- E) табиғат биржасы

15. Жұмысшылар мен кәсіпорындар арасындағы қарым-қатынаста делдал рөлін атқаратын ұйым

- A) валюта биржасы
- B) қор биржасы
- C) тауар биржасы
- D) еңбек биржасы
- E) табиғат биржасы

16. Жария сауда жолымен тауарларды сатуды іске асыратын арнайы компания

- A) ферма
- B) аукцион
- C) комбинат
- D) дүкен

Е) банк

17. Аукционға қойылған тауар қалай аталады?

А) карс

18. Дүниежүзінің ірі аукциондары

А) Abbott, Joint Resources, ForteLeasing

В) Biogen, Starbucks, ForteLeasing

С) CHINATOWN, Forte, Leasing

Д) Christies, Sotheby's, eBay, Amazon, Taobao

Е) Newmont, REAL-INVEST, ForteLeasing

20. Ақшалай қаражатпен жұмыс істейтін, алайда банктік мәртебесі жоқ

А) ферма

В) аукцион

С) банктік емес мекемелер

Д) дүкен

Е) банк

В) сальдо

С) лот

Д) ватт

Е) акция

19. Ақша айналымын қамтамасыз ететін ұйымдар

А) ферма

В) аукцион

С) комбинат

Д) дүкен

Е) банк

21. Банктік емес мекемеге жатпайтынын анықта

А) сақтандыру компаниясы

В) зейнетақы қоры

С) несие ұйымдары

Д) банк

Е) ломбард

§55-56. Дүниежүзілік шаруашылықтың салалық құрамы

1. Алуан түрлі шикізат пен отын өндірумен айналысады

А) жеңіл өнеркәсіп

В) тамақ өнеркәсібі

С) өндіруші өнеркәсіп

Д) мал шаруашылығы

Е) өсімдік шаруашылығы

2. Пайдалы қазбаларды барлаумен, өндірумен, өндеумен айналысады

А) машина жасау

В) тау кен өнеркәсібі

С) орман шаруашылығы

Д) тамақ өнеркәсібі

Е) электр энергетикасы

3. Минералдық энергетикалық шикізатты анықта

А) темір, марганец, хром

В) алтын, мыс, никель

С) мұнай, газ, көмір

Д) апатит, калий тұзы,

Е) графит, асбест, гранит

4. Қара металдарды анықта

А) темір, марганец, хром

В) алтын, мыс, никель

С) мұнай, газ, көмір

Д) апатит, калий тұзы,

Е) графит, асбест, гранит

5. Түсті металдарды анықта

А) темір, марганец, хром

В) алтын, мыс, никель

С) мұнай, газ, көмір

Д) апатит, калий тұзы,

Е) графит, асбест, гранит

6. Пайдалы қазбалардың тау-кен химиясы

А) темір, марганец, хром

В) алтын, мыс, никель

С) мұнай, газ, көмір

Д) апатит, калий тұзы,

Е) графит, асбест, гранит

7. Кенсіз шикізаттар

А) темір, марганец, хром

В) алтын, мыс, никель

С) мұнай, газ, көмір

- D) апатит, калий тұзы, темір
E) графит, асбест, гранит
8. Гироминералдық ресурстар
A) топырақ
B) мұздық
C) батпақ
D) минералды сулар
E) өзен
9. Шикізатты өңдеумен немесе қайта өңдеумен айналысады
A) мұнай өндіру
B) көмір өнеркәсібі
C) өңдеуші өнеркәсіп
D) мал шаруашылығы
E) өсімдік шаруашылығы
10. Құрастырмалы материалдар мен химия өнеркәсібі үшін шикізат өндіретін сала
A) тамақ өнеркәсібі
B) энергетика кешені
C) жиһаз өнеркәсібі
D) металлургия
E) тігін өнеркәсібі
11. Дүниежүзінде тұтынылатын металдардың ішіндегі кара металдардың үлесі
A) 90%
B) 40%
C) 20%
D) 70%
E) 50%
12. Отын жағу арқылы электр энергиясын өндіреді
A) СЭС
B) ЖЭС
C) АЭС
D) КүнЭС
E) ЖелЭС
13. Су қозғалысының қуатын пайдаланып электр энергиясын өндіреді
A) СЭС
B) ЖЭС
C) АЭС
D) КүнЭС

- E) ЖелЭС
14. Атом қуатын пайдаланып электр энергиясын өндіреді
A) СЭС
B) ЖЭС
C) АЭС
D) КүнЭС
E) ЖелЭС
15. Алуан түрлі машиналар, бөлшектер, құралдар шығарады
A) тамақ өнеркәсібі
B) химия өнеркәсібі
C) машина жасау
D) тігін
E) мал шаруашылығы
16. Шаруашылықтың барлық салаларын химиялық технологиялар мен шикізаттармен қамтамасыз етеді
A) тамақ өнеркәсібі
B) химия өнеркәсібі
C) машина жасау
D) тігін
E) мал шаруашылығы
17. Химия өнеркәсібі қанша бөліктен тұрады?
A) 3
B) 4
C) 2
D) 6
E) 5
18. Этилен, пластмасса, химиялық талшық, синтетикалық каучук өндіреді
A) органикалық химия
B) бастапқы химия
C) негізгі химия
D) өндірістік химия
E) өңдеуші химия
19. Минералды тыңайтқыштар, қышқылдар, сілтілер, сода шығарады
A) органикалық химия
B) бастапқы химия
C) негізгі химия
D) өндірістік химия
E) өңдеуші химия

20. Тұтыну заттарын өндіретін саланы анықта

- A) тоқыма, тігін, жиһаз
- B) акция, вексель
- C) гумус, топырақ
- D) өзен, көл
- E) арал, түбек

21. Өндірістік қызмет түрін анықта

- A) шаштараз, пәтер жинау
- B) білім беру, денсаулық сақтау

C) материалдық-техникалық жабдықтау

D) қорғаныс

E) туризм, демалыс

22. Өндірістік емес қызмет түрін анықта

- A) машина жасау
- B) тамақ
- C) жүк тасымалы
- D) шаштараз, пәтер жинау
- E) металлургия

§57. Ауылшаруашылық және өнеркәсіптік өндірісті, қызмет көрсету аясын ұйымдастыру түрлері

1. Нақты бір жерде және белгілі уақыт ішінде өнім шығаруға бағытталған еңбек түрі мен тәртібі

- A) қызмет көрсету
- B) оқыту
- C) өндірісті ұйымдастыру
- D) жоспарлау
- E) тарихи кезең

2. Кәсіпорынның бір нақты өнім түрін шығаруы

- A) кооперативтендіру
- B) ерекшелену
- C) құрамдастыру
- D) сәйкестендіру
- E) мамандану

3. Түрлі кәсіпорындардың өзара тұрақты өндірістік байланыс орнатуы

- A) кооперативтендіру
- B) ерекшелену
- C) құрамдастыру
- D) сәйкестендіру
- E) мамандану

4. Бір кәсіпорында бір-бірімен тығыз байланысқан түрлі бағыт пен сала өндірістерін біріктіру

- A) кооперативтендіру
- B) ерекшелену
- C) құрамдастыру
- D) сәйкестендіру
- E) мамандану

5. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірумен айналысады

- A) цех
- B) комбинат
- C) фабрика
- D) ферма
- E) шахта

6. Кофе, шай, цитрусты жемістер, банан, какао, т.б. өсіреді

- A) фазенда
- B) ранчо
- C) плантация
- D) шипстейшнз
- E) мариферма

7. Солтүстік Америкада мал шаруашылығымен айналысады

- A) фазенда
- B) ранчо
- C) плантация
- D) шипстейшнз
- E) мариферма

8. Бразилияда ауыл шаруашылығымен айналысады

- A) фазенда
- B) ранчо
- C) плантация
- D) шипстейшнз
- E) мариферма

9. Аустралияда қой шаруашылығымен айналысады

- A) фазенда
- B) ранчо
- C) плантация
- D) шипстейшнз
- E) мариферма

10. Балықтар мен малюскалар қолдан өсірілетін теңіз жағалауы

- A) фазенда
- B) ранчо
- C) плантация
- D) шипстейшнз
- E) мариферма

11. Кішігірім жер үлескілерінде жеміс, көкөніс, үй жануарлары мен құстарды өсіру

- A) кооперативтендіру
- B) ерекшелену
- C) құрамдастыру

- D) үй жанындағы шаруашылық
- E) мамандану

12. Ауыл шаруашылығына қызмет көрсетуші салалардың бірігуінен қалыптасады

- A) химия өнеркәсібі
- B) құрылыс
- C) металлургия
- D) агроөнеркәсіптік кешен
- E) қызмет көрсету

13. Түрлі салаларда өндірілетін өнімдері шығаратын өнеркәсіптік кәсіпорын

- A) кен орны
- B) құрылыс
- C) комбинат
- D) ферма
- E) банк

§58-59. Ауылшаруашылығын, өнеркәсіпті және қызмет көрсету саласын орналастыру түрткіжайттары

1. Сәйкесінше мәселелерді зерттеу немесе шешу кезінде назарда ұстау қажет маңызды жағдайлар

- A) себеп
- B) түрткіжайт
- C) компонент
- D) оқиға
- E) уақыт

2. Тауарларды өндіру үшін үлкен мөлшердегі алуан түрлі шикізаттардың қажет болуы

- A) энергетикалық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты
- E) көлік түрткіжайты

3. Өнім өндіру үшін үлкен көлемде минералды отынның қажет болуы

- A) энергетикалық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты

- E) көлік түрткіжайты

4. Кейбір кәсіпорындардың ірі СЭС, ЖЭС маңына орналасуы

- A) энергетикалық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты
- E) көлік түрткіжайты

5. Жоғары білікті мамандардың талап етілуі

- A) энергетикалық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты
- E) көлік түрткіжайты

6. Кейбір өнім түрлерінің тұтынушыға жақын орналасуы

- A) энергетикалық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) тұтынушылық түрткіжайты
- E) көлік түрткіжайты

7. Көптеген өндірістердің ірі көлік тораптарына, теңіз айлақтарына орналасуы

- A) энергетикалық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты
- E) көлік түрткіжайты

8. Өндірістерге көтеріңкі экологиялық талаптардың қойылуы

- A) экологиялық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты
- E) ғылымды қажетсіну түрткіжайты

9. Ғылыми әзірлемелер мен жоғары білікті жұмыс күшін қажет етуі

- A) экологиялық түрткіжайт
- B) отын түрткіжайты
- C) еңбек түрткіжайты
- D) шикізат түрткіжайты
- E) ғылымды қажетсіну түрткіжайты

10. Ауыл шаруашылығының бірінші ерекшелігі

- A) тірі ағзалармен жұмыс істейді
- B) лас өнеркәсіп
- C) жер-өнім өндіретін орта
- D) ғылымды көп қажет етеді
- E) қалдықсыз жұмыс істейді

11. Ауыл шаруашылығының екінші ерекшелігі

- A) тірі ағзалармен жұмыс істейді
- B) лас өнеркәсіп
- C) жер-өнім өндіретін орта
- D) ғылымды көп қажет етеді
- E) қалдықсыз жұмыс істейді

12. Қызмет көрсету саласының кәсіпорындары карай бейімделген

- A) климатқа
- B) өндіріске
- C) тұтынушыға
- D) жер бедеріне
- E) шикізатқа

§60. Дүниежүзілік шаруашылық салаларының сипаттамасы

1. «Авангардтық үштік» құрайтын шаруашылық салалары

- A) демалыс, қызмет көрсету, білім беру
- B) өсімдік, мал, балық шаруашылығы
- C) электр энергетикасы, химия, машина жасау
- D) қой, сиыр, құс шаруашылығы
- E) тамақ, тігін, аяқ киім өнеркәсібі

2. Энергияның барлық түрлерін өндіреді және таратады

- A) машина жасау
- B) отын-энергетикалық кешен
- C) химия өнеркәсібі
- D) тамақ өнеркәсібі
- E) жеңіл өнеркәсіп

3. Шаруашылықтың барлық салаларын химиялық өністермен қамтамасыз етеді

A) машина жасау

B) отын-энергетикалық кешен

C) химия өнеркәсібі

D) тамақ өнеркәсібі

E) жеңіл өнеркәсіп

4. Мұнай дүниежүзінің қанша елінде өндіріледі?

A) 40

B) 60

C) 55

D) 75

E) 30

5. Мұнай өндіруден жетекші елдер

A) Қытай, Бразилия, Аустралия

B) Сомали, Кипр, Ватикан

C) Монако, Дания, Исландия

D) Қырғызстан, Моңғолия

E) Сауд Арабиясы, Ресей, АҚШ

6. Газ дүниежүзінің қанша елінде өндіріледі?

- A) 40
- B) 60
- C) 55
- D) 75
- E) 30

7. Газ өндіруден жетекші елдер

- A) Ресей, АҚШ, Канада
- B) Сомали, Кипр, Ватикан
- C) Монако, Дания, Исландия
- D) Қырғызстан, Моңғолия
- E) Франция, Қырғызстан

8. Көмір дүниежүзінің қанша елінде өндіріледі?

- A) 30
- B) 60
- C) 75
- D) 40
- E) 50

9. Көмір экспорттаушы елдер

- A) Монако, Дания, Исландия
- B) Қырғызстан, Моңғолия
- C) АҚШ, Аустралия, ОАР
- D) Жапония, Батыс Еуропа
- E) Бельгия, Ватикан

10. Көмір импорттаушы елдер

- A) Монако, Дания, Исландия
- B) Қырғызстан, Моңғолия
- C) АҚШ, Аустралия, ОАР
- D) Жапония, Батыс Еуропа
- E) Бельгия, Ватикан

11. Электр энергиясын өндіруде ЖЭС-тің үлесі басым елдер

- A) Норвегия, Канада, Бразилия
- B) ОАР, Польша, Қытай
- C) Монако, Дания, Исландия
- D) Франция, Бельгия, Словакия
- E) Қырғызстан, Жапония

12. Электр энергиясын өндіруде СЭС-тің үлесі басым елдер

- A) Норвегия, Канада, Бразилия
- B) ОАР, Польша, Қытай
- C) Монако, Дания, Исландия
- D) Франция, Бельгия, Словакия

E) Қырғызстан, Жапония

13. Электр энергиясын өндіруде АЭС-тің үлесі басым елдер

- A) Норвегия, Канада, Бразилия
- B) ОАР, Польша, Қытай
- C) Монако, Дания, Исландия
- D) Франция, Бельгия, Словакия
- E) Қырғызстан, Жапония

14. Геотермалды энергияны басым пайдаланады

- A) Франция, Испания, АҚШ
- B) Исландия, Италия, Жапония
- C) Ресей, Қытай, Канада
- D) Норвегия, Канада, Бразилия
- E) Дания, Швеция, Германия

15. Күн энергияны басым пайдаланады

- A) Франция, Испания, АҚШ
- B) Исландия, Италия, Жапония
- C) Ресей, Қытай, Канада
- D) Норвегия, Канада, Бразилия
- E) Дания, Швеция, Германия

16. Толысу энергиясын басым пайдаланады

- A) Франция, Испания, АҚШ
- B) Исландия, Италия, Жапония
- C) Ресей, Қытай, Канада
- D) Норвегия, Канада, Бразилия
- E) Дания, Швеция, Германия

17. Жел энергиясын басым пайдаланады

- A) Франция, Испания, АҚШ
- B) Исландия, Италия, Жапония
- C) Ресей, Қытай, Канада
- D) Норвегия, Канада, Бразилия
- E) Дания, Швеция, Германия

18. Машина жасау шоғырланған басты аймақтар

- A) Африка, Азия
- B) Батыс, Шығыс Еуропа, АҚШ, Жапония
- C) Аустралия, Оңтүстік Азия
- D) Батыс Африка, Батыс Еуропа
- E) Орталық Азия, Шығыс Африка

19. Машина жасаудың құрамында
–тен аса сала, 100-ден аса жекелеген
өндірістер бар

- A) 20
- B) 40
- C) 60
- D) 90
- E) 70

20. Білдек жасаудан жетекші елдер

- A) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- B) Мексика, Египет, Иран
- C) Жапония, ГФР, АҚШ
- D) Жапония, Корея Республикасы
- E) АҚШ, Италия, Қытай

21. Локомотив жасаудан жетекші
елдер

- A) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- B) Мексика, Египет, Иран
- C) Жапония, ГФР, АҚШ
- D) Жапония, Корея Республикасы
- E) АҚШ, Италия, Қытай

22. Вагон жасаудан жетекші елдер

- A) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- B) Мексика, Египет, Иран
- C) Жапония, ГФР, АҚШ
- D) Жапония, Корея Республикасы
- E) АҚШ, Италия, Қытай

23. Кеме жасаудан жетекші елдер

- A) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- B) Мексика, Египет, Иран
- C) Жапония, ГФР, АҚШ
- D) Жапония, Корея Республикасы
- E) АҚШ, Италия, Қытай

24. Автомобиль шығарудан жетекші
елдер

- A) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- B) Мексика, Египет, Иран
- C) Жапония, АҚШ, ГФР
- D) Жапония, Корея Республикасы
- E) АҚШ, Италия, Қытай

25. Ғарыш-әуе зымыраны
өнеркәсібінің орталықтары

- A) Италия, Қытай
- B) Ресей, АҚШ, ЕО
- C) Үндістан, Бразилия

D) Египет, Иран, Ирак

E) Бразилия, Аргентина

26. Ұшақтар мен тікұшақтар
шығаратын елдер саны астам

- A) 40
- B) 60
- C) 20
- D) 15
- E) 35

27. Авиациялық өнеркәсіптен
көшбасшы ел

- A) Аустралия
- B) Дания
- C) Швеция
- D) АҚШ
- E) Иран

28. Тоңазытқыштар мен
мұздатқыштар өндірудегі жетекші
елдер

- A) Египет, Иран, Ирак
- B) АҚШ, Италия, Қытай
- C) Бразилия, Аргентина
- D) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- E) Египет, Иран, Ирак

29. Кір жуатын машина шығаруда
жетекші елдер

- A) Египет, Иран, Ирак
- B) АҚШ, Италия, Қытай
- C) Бразилия, Аргентина
- D) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- E) Египет, Иран, Ирак

30. Шаңсорғыш өндіруде жетекші
елдер

- A) Бразилия, Аргентина
- B) Египет, Иран, Ирак
- C) Үндістан, Бразилия, Аргентина
- D) Жапония, АҚШ, ГФР
- E) Мексика, Египет, Иран

31. Желдеткіш жасаудан жетекші ел

- A) Қытай
- B) Мексика
- C) Чехия
- D) Польша
- E) Ресей

32. Радиоқабылдағыштар шығарудан жетекші елдер

- A) Мексика, Египет, Иран
- B) Қытай, Малайзия, Сингапур
- C) Польша, Италия, Бельгия
- D) Дания, Исландия
- E) Канада, Хорватия, Италия

33. Теледидар шығарудан жетекші елдер

- A) Египет, Иран
- B) Ирак, Сирия
- C) Жапония, Өзбекстан
- D) Қытай, Корея Республикасы
- E) АҚШ, Чили

34. Дүниежүзінде химия өнеркәсібінен жетекші аймақ

- A) Шығыс Еуропа
- B) Батыс Еуропа
- C) Орталық Азия
- D) Солтүстік Африка
- E) Орталық Африка

35. Мұнай өңдеу орталығы болып табылатын Батыс Еуропадағы теңіз порттары

- A) Лондон, Осло
- B) Роттердам, Марсель
- C) Берлин, Берн
- D) Гамбург, Мадрид
- E) Токио, Мехико

36. Солтүстік Америкадағы химия өнеркәсібіндегі жетекші ел

- A) Канада
- B) Мексика

C) Никарагуа

D) Куба

E) АҚШ

37. АҚШ-та химия өнеркәсібінің басты аудандары

- A) Делавер, Мичиган
- B) Техас, Луизиана
- C) Огайо, Юта
- D) Массачусетс, Техас
- E) Юта, Массачусетс

38. АҚШ-тың «мұнай-химия астанасы»

- A) Бостон
- B) Чикаго
- C) Сан-Диего
- D) Хьюстон
- E) Вашингтон

39. Химия өнеркәсібінен үшінші дүниежүзілік көшбасшы

- A) Оңтүстік Азия
- B) Шығыс Африка
- C) Орталық Азия
- D) Шығыс және Оңтүстік-Шығыс Азия
- E) Солтүстік Еуропа

40. 1990 жылдары пайда болған мұнай өндірісі дамыған аймақ

- A) Бенгал шығанағы
- B) Бискай шығанағы
- C) Сиам шығанағы
- D) Парсы шығанағы
- E) Сидра шығанағы

6-бөлім. Елтану және саяси география негіздері

§62. Мемлекеттердің саяси типологиясы. Дүниежүзінің саяси картасы

1. Саяси күштердің аумақтық үйлесімін зерттейтін ғылыми бағыт

- A) әлеуметтік география
- B) экономикалық география
- C) саяси география
- D) діни география

E) демогеография

2. Саяси картаның қалыптасуындағы ежелгі кезең

- A) V-XV ғ
- B) XV-XX ғ. басы
- C) XV-XVIII ғ

- D) ертеден V ғ. дейін
E) XII-XV ғ
3. Саяси картаның қалыптасуындағы ортағасырлық кезең
A) V-XV ғ
B) XV-XX ғ. басы
C) XV-XVIII ғ
D) ертеден V ғ. дейін
E) XII-XV ғ
4. Саяси картаның қалыптасуындағы жаңа кезең
A) V-XV ғ
B) XV-XX ғ. басы
C) XV-XVIII ғ
D) ертеден V ғ. дейін
E) XII-XV ғ
5. 1876 ж. Африка аумағының Батыс Еуропа елдеріне тиесілі үлесі
A) 30%
B) 50%
C) 30%
D) 10%
E) 20%
6. 1900 ж. Африка аумағының Батыс Еуропа елдеріне тиесілі үлесі
A) 60%
B) 50%
C) 90%
D) 10%
E) 30%
7. Бірінші дүниежүзілік соғыстың аяқталуымен саяси картаның қалыптасуында басталған кезең
A) ежелгі кезең
B) өтпелі кезең
C) даму кезеңі
D) жаңа кезең
E) қалыптасу кезеңі
8. КСРО-ның пайда болуы, Аустрия-Венгрияның таралуымен сәйкес кезең
A) екінші кезең
B) алғашқы кезең
C) үшінші кезең
D) төртінші кезең
E) өтпелі кезең

9. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі кезең
A) екінші кезең
B) алғашқы кезең
C) үшінші кезең
D) төртінші кезең
E) өтпелі кезең
10. 1990 жылдан бастап осы күнге дейін созылып келе жатқан кезең
A) екінші кезең
B) алғашқы кезең
C) үшінші кезең
D) төртінші кезең
E) өтпелі кезең
11. Қазіргі дүниежүзінің саяси картасында –дан астам мемлекет бар
A) 130
B) 230
C) 220
D) 120
E) 320
12. Дүниежүзіндегі егеменді мемлекеттер саны
A) 160
B) 182
C) 167
D) 194
E) 176
13. Әлемде мемлекеттерден басқа астам егемендігі жоқ, тәуелді саяси-аумақтық түзілістер бар
A) 20
B) 40
C) 30
D) 60
E) 50
14. Францияның теңіздің ар жағындағы департаменттері
A) Аомынь
B) Гвиана немесе Гваделупа
C) Фолкленд аралдары
D) Гавай аралдары
E) Жаңа Зеландия

15. ҚХР құрамындағы арнайы әкімшілік аудан
А) Аомынь
В) Гвиана немесе Гваделупа
С) Фолкленд аралдары
D) Гавай аралдары
Е) Жаңа Зеландия
16. Аргентина мен Ұлыбританияның даулы аумағы
А) Аомынь
В) Гвиана немесе Гваделупа
С) Фолкленд аралдары
D) Гавай аралдары
Е) Жаңа Зеландия
17. БҰҰ Отар мемлекеттер мен халықтарға тәуелсіздік беру туралы Декларация қабылдаған жыл
А) 1980 ж
В) 1950 ж
С) 1990 ж
D) 1960 ж
Е) 1970 ж
18. Отары бар мемлекет қалай аталады?
А) монархия
В) экспансия
С) бірлестік құрамындағы
D) метрополия
Е) конденсация
19. 1945 жылдан 2007 жылға дейін қанша мемлекет өзін-өзі басқару мәртебесін алды
А) 40
В) 60
С) 90
D) 50
Е) 80
20. БҰҰ «Өзін-өзі басқармайтын аумақтар» тізіміне 2017 ж. қанша аумақ кірді?
А) 24
В) 17
С) 34
D) 48
Е) 13

21. Косово, Оңтүстік Осетия, Абхазия, Солтүстік Кипр Түрік Республикасы қандай елдерге жатады
А) монархиялы
В) тәуелсіз
С) өз егемендігін өздері жариялаған
D) дамыған
Е) дамушы
22. Халықаралық қауымдастықта толыққанды ел деп танылмаған
А) Палестина
В) Тайвань аралы
С) Тайланд
D) Жапония
Е) Дания
23. Тәуелсіздігі мойындалған, бірақ өз аумағы жоқ
А) Палестина
В) Тайвань аралы
С) Тайланд
D) Жапония
Е) Дания
24. Сол немесе басқа мемлекетке тиесілілігі әлі толық белгіленбеген аумақтар
А) жалға алынған аумақтар
В) басып алынған аумақтар
С) нақты аумақтар
D) салыстырмалы аумақтар
Е) мәртебесі анықталмаған аумақтар
25. Уақытша пайдалануға берілген аумақтар
А) жалға алынған аумақтар
В) басып алынған аумақтар
С) нақты аумақтар
D) салыстырмалы аумақтар
Е) мәртебесі анықталмаған аумақтар
26. Шығыс Тимор (1976-2001 жж.), Палестина қандай аумаққа жатады
А) жалға алынған аумақтар
В) басып алынған аумақтар
С) нақты аумақтар
D) салыстырмалы аумақтар
Е) мәртебесі анықталмаған аумақтар

27. Мемлекеттердің басқару формаларын анықта
 А) унитарлы, федерациялы
 В) конфедерациялы, унитарлы
 С) шектеулі, саяси
 D) республикалық, монархиялық
 E) федерациялы, республикалық
28. Дүниежүзінде қанша монархия бар?
 А) 20
 В) 60
 С) 40
 D) 10
 E) 30
29. Мемлекеттік құрылым формасын анықта
 А) федерациялы, республикалық
 В) унитарлы, федерациялы, конфедерациялы
 С) монархиялы, унитарлы
 D) шектеулі, саяси
 E) метрополиялы, унитарлы, бірлескен

§63. Дүниежүзінің саяси картасындағы сандық және сапалық өзгерістер

1. «Африка жылы» деп аталған жыл
 А) 1970 ж
 В) 1990 ж
 С) 1960 ж
 D) 1945 ж
 E) 1980 ж
2. «Африка жылы» Африка құрлығында қанша ел өз тәуелсіздігін алды?
 А) 20
 В) 15
 С) 27
 D) 23
 E) 17
3. 1991 жылы КСРО ыдырау барысында қанша ел өз егемендігін алды?
 А) 20
 В) 10
 С) 13
 D) 15
 E) 18
4. Қазақстанда 1997 жылға дейін қанша облыс болды?
 А) 14
 В) 20
 С) 15
 D) 17
 E) 19
5. БҰҰ құрылған жыл
 А) 1940 ж
 В) 1960 ж
 С) 1945 ж
 D) 1950 ж
 E) 1970 ж
6. Қазіргі уақытта БҰҰ-ға мүше мемлекеттер саны
 А) 200
 В) 190
 С) 120
 D) 193
 E) 198
7. Сирия, Ирак, Йемен, Оңт.стік Судан, Мьянмағы жағдайлар қалай аталады?
 А) «салқын нүктелер»
 В) «суық полюс»
 С) «ашыққан нүктелер»
 D) «шиеленіскен нүктелер»
 E) «бейтарап нүктелер»
8. Эритерия, Шығыс Тимор, Черногория, Косово, Оңтүстік Судан қашан егемендік алды?
 А) XV ғ
 В) XX ғ. басы
 С) XVIII ғ
 D) XX ғ. дейін
 E) XXI ғ
9. 2008 жылы Непал корольдігі қандай елге айналды?

- A) унитарлы республика
 - B) конституциялы монархия
 - C) абсолют монархия
 - D) федеративтік республика
 - E) теократтық монархия
10. Мемлекеттің билік жүргізуді жүзеге асыру тәсілдері мен әдістерінің жиынтығы
- A) экспансия
 - B) конденсация
 - C) мемлекеттік режим
 - D) географиялық орны
 - E) ерекшелігі
11. Персияның қазіргі атауы
- A) Ваткан
 - B) Камбоджа
 - C) Мьянма
 - D) Иран
 - E) Ирландия
12. Кампучияның қазіргі атауы
- A) Ваткан
 - B) Камбоджа
 - C) Мьянма
 - D) Иран
 - E) Ирландия
13. Бирманың қазіргі атауы

- A) Ваткан
 - B) Камбоджа
 - C) Мьянма
 - D) Иран
 - E) Ирландия
14. Түркия қай жылы астанасын Стамбұлдан Анкараға ауыстырды?
- A) 1943ж
 - B) 1970 ж
 - C) 1966 ж
 - D) 1923 ж
 - E) 1955 ж
15. Бразилияның 1960 жылға дейінгі астанасы
- A) Бразилиа
 - B) Рио-де-Жанейро
 - C) Сан-Паулу
 - D) Белен
 - E) Манаус
16. Германияның 1990 жылға дейінгі астанасы
- A) Айзенах
 - B) Бергиш
 - C) Бонн
 - D) Гера
 - E) Киль

§64. Дүниежүзі мемлекеттерінің саяси-географиялық жағдайы

1. Әр мемлекеттің өз қажеттіліктері қалай аталады?
- A) саясат
 - B) мүдде
 - C) ұстаным
 - D) құрылым
 - E) билік
2. Мемлекет ішінде жүргізілген іс-әрекеттердің барлық түрлері деп аталады
- A) ашықтық
 - B) ұстаным
 - C) ішкі саясат
 - D) басқару
 - E) сыртқы саясат
3. Басқа мемлекеттермен жүргізілген қарым-қатынас қалай аталады?
- A) ашықтық
 - B) ұстаным

- C) ішкі саясат
 - D) басқару
 - E) сыртқы саясат
4. Мемлекеттің ең маңызды мүдделеріне жатпайтының анықта
- A) егемендік пен аумақтың тұтастығын сақтау
 - B) ішкі және сыртқы қауіпсіздік
 - C) соғысқұмарлық
 - D) ұлтаралық келісім
 - E) құқықтық тәртіп
5. Көрші мемлекеттер кедей болса мемлекеттің несіне әсер етеді?
- A) географиялық орнына
 - B) экономикасына
 - C) табиғат жағдайына
 - D) экологиясына
 - E) саясатына

§65-66. Саяси интеграция

1. Қолайлы сыртқы саяси орта қалыптастыру интеграцияның қандай мақсаты?
- A) экономикалық
 - B) экологиялық
 - C) саяси
 - D) мәдени
 - E) әскери
2. Қаржы саясатына қатысушы елдерді жақындастыру қандай интеграция?
- A) экономикалық
 - B) экологиялық
 - C) саяси
 - D) мәдени
 - E) әскери
3. Бейбітшілікті, қауіпсіздікті нығайту интеграцияның қандай мақсаты?
- A) экономикалық
 - B) экологиялық
 - C) саяси
 - D) мәдени
 - E) әскери
4. Қатысушы елдер өзара саудада тек кедендік кедергілерді алып тастайтын интеграция түрі
- A) ортақ нарық
 - B) экономикалық одақ
 - C) еркін сауда аймағы
 - D) кеден одағы
 - E) валюталық одақ

5. Шектеулер алынып қана қоймай, үшінші тарапқа қатысты бірыңғай кедендік тариф енгізілген интеграция түрі
- A) ортақ нарық
 - B) экономикалық одақ
 - C) еркін сауда аймағы
 - D) кеден одағы
 - E) валюталық одақ
6. Қызмет, капитал, жұмыс күшінің ортақ нарығы қалыптасатын интеграция түрі
- A) ортақ нарық
 - B) экономикалық одақ
 - C) еркін сауда аймағы
 - D) кеден одағы
 - E) валюталық одақ
7. Елдер бірге бірыңғай экономикалық саясат жүргізетін интеграция түрі
- A) ортақ нарық
 - B) экономикалық одақ
 - C) еркін сауда аймағы
 - D) кеден одағы
 - E) валюталық одақ
8. Бірыңғай банк жүйесі құрылып, кейде бірыңғай валюта алынатын интеграция түрі
- A) ортақ нарық
 - B) экономикалық одақ
 - C) еркін сауда аймағы
 - D) кеден одағы
 - E) валюталық одақ
9. Әскери және басқа мәселелерді шешу үшін бірлесе әрекет ететін интеграция түрі
- A) ортақ нарық
 - B) экономикалық одақ
 - C) еркін сауда аймағы
 - D) әскери-саяси одақ
 - E) валюталық одақ
10. НАФТА-Солтүстік Америкалық еркін сауда аймағы құрамындағы елдер
- A) Исландия, Лихтенштейн, Норвегия, Швейцария
 - B) Аргентина, Бразилия, Уругвай, Парагвай, Венесуэла
 - C) АҚШ, Канада, Мексика
 - D) ОАР, Ботсвана, Лесото, Свазиленд, Намибия
 - E) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Армения
11. Еуропалық еркін сауда қауымдастығы құрамындағы елдер
- A) Исландия, Лихтенштейн, Норвегия, Швейцария
 - B) Аргентина, Бразилия, Уругвай, Парагвай, Венесуэла
 - C) АҚШ, Канада, Мексика
 - D) ОАР, Ботсвана, Лесото, Свазиленд, Намибия
 - E) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Армения
12. Меркосур – Оңтүстік Америка елдерінің ортақ нарығы құрамындағы елдер

- А) Исландия, Лихтенштейн, Норвегия, Швейцария
В) Аргентина, Бразилия, Уругвай, Парагвай, Венесуэла
С) АҚШ, Канада, Мексика
D) ОАР, Ботсвана, Лесото, Свазиленд, Намибия
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Армения
13. Оңтүстік Африкалық кеден одағы құрамындағы елдер
А) Исландия, Лихтенштейн, Норвегия, Швейцария
В) Аргентина, Бразилия, Уругвай, Парагвай, Венесуэла
С) АҚШ, Канада, Мексика
D) ОАР, Ботсвана, Лесото, Свазиленд, Намибия
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Армения
14. Кедендік одақ құрамындағы елдер
А) Исландия, Лихтенштейн, Норвегия, Швейцария
В) Аргентина, Бразилия, Уругвай, Парагвай, Венесуэла
С) АҚШ, Канада, Мексика
D) ОАР, Ботсвана, Лесото, Свазиленд, Намибия
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Армения
15. Еуропалық экономикалық аймақ құрамындағы елдер
А) Боливия, Колумбия, Эквадор, Перу
В) ЕО, Норвегия, Исландия, Лихтенштейн
С) Бруней, Вьетнам, Индонезия, Камбоджа, Лаос, Малайзия, Мьянма, Сингапур т.б.
D) Антигуа және Барбуда, Багам аралдары, Барбадос, Белиз, Доминика, Гренада
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қырғызстан, Армения
16. Андүлттар қоғамдастығы құрамындағы елдер
А) Боливия, Колумбия, Эквадор, Перу
В) ЕО, Норвегия, Исландия, Лихтенштейн
С) Бруней, Вьетнам, Индонезия, Камбоджа, Лаос, Малайзия, Мьянма, Сингапур т.б.
D) Антигуа және Барбуда, Багам аралдары, Барбадос, Белиз, Доминика, Гренада
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қырғызстан, Армения
17. Оңтүстік-Шығыс Азия мемлекеттерінің қауымдастығы (АСЕАН) елдері
А) Боливия, Колумбия, Эквадор, Перу
В) ЕО, Норвегия, Исландия, Лихтенштейн
С) Бруней, Вьетнам, Индонезия, Камбоджа, Лаос, Малайзия, Мьянма, Сингапур т.б.
D) Антигуа және Барбуда, Багам аралдары, Барбадос, Белиз, Доминика, Гренада
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қырғызстан, Армения
18. Кариб қоғамдастығы – Орталық және Оңтүстік Американың солтүстік-шығысындағы елдердің сауда-экономикалық елдері одағы
А) Боливия, Колумбия, Эквадор, Перу
В) ЕО, Норвегия, Исландия, Лихтенштейн
С) Бруней, Вьетнам, Индонезия, Камбоджа, Лаос, Малайзия, Мьянма, Сингапур т.б.
D) Антигуа және Барбуда, Багам аралдары, Барбадос, Белиз, Доминика, Гренада
Е) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қырғызстан, Армения
19. Еуразиялық – экономикалық одақ елдері
А) Боливия, Колумбия, Эквадор, Перу
В) ЕО, Норвегия, Исландия, Лихтенштейн

- C) Бруней, Вьетнам, Индонезия, Камбоджа, Лаос, Малайзия, Мьянма, Сингапур т.б.
- D) Антигуа және Барбуда, Багам аралдары, Барбадос, Белиз, Доминика, Гренада
- E) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қырғызстан, Армения

20. Еуропалық Одақтың экономикалық және валюталық одағы елдері

- A) Аустрия, Германия, Бельгия, Грекия, Ирландия, Испания, Италия, Кипр, Латвия
- B) Норвегия, Исландия, Лихтенштейн, Қытай
- C) Бруней, Вьетнам, Индонезия, Камбоджа, Лаос, Малайзия, Мьянма, Сингапур т.б.
- D) Антигуа және Барбуда, Багам аралдары, Барбадос, Белиз, Доминика, Гренада
- E) Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қырғызстан, Армения

21. Солтүстік Атлантикалық келісім ұйымына (НАТО) мүше мемлекеттер саны

- A) 45
- B) 29
- C) 57
- D) 13
- E) 20

22. Еуропа Қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына (ЕҚЫҰ) мүше елдер саны

- A) 45
- B) 29
- C) 57
- D) 13
- E) 20

23. Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңес (АӨСШК) елдері

- A) Әзірбайжан, Ауғанстан, Бахрейн, Вьетнам, Египет, Үндістан, Ирак т.б.
- B) Ресей, Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Молдова т.б.
- C) Үндістан, Қазақстан, Қырғызстан, ҚХР, Пәкістан, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан
- D) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей
- E) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан

24. Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) елдері

- A) Әзірбайжан, Ауғанстан, Бахрейн, Вьетнам, Египет, Үндістан, Ирак т.б.
- B) Ресей, Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Молдова т.б.
- C) Үндістан, Қазақстан, Қырғызстан, ҚХР, Пәкістан, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан
- D) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей
- E) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан

25. Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы (ТМД) елдері

- A) Әзірбайжан, Ауғанстан, Бахрейн, Вьетнам, Египет, Үндістан, Ирак т.б.
- B) Ресей, Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Молдова т.б.
- C) Үндістан, Қазақстан, Қырғызстан, ҚХР, Пәкістан, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан
- D) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей
- E) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан

26. Еуразиялық Экономикалық Одақ (ЕЭО) елдері

- A) Әзірбайжан, Ауғанстан, Бахрейн, Вьетнам, Египет, Үндістан, Ирак т.б.
- B) Ресей, Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Молдова т.б.
- C) Үндістан, Қазақстан, Қырғызстан, ҚХР, Пәкістан, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан
- D) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей

Е) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан

27. Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы

А) Әзірбайжан, Ауғанстан, Бахрейн, Вьетнам, Египет, Үндістан, Ирак т.б.

В) Ресей, Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Молдова т.б.

С) Үндістан, Қазақстан, Қырғызстан, ҚХР, Пәкістан, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан

Д) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей

Е) Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан

§68. Менің географиялық жылым

1. Аумақтың өлшемі, орналасқан жері, жер бедерін құраушы түрткіжайт

А) саяси

В) географиялық

С) әлеуметтік

Д) геофизикалық

Е) экономикалық

2. Климат, табиғи ресурстардың бар болуы қандай түрткіжайтқа сәйкес?

А) саяси

В) географиялық

С) әлеуметтік

Д) геофизикалық

Е) экономикалық

3. Саяси режим, басқару, мемлекет құрылымының ерекшеліктерін құрайтын түрткіжайт

А) саяси

В) географиялық

С) әлеуметтік

Д) геофизикалық

Е) экономикалық

4. Өмір сүру деңгейін, әлеуметтік құрылымын, урбандалу дәрежесін сипаттайтын түрткіжайт

А) саяси

В) географиялық

С) әлеуметтік

Д) геофизикалық

Е) экономикалық

5. Экономиканың өсу қарқынын, болашағын құраушы түрткіжайт

А) саяси

В) географиялық

С) әлеуметтік

Д) геофизикалық

Е) экономикалық

6. Қарулы күштердің жауынгерлік қабілетін құрайтын түрткіжайт

А) мәдени-діни

В) әскери

- C) демографиялық
- D) экологиялық
- E) саяси

7. Конфессионалдық және ұлттық дәстүрлерді құрайтын түрткіжайт

- A) мәдени-діни
- B) әскери
- C) демографиялық
- D) экологиялық
- E) саяси

8. Халық санын, оның құрамын, туылу деңгейін құрайтын түрткіжайт

- A) мәдени-діни
- B) әскери
- C) демографиялық
- D) экологиялық
- E) саяси

9. Қоршаған ортаның жағдайына әсер ететін түрткіжайт

- A) мәдени-діни
- B) әскери
- C) демографиялық
- D) экологиялық
- E) саяси

Тесттің дұрыс жауаптары

§1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	С	Д	В	С	Д	В	Е	С	Д	В	С	Д	С	А	Д	Д	Е	В	А	С

§2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	Д	В	А	С	А	С	А	В	Д	Е	В	Д	В	А	Д	С	Е	В	Е
20	21	22	23	24	25														
С	С	С	А	С	Д														

§3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	В	С	А	В	С	Д	С	Д	А	С	В	А	С	С	Д	В	Е	В	С
20	21	22																	
А	Д	В																	

§4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14					
	С	В	Е	С	Е	Д	В	Д	С	В	Е	В	Д	Е					

§5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
	С	С	А	Д	В	Е	В	А	С	Е	С	Д	Е	С	Д				

§6	1	2	3	4	5	6	7												
	В	С	Д	В	Д	С	Е												

§8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	Д	С	А	С	Д	С	Д	А	В	В	С	Д	Е	А	Е	В	А	С	Д
20	21	22	23	24	25	26	27	28											
С	В	Е	А	Д	С	Е	С	А											

§9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	C	Д	C	A	Д	E	E	C	A	B	Д	B	E	C	A	A	Д	E	C
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Д	C	A	Д	Д	A	C	Д	A	Д	E	C	B	A	B	Д	A	A	E	C
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50									
E	B	B	C	Д	E	A	C	E	A	C									

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
10	C	A	E	Д	A	B	E	C	Д	A	C	B	A	C	B	C	B	Д	E
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33						
E	Д	C	B	A	C	B	A	A	C	B	A	B	E						

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
11	C	Д	A	Д	A	Д	B	Д	B	C	E	Д	C	B	A	B	C	Д	Д
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
A	B	C	Д	A	B	E	Д	C	B	A	Д	C	E	B	C	A	A	C	B
40	41	42	43																
E	Д	B	E																

§12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	C	E	B	Д	B	A	C	E	B	Д	C	B	C	Д	A	C	B	E	A
20	21	22	23	24	25	26	27												
Д	Д	C	C	B	Д	C	B												

§13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	B	C	B	Д	C	B	A	B	C	B	E	C	Д	A	B	C	E	Д	E
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
A	Д	A	B	E	B	Д	C	A	C	B	C	Д	A	E	B	C	Д	E	B
40	41	42	43	44	45	46	47												
A	C	Д	C	Д	E	A	Д												

§14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
	C	Д	B	C	A	Д	B	C	Д	A	C	Д	A	Д	B	A	E	Д	

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
15	Д	В	С	Д	В	А	Д	В	С	Д	В	Е	В	Е	В	С	В	С	В
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34					
А	С	Д	Д	С	С	Д	Е	С	А	В	Е	Д	В	Е					

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
17	С	В	Д	В	С	Д	А	Е	Д	С	В	А	С	Д	А	В	С	А	Д
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Е	В	Д	Е	С	В	Д	В	Д	А	Д	С	А	С	С	Д	В	В	Д	А
40	41																		
С	Д																		

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
18	С	А	В	С	В	А	С	В	В	С	А	В	Д	С	В	Д	С	Д	В
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36			
С	В	С	А	С	В	Д	В	В	Д	А	С	А	В	С	А	Д			

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
19	С	В	С	Д	С	С	Е	Д	Д	Е	С	А	Е	С	В	А	С	Д	А
20	21																		
А	Д																		

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11								
20	С	Д	А	Д	С	Д	В	С	С	Д	С								

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
21	В	Д	В	Д	А	С	Д	А	В	С	Е	А	С	С	Д	Д			

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
22	Д	С	Д	С	В	С	Д	С	А	Е	В	Д	А	Д	А	С	В	С	Д
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Д	С	Д	А	А	В	А	Д	В	А	Д	С	В	С	А	С	В	Д	В	В
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
С	Д	В	С	А	Е	Д	В	А	С	Д	Е	В	С	Е	Д	В	С	Д	С
60	61																		
Д	В																		

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
23	С	Е	С	В	Д	Е	С	В	С	Д	С	Д							

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
24	Д	В	А	Д	Е	С	Е	А	С	Д	В	С	В	А	Д	Е	Е	Д	С
20	21	22	23	24	25	26	27												
В	Е	С	А	С	С	Д	Д												

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
25	С	В	Д	А	В	Е	Д	В	Д	С	С	А	Е	В	С	В	А	Е	А
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
В	А	В	Д	Е	Д	Д	С	А	Д	С	А	Д	А	Е	В	Д	С	А	В
40	41	42																	
Д	Е	С																	

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
26	В	Е	С	А	Д	В	Е	С	В	С	А	Д	С	В	С	А	Д	С	А
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36			
В	Е	Д	С	А	В	Д	Е	А	С	В	В	С	В	Д	С	Д			

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
27	Д	С	В	Е	А	В	Д	С	Е	А	Д	В	Д	С	Е	С	В	Д	Д

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11								
28	Д	Е	А	Е	В	А	В	В	С	С	Д								

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
29	С	В	Д	А	В	С	Д	Е	С	Д	С	Д	А	В	В	Д	А	Д	Д
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36			
Д	В	Е	С	В	С	А	Д	А	Е	В	Е	В	С	А	Д	Е			

§	1	2	3	4	5	6	7												
30	С	С	Д	Д	А	С	Д												

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
31	С	В	А	Е	В	А	С	Д	В	С	Д	С	Д	С	Д	Е	В	С	Д	Е

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13						
32	С	Д	Е	С	А	В	С	Д	Д	В	А	С	Д						

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
33-34	Д	С	В	Д	С	В	С	А	В	Д	Д	В	Е	Д	Е	В	А	С
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29								
Д	Д	С	В	С	А	В	С	А	В	Д								

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
35-36	Д	Д	В	С	С	В	Д	С	А	Е	Д	А	В	С	С	Е		

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
38-39	С	Д	В	Д	С	С	В	В	А	С	Д	С	С	Е	А	В		

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
40-41		C	A	B	A	Д	C	E	B	Д	Д	A	B	C	B	A	Д	Д	B
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28										
E	C	A	Д	B	A	A	C	Д	B										

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
42-43		A	Д	A	Д	B	A	Д	E	C	B	Д	C	A					

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
44-45		A	Д	C	E	B	C	A	Д	B	E	B	C	C	B	Д	C	B	

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
46-47		C	B	Д	Д	C	Д	C	Д	B	C	A	E						

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
49-50		B	C	Д	A	B	Д	E	Д	A	B	B	A	C					

§ 51		1	2	3	4	5	6	7											
		C	B	E	C	B	C	C											

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
52	Д	B	Д	C	B	C	B	E	B	A	C	Д	B	A	E	C	B	E	Д	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
C	B	Д	Д	B	Д	Д	E	A	Д	B	B	C	B	C	Д	C	A	E	C	A

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
53	C	A	Д	B	B	Д	A	B	C	Д	E	C	B	A	Д	B	C	Д	E
20	21																		
C	Д																		

§ 55-56	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	C	B	C	A	B	Д	Е	Д	С	Д	А	В	А	С	С	В	С	А
19	20	21	22															
С	А	С	Д															

§ 57	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
	С	Е	А	С	Д	С	В	А	Д	Е	Д	Д	С					

§ 58-59	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
	В	Д	В	А	С	Д	Е	А	Е	С	А	С						

§ 60	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	С	В	С	Д	Е	В	А	В	С	Д	В	А	Д	В	А	С	Е	В	Е	С
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
А	В	Д	С	В	С	Д	В	В	Д	А	В	Д	В	В	Е	В	Д	Д	Д	

§ 62	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	С	Д	А	В	Д	С	Д	В	А	С	В	Д	С	В	А	С	Д	Д	Е
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29										
В	С	В	А	Е	А	В	Д	Е	В										

§ 63	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
	С	Е	Д	Е	С	Д	Д	Е	Д	С	Д	В	С	Д	В	С			

§ 64	1	2	3	4	5														
	В	С	Е	С	В														

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
65-66		C	A	E	C	Д	A	B	E	Д	C	A	B	Д	E	B	A	C	Д
19	20	21	22	23	24	25	26	27											
E	A	B	C	A	C	B	Д	E											

§		1	2	3	4	5	6	7	8	9									
68		B	Д	A	C	E	B	A	C	Д									

Пайдаланылған әдебиеттер:

1.География. Жалпы білім беретін мектептердің 8-сынып оқушыларына арналған. 1-бөлім./Р.Ә.Қаратабанов, Г.А.Қуанышева, Ж.Р.Байметова, К.М.Джаналиева – Алматы: Алматы-кітап баспасы, 2018 жыл.

2.География. Жалпы білім беретін мектептердің 8-сынып оқушыларына арналған. 2-бөлім./Р.Ә.Қаратабанов, Г.А.Қуанышева, Ж.Р.Байметова, К.М.Джаналиева – Алматы: Алматы-кітап баспасы, 2018 жыл.